

Zdravotně
sociální fakulta
Faculty of Health
and Social Sciences

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Vybrané socioekonomické aspekty integrace Ukrajinců v České republice

Diplomová práce

Studijní program: [Management sociální práce v organizacích](#)

Autor: Bc. Linda Danielová

Vedoucí práce: Ing. Radka Prokešová, Ph.D.

České Budějovice 2023

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci s názvem „*Vybrané socioekonomické aspekty integrace Ukrajinců v České republice*“ jsem vypracoval/a samostatně pouze s použitím pramenů v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby bakalářské/diplomové práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé diplomové práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 06.08.2023

.....

Poděkování

Mnohokrát děkuji Ing. Radce Prokešové, Ph.D. za odborné vedení, cenné rady, připomínky, konzultace a čas, který mi věnovala při zpracování této diplomové práce. Dále bych chtěla poděkovat všem informantům, kteří se účastnili výzkumu. V neposlední řadě patří poděkování i mé rodině za podporu během celého studia.

Vybrané socioekonomické aspekty integrace Ukrajinců v České republice

Abstrakt

Tato diplomová práce je zaměřena na vybrané socioekonomické aspekty integrace Ukrajinců v České republice. Diplomová práce byla zpracována jako součást projektu č. 101/2022/S Vybrané aspekty integrace cizinců žijících v České republice a jejich vztah k sociální práci.

Cílem této diplomové práce bylo zjistit a analyzovat vybrané socioekonomické aspekty spojené s integrací Ukrajinců v České republice. Tohoto cíle bylo dosaženo za využití kvantitativní strategie výzkumu a metody dotazování formou dotazníku. Tento dotazník byl vytvořen kombinací otázek vlastní konstrukce a otázek převzatých z již předešlých výzkumů Vackové et al., (2016) a Vackové et al., (2016). Výzkumným souborem této diplomové práce jsou imigranti ukrajinské národnosti, kteří žijí v České republice. V rámci výzkumu bylo pro analýzu dat sebráno 158 ukrajinských dotazníků. Kvantitativní data byla zpracována v programu Statistical Package for Social Sciences (SPSS) ve verzi 28.0 a analyzována v programu Statistická Analýza Sociálních Dat (SASD) ve verzi 1.4.10. Následně byla data graficky upravena v MS Excel. Analýza byla provedena na základě prvního a druhého stupně třídění. V třídění prvního stupně byly nejprve konstruovány frekvenční tabulky pro jednotlivé ukazatele a následně vypočítány absolutní a relevantní četnosti a střední hodnoty (modus, medián, průměr, rozptyl, směrodatná odchylka, rozpětí, odhad rozptylu a směrodatné odchylky a intervalový odhad střední hodnoty a rozptylu na úrovni 0,05. Druhý stupeň třídění byl konstruován pomocí kontingenčních tabulek s absolutními a relevantními četnostmi.

V rámci výzkumu byly testovány tři hypotézy. U první hypotézy byla prokázána statisticky významná souvislost mezi subjektivním hodnocením toho, jak respondenti mluví v českém jazyce ve vztahu k ekonomickému postavení ($p < 0,001$). Dále byla prokázána statistická významnost mezi porozuměním psanému textu v českém jazyce v souvislosti s ekonomickým postavením ($p < 0,001$). Také byla prokázána statisticky významná souvislost mezi subjektivním hodnocením psaní v českém jazyce ve vztahu k ekonomickému postavení ($p < 0,05$). Významná statistická významnost byla prokázána také u porozumění mluvenému slovu ve vztahu k ekonomickému postavení ($p < 0,001$). Dále byla prokázána statistická významnost u spokojenosti s vlastní znalostí českého jazyka ve vztahu k ekonomickému postavení ($p < 0,01$). Druhá hypotéza byla potvrzena,

jelikož byla shledána statisticky významná souvislost mezi délkou pobytu v ČR a výkonem řídicí (manažerské) činnosti ($p < 0,05$). U poslední hypotézy byla shledána statisticky významná souvislost mezi subjektivním hodnocením obtížnosti nalezení práce v ČR ve vztahu k příchodu do ČR ($p < 0,05$). Poslední hypotéza byla taktéž potvrzena.

Doporučením do praxe je zaměření se na znalost českého jazyka u nově příchozích i stávajících imigrantů, jež jsou součástí českého trhu práce, nejen u zaměstnavatelů, kteří obyvatele Ukrajiny zaměstnávají, ale i u organizací, jež přicházejí s cizinci do kontaktu (například Poradna pro cizince a migranty, či Centrum pro podporu cizinců).

Klíčová slova

Socioekonomické aspekty; integrace; migrace; ukrajinská menšina; pracovní uplatnění; Ukrajinci v České republice

Selected Socioeconomic Aspects of Ukrainians' Integration in the Czech Republic

Abstract

This thesis focuses on selected socio-economic aspects of the integration of Ukrainians in the Czech Republic. The thesis was prepared as part of Project No. 101/2022/S on Selected Aspects of Integration of Foreigners Living in the Czech Republic and Their Relationship to Social Work.

The aim of this thesis was to identify and analyze selected socio-economic aspects related to the integration of Ukrainians in the Czech Republic. This goal was achieved through the use of a quantitative research strategy and a questionnaire survey method. The questionnaire was created by combining questions of the author's own construction and questions taken from previous research by Vacková et al., (2016) and Vacková et al., (2016). The research sample for this thesis consisted of Ukrainian immigrants living in the Czech Republic, and 158 Ukrainian questionnaires were collected and analyzed. Quantitative data was processed using the Statistical Package for Social Sciences (SPSS) version 28.0 and analyzed using the Statistical Analysis of Social Data (SASD) program version 1.4.10. The data was further graphically processed in MS Excel. The analysis was conducted based on the first and second levels of sorting. In the first level of sorting, frequency tables were constructed for each indicator, and absolute and relative frequencies and measures of central tendency (mode, median, mean, variance, standard deviation, range, estimated variance and standard deviation, and confidence interval for the mean and variance at the 0.05 level) were calculated. The second level of sorting involved constructing contingency tables with absolute and relative frequencies.

Three hypotheses were tested within the research. The first hypothesis demonstrated a statistically significant relationship between respondents' subjective evaluation of their ability to speak Czech and their economic status ($p < 0.001$). Similarly, a statistically significant association was found between understanding written Czech text and economic status ($p < 0.001$). Moreover, a statistically significant relationship was established between subjective evaluation of writing in Czech and economic status ($p < 0.05$). The ability to understand spoken Czech was also found to be statistically significant in relation to economic status ($p < 0.001$). Furthermore, satisfaction with one's knowledge of the Czech language was statistically significant concerning economic status ($p < 0.01$). The second hypothesis was confirmed, as there was a statistically significant relationship between the length of stay in the Czech Republic and engaging in managerial

activities ($p < 0.05$). The third hypothesis indicated a statistically significant association between the subjective evaluation of the difficulty of finding work in the Czech Republic and the timing of arrival in the country ($p < 0.05$). This last hypothesis was also confirmed. A practical recommendation is to focus on the knowledge of the Czech language for newly arrived and existing immigrants who are part of the Czech labor market. This applies not only to employers who employ Ukrainian residents but also to organizations that come into contact with foreigners (e.g., the Advisory Center for Foreigners and Migrants or the Center for Support of Foreigners).

Key words

Socioeconomic aspects; integration; migration; Ukrainian minority; employment; Ukrainians in the Czech Republic

Obsah

1	Úvod.....	10
2	Migrace	11
2.1	Vymezení pojmu migrace	11
2.2	Migrační politika	11
2.3	Dělení migrace.....	12
2.4	Dělení migrujících osob	12
2.5	Terminologie.....	13
3	Integrace	15
3.1	Integrační politika České republiky.....	15
3.2	Úmluva o právním postavení uprchlíků.....	15
3.3	LEX Ukrajina	16
3.4	Druhy pobytu pro cizince pocházejících ze třetích zemí.....	18
3.5	Vízum.....	18
3.5.1	Přehled víz.....	18
3.6	Přehled pobytů	20
3.7	Současný stav – aktuální situace v České republice.....	22
3.8	Finanční pomoc Ukrajině	22
4	Ukrajinci	23
4.1	Ukrajina	23
4.2	Ukrajinský jazyk	23
4.3	Vzdělávací systém na Ukrajině	24
4.4	Ukrajinci v České republice.....	29
4.5	Národnostní menšiny	29
4.6	Ukrajinská menšina.....	30
4.7	Organizace Ukrajinské menšiny.....	30
4.8	Válečná situace na Ukrajině.....	31
4.9	Pracovní uplatnění ukrajinských imigrantů v ČR.....	33
4.10	Evropský rámec kvalifikace	34
4.11	Nostrifikace.....	35
4.12	Nostrifikace pro žadatele z Ukrajiny	36
4.13	Zdravotní pojištění pro uprchlíky z Ukrajiny s dočasnou ochranou či vízem za účelem strpění 37	
5	Socioekonomické ukazatele.....	38
5.1	Ukazatele sociální struktury.....	38

5.2	Ukazatele ekonomické struktury	39
5.3	Nezaměstnanost obyvatel Ukrajiny v ČR	40
6	Cíl práce a hypotézy	42
6.1	Cíl práce	42
6.2	Hypotézy	42
6.3	Operacionalizace pojmů	42
7	Metodika	43
7.1	Sběr dat kvantitativní povahy	43
7.2	Charakteristika výzkumného souboru	44
7.3	Způsob výběru výzkumného souboru	44
7.4	Harmonogram výzkumu	44
7.5	Zpracování dat	46
7.6	Etika výzkumu	47
7.7	Rizika výzkumného záměru	47
8	Výsledky výzkumu	48
8.1	Demografické údaje	48
9	Vyhodnocení hypotéz	54
9.1.1	Hypotéza č. 1	54
9.1.2	Hypotéza č. 2	93
9.1.3	Hypotéza č. 3	99
10	Diskuze	104
11	Závěr	108
12	Seznam literatury	111
13	Seznam příloh a obrázků	120
14	Seznam zkratk	143

1 Úvod

Tato diplomová práce se věnuje tématu integraci Ukrajinců v České republice a s tím spjaté socioekonomické aspekty. Problematika oblasti migrace je bohatě popsána jak tuzemskými, tak zahraničními autory.

V České republice žije více jak 170 tisíc státních příslušníků Ukrajiny. Migranti do České republiky přicházejí nejčastěji z ekonomických důvodů. Uplatnění na českém trhu práce je tak pro cizince častým důvodem motivace pro odchod z Ukrajiny. Aktuálně však probíhá na území Ukrajiny válečný konflikt s Ruskou federací, který způsobuje větší vlnu migrace ukrajinských občanů, kteří ze země prchají. Největší nápor migrace zažívá Hlavní město Praha, kde je bezmála 87 tisíc ukrajinských migrantů. Jihočeský kraj se řadí na sedmou příčku tabulky.

Teoretická část diplomové práce je věnována popisu a vymezení pojmu migrace, její rozdělení a dělení migrujících osob, typům pobytu a víz, které Česká republika nabízí. Dále pojmu integrace, integrační politice České republiky a popisu aktuálního stavu. Teoretická část dále obsahuje popis ukrajinské menšiny, vzdělávací systém na Ukrajině.

Cílem této diplomové práce je zjistit a analyzovat vybrané socioekonomické aspekty spojené s integrací Ukrajinců v České republice. V rámci dosahování cíle práce byly stanoveny tři hypotézy ve znění: „Jazyková vybavenost Ukrajinců má vliv na jejich pracovní uplatnění.“ a „Čím déle žijí Ukrajinci v ČR, tím lépe nacházejí pracovní uplatnění na vyšších pozicích.“ a „Vypuknutím války na Ukrajině se zvýšil počet ukrajinských občanů, pro které je nalezení zaměstnání v ČR obtížné.“ Pro získání dat k testování hypotéz a dosažení tak cíle diplomové práce byla zvolena kvantitativní strategie výzkumu.

2 Migrace

2.1 Vymezení pojmu migrace

Termín migrace můžeme také nazývat stěhování, znamená přemísťování osob po prostoru z jednoho území na druhé (S. Porsche, 2019). Slovo migrace pochází z latinského pojmu „migratio“, což znamená přesídlení (Oiarzabal a Reips, 2012). V dnešní době je migrace nedílnou součástí globalizovaného světa (Cesty k prosperitě, 2019). Světlana Porsche (2019) dále popisuje tento pohyb lidí, který ve většině případů probíhá na dlouhé vzdálenosti, a tak překračuje hranice jednotlivých států. Migrace je jevem, který spolu s porodností a úmrtností ovlivňuje společenské a kulturní změny obyvatel v procesu populačního vývoje (MVCR, 2023). Migrace lidí ovlivňuje všechny oblasti naší planety (Clark, 2020). Studie migrace a mobility jsou kritickou součástí pochopení populačního růstu a změn a následných společenských problémů (Clark, 2020). Avšak ne vždy musí migrace znamenat překročení státních hranic, může se jednat také o migraci vnitřní, která se odehrává v rámci jednoho státu (Porsche, 2019). Příkladem této vnitřní migrace je urbanizace, kdy se obyvatelé jednoho státu soustřeďují z vesnic do velkých měst (Veselá, 2018). Vzhledem k významu migrace bylo zpracováno mnoho ukazatelů, jež sledují a měří intenzitu migrace, tato data však nebývají běžně dostupná ani úplná (Sociologická encyklopedie, 2017).

2.2 Migrační politika

Rabušic a Burjanek (2003) uvádějí, že migrační politikou se rozumí jakýsi systém cílů, principů a činností, kterým je regulován tok přistěhovalců politickými aktéry a státem. Autoři (2003) dále zmiňují, že je důležité, aby migrační politika byla zaměřena na dosažení cílů, a tyto cíle byly v souladu se zájmy rozvoje společnosti.

Drbohlav (2011) vymezuje tyto typy imigrační politiky takto:

- Diskriminační typ – v tomto typu je předpokládán návrat cizince do své původní země
- Asimilační typ – tento typ předpokládá absolutní splynutí imigranta s hostitelskou zemí a společností v ní
- Multikulturní typ – tento typ předpokládá získání plných práv imigrantů

Dle Segala (2019) je důležité při studiu migrace zaměřit se na dvě významné dimenze:

- Migrační trendy – kdo migruje a proč, velikost a směr migračních toků
- Dopad migrace – jak se migrace mění v přijímajících, tranzitních a vysílajících zemích

2.3 Dělení migrace

Švajdlerová (2009) rozděluje migraci z několika hledisek:

1. z časového hlediska na:

- Krátkodobou – zpravidla do 1 roku
- Dlouhodobou/ dočasnou – zpravidla déle než 1 rok
- Trvalou

2. Z územního hlediska na:

- Mezinárodní
- Vnitřní

3. Hledisko příčiny, cíle a motivu:

- Nedobrovolná
- Dobrovolná

4. Další dělení:

- Imigrace
- Emigrace
- Reemigrace

2.4 Dělení migrujících osob

Bernard a Patočková (2012) dělí migranty do těchto kategorií:

- 1) Uprchlíci – jsou osoby nacházející se mimo svou zem. Tito občané cizích zemí mají oprávněné obavy z důvodů pronásledování. Toto pronásledování může být například z náboženských, rasových, národnostních důvodů, dále však také příslušnosti k určité společenské vrstvě, či politickým názorům. Tito lidé nemají dostatečnou ochranu v jejich vlastní zemi.
- 2) Osoby nežijící ve své mateřské zemi – jsou to osoby, které se nechtějí či nemohou navrátit do své země, kvůli důvodným obavám z pronásledování. Pronásledování může být zapříčiněno mnoha důvody, například politické, národnostní, rasové či jiné důvody.
- 3) Žadatelé o azyl – jsou osoby, které splňují kritéria Ženevské úmluvy a rozhodly se opustit svou mateřskou zemi z důvodných obav před pronásledováním. Po splnění požadovaných podmínek se z žadatele stává azylant.
- 4) Ilegální migranti – tyto osoby, žijí v cizí zemi bez potřebných dokladů k povolení k pobytu.
- 5) Rodinní příslušníci – rodina těchto osob již žije v cílové zemi. Rodinní příslušníci se k ní připojí z některých důvodů, které byly již dříve popsány.
- 6) Navrátilci – jak již název napovídá, jsou to osoby, které se vrátí do země svého původu.
- 7) Dočasní pracovní migranti – jsou to osoby, které pracují v cílové zemi po určitý čas. Po skončení pracovního víza se však vrací do země původu.
- 8) Vysoce kvalifikovaní migranti – jsou osoby, které žijí v cílové zemi kvůli práci.

2.5 Terminologie

- Cizinec – je dle zákona o pobytu cizinců č. 326/1999, §1, odstavec 2 fyzická osoba, která není státním občanem České republiky, včetně občana Evropské Unie.
- Imigrant – imigrantem se rozumí cizinec, jenž přichází do země za účelem dlouhodobějšího pobytu (Amnesty international, 2019).

- Migrant – je dle OSN osoba, která pobývá mimo zemi svého původu, zpravidla déle než jeden rok. Nejsou zohledňovány důvody odchodu ze země původu, díky tomu nejsou z tohoto pohledu nejsou považováni turisté či osoby na pracovních cestách (Amnesty international, 2019).

3 Integrace

Slowík (2012) uvádí, že sociální integrace je přirozeným procesem, rovnoprávného začleňování člověka do společnosti.

Ministerstvo práce a sociálních věcí (2023) považuje integraci cizinců, jako proces, jež umožňuje postupné začleňování se cizinců do české společnosti. Cílem této integrace je nekonfliktní soužití majoritní společnosti a cizinců, které je přínosné pro obě skupiny (Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2023).

3.1 Integrační politika České republiky

Podle Bauerové (2018) je Česká republika příkladem státu, jehož migrační a integrační politika je velmi restriktivní. Strielkowski et al. (2016) uvádí, že Česká republika není příliš atraktivní destinací pro žadatele o azyl. Jánská et al. (2018) však tvrdí, že se Česká republika velmi rychle změnila ze země emigrace na zemi, která získává obyvatelstvo z jiných zemí. Autorka dále zmiňuje, že rychlost této změny je neobvyklá a stála by za hlubší studium tohoto fenoménu.

3.2 Úmluva o právním postavení uprchlíků

Podle Amnesty international (2018) v roce 1951 byla v Ženevě přijata Úmluva o právním postavení uprchlíků, která je klíčovým dokumentem v oblasti mezinárodní ochrany uprchlíků. Tato úmluva definuje osobu uprchlíka a jaký druh právní ochrany či jakou další podporu a jaká sociální práva by měla být uprchlíkům zaručena dle smluvní státní Úmluvy (Amnesty international, 2018). Jsou zde definovány povinnosti uprchlíků vůči hostitelské zemi a stanovuje také kategorii lidí, kteří nemohou získat status uprchlíka – např. váleční zločinci. Česká republika ratifikovala Úmluvu i Protokol z roku 1967, který rozšířil působnost a odstranil geografické omezení, čímž byl význam Úmluvy značně rozšířen (Amnesty international, 2018).

3.3 *LEX Ukrajina*

V České republice od 21.03.2022 platí zákony, které zjednodušují pobyt a zaměstnávání ukrajinských uprchlíků (Správa průmyslu a dopravy České republiky, 2023). Tyto zákony jsou nazývané tzv. Lex Ukrajina a jsou tvořeny třemi zákony:

- **Zákon č. 65/2022 Sb. o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, v platném znění**

Tento zákon č. 65/2022 Sb., v platném znění je zpracováván příslušným předpisem Evropské unie, konkrétně Směrnice Rady 2002/55/ES ze dne 20. července 2002 o minimálních normách poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a následky z toho plynoucími. Tento zákon upravuje:

- a) Podmínky udělování dočasné ochrany cizinců uvedených v § 3 v návaznosti na prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. března 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana, (dále jen, „rozhodnutí Rady“) a podmínky jejího prodloužení,
- b) Poskytování ubytování a souvisejících služeb osobám s udělenou dočasnou ochranou a
- c) Zvláštní pravidla pro poskytování zdravotních služeb.

Ustanovení tohoto zákona č. 65/2022 Sb., v platném znění se použijí přednostně před ustanoveními jiných právních předpisů upravujících právní vztahy podle odstavce 1, nestanoví-li tento zákon jinak.

- **Zákon č. 66/2022 Sb. o opatřeních v oblastech zaměstnanosti a oblastech sociálního zabezpečení v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, v platném znění**

Tento zákon č. 66/2022 Sb., v platném znění upravuje opatření v oblasti zaměstnanosti a oblasti sociálního zabezpečení, konkrétně (zákon č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, v platném znění) v návaznosti na prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. března 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana, jež uvádí zákon č. 66/2022 Sb., v platném znění.

- **Zákon č. 67/2022 Sb. o opatřeních v oblastí školství v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, v platném znění**

Tento zákon č. 67/2022 Sb., v platném znění, upravuje opatření v oblasti školství, konkrétně Čl. 14 směrnice Rady 2001/55/ES ze dne 20. července 2001 o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a následky z toho plynoucími, které se vztahují na cizince, kterému byla v České republice poskytnuta dočasná ochrana podle zákona o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace (Zákon č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace v platném znění). V návaznosti na prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. března 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana.

Ustanovení tohoto zákona č. 67/2022 Sb., v platném znění se použijí přednostně před ustanovením jiných právních předpisů.

3.4 Druhy pobytu pro cizince pocházejících ze třetích zemí

3.5 Vízum

Dle Ministerstva zahraničních věcí České republiky (2023) je vízum povolení k pobytu, které za podmínek vyznačených v něm, opravňuje cizince ke vstupu a pobytu na území ČR či Schengenského prostoru.

Vízum je udělováno do cestovního dokladu, tedy pasu formou vízového štítku (Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, 2023).

3.5.1 Přehled víz

Dle Ministerstva zahraničních věcí České republiky (2023) je povolení k pobytu neboli vízum oprávnění cizince ke vstupu a pobytu na území ČR a schengenského prostoru. Ministerstvo zahraničních věcí dále uvádí, že vízum se uděluje do cestovního dokladu cizince formou vízového štítku, tedy všem žadatelům, včetně dětí. Pokud je dítě zapsáno v pase rodiče, vylepují se dva vízové štítky do jednoho cestovního dokladu.

Rozdělení víz dle Ministerstva zahraničních věcí České republiky (2023):

- Schengenská víza (označována písmenem „C“)

Jsou udělována do 90 dnů pro krátkodobé pobyty v ČR či schengenském prostoru. Dle Ministerstva zahraničních věcí je tento typ víza je vydáván pro tyto účely:

- Turistika
- Zdravotní
- Obchodní
- Kulturní
- Sportovní
- Návštěva (pozvání)
- Oficiální (politický)

- Studium, školení, stáž
- Vědecký výzkum
- Zaměstnání
- Sezónní zaměstnání
- Zácvik
- Ostatní

Jako další do Schengenského typu pobytu spadají i letištní průjezdní víza, která jsou označena písmenem „A“.

- Dlouhodobá víza (označována písmenem „D“)

Jsou udělována nad 90 dnů pro dlouhodobé pobyty v ČR. Podle potřeby se udělují nad 91 dní, nejdéle však 1 rok a zároveň opravňují k pohybu a nevýdělečnému pobytu v ostatních státech schengenského prostoru. Dlouhodobá víza jsou udělována pro tyto účely:

- Zdravotní
- Kulturní
- Sportovní
- Návštěva (pozdání)
- Oficiální (politický)
- Rodinný
- Studium, školení, stáž, jazykový kurz, dobrovolnictví
- Pracovní dovolená
- Sezónní zaměstnání
- Zácvik
- Podnikání

- Ostatní

- Povolení k trvalému pobytu (označována písmenem „D“)

Udělována na 60 dní, během kterých si cizinec převezme povolení k pobytu na území ČR, jako „dlouhodobá víza za účelem převzetí povolení k trvalému pobytu“.

3.6 Přehled pobytů

Přehled pobytů dle Ministerstva vnitra České republiky (2023):

- Krátkodobý pobyt

jedná se o pobyt v maximální délce 90 dní v jakémkoli 180denním období. Pravidla pro krátkodobé pobyty jsou až na výjimky stanovena evropskou legislativou, konkrétně Nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1806 ze dne 14. listopadu 2018, kterým se stanoví seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít při překračování vnějších hranic vízum, jakož i seznam třetích zemí, jejichž příslušníci jsou od této povinnosti osvobozeni (kodifikované znění) a nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009, ze dne 13. července 2009, o kodexu Společenství o vízech. Dle Ministerstva zahraničních věcí (2023) se tento typ pobytu nazývá také jako „Schengenská víza“.

- Vízum k pobytu nad 90 dnů (dlouhodobé)

Vyžaduje pobyt na území ČR delší než 3 měsíce.

- Dlouhodobý pobyt

K dlouhodobému pobytu je cizinec oprávněn podat žádost, pokud na území pobývá na vízum k pobytu nad 90 dnů, hodlá přechodně pobývat na území ČR po dobu delší než 1 rok a pokud trvá stejný účel pobytu.

- Zaměstnanecká karta

Jedná se o druh pobytu na území ČR, jež účelem pobytu cizince, který zde pobývá déle než 3 měsíce, je zaměstnání. S touto zaměstnaneckou kartou je cizinec oprávněn pobývat na území ČR a pracovat na pozici, kvůli které

byla zaměstnanecká karta vydána či pracovat na pozici, ke které mu byl udělen souhlas podle dřívější právní úpravy a pokud tuto skutečnost včas oznámil. To znamená, že tento cizinec obdržel sdělení Ministerstva vnitra o splnění podmínek pro učinění takové změny.

- Modrá karta

Jedná se o dlouhodobý pobyt, jehož účelem je výkon zaměstnání, jež vyžaduje vysokou kvalifikaci. Cizinec je oprávněn k pobytu v ČR a výkonu zaměstnání, bez jiného zvláštního pracovního povolení.

- Trvalý pobyt

Občan EU může požádat o povolení k trvalému pobytu zejména po 5 letech, kdy nepřetržitě pobýval na území ČR, či po 2 letech nepřetržitěho pobytu jako příslušník rodiny jiného občana EU. Pro cizince třetích zemí platí trochu jiná pravidla udělení trvalého pobytu a to, že občan třetí země musí být rodinným příslušníkem občana EU, žít na území ČR nepřetržitě po dobu 5 let.

- Sezónní zaměstnávání

Tento druh pobytu je vázán na zaměstnání závislé na ročním období, jedná se tedy o činnost, která se opakuje v určité roční období, či typu události na základě sezónních podmínek, kdy je potřeba zajistit více pracovní síly než u běžného typu činností.

- Karta vnitropodnikově převedeného zaměstnance

Povolení k dlouhodobému pobytu na území ČR pro cizince (delší než 3 měsíce) za účelem výkonu práce jako manažer, specialista či zaměstnání stážisty, jež byl na tuto práci převeden.

- Karta vnitropodnikově převedeného zaměstnance jiného členského státu v Evropské unii

Jedná se o nový druh povolení dlouhodobého pobytu na území ČR zaměstnance jiného členského státu EU, kdy účelem pobytu je výkon pracovní pozice manažera, specialisty či zaměstnání stážisty, na kterou byl

cizinec převeden. Toto povolení se vydává státním příslušníkům třetích zemí.

3.7 *Současný stav – aktuální situace v České republice*

Na území České republiky bylo k 30. září 2022 registrováno celkem 1 091 098 osob cizí státní příslušnosti (Čtvrtletní zpráva o migraci III., 2022).

Tento výrazný nárůst počtu cizinců na území České republiky stojí zejména na vydávání dočasné ochrany státním příslušníkům Ukrajiny, kteří prchají před válečným konfliktem, jenž v jejich zemi momentálně probíhá (Čtvrtletní zpráva o migraci III., 2022). Tato čtvrtletní zpráva dále uvádí, že v České republice bylo vydáno ke konci června roku 2022 celkem 412 618 dlouhodobých víz za účelem dočasné ochrany. Počet ukrajinských uprchlíků překročil do června 2022 v zemích EU pět milionů a je poměrně nerovnoměrně rozložen (Welfens, 2023). Podle Čtvrtletní zprávy o migraci I. (2023) koncem prvního čtvrtletí roku 2023 bylo vydáno celkem 504 107 dočasných ochran. Žadatelů o mezinárodní ochranu bylo k 28. únoru 2023

V roce 2023 je k 31. březnu na území České republiky registrováno celkem 1 010 692 osob s cizí státní příslušností. V prvním čtvrtletí roku 2023 tedy vzniká oproti konci roku 2022 pokles počtu cizinců na území České republiky o 9 % (Čtvrtletní zpráva o migraci I., 2023). Důvodem tohoto poklesu je zánik části dočasných ochran, které nebyly prodlouženy jejich držiteli.

3.8 *Finanční pomoc Ukrajině*

Dle Ministerstva průmyslu a obchodu (2023) zřídila vláda České republiky začátkem roku 2023 zmocněnce pro rekonstrukci Ukrajiny. V roce 2022 byl založen při Ministerstvu průmyslu a obchodu tzv. Business klub Ukrajina, kde je účastno více než 140 českých firem, bankovních institucí, zástupců asociací či rezortů (Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2023).

4 Ukrajinci

4.1 *Ukrajina*

Moderní Ukrajina se vyvinula z pěti států Kyjevské Rusi, kdy nejstarší spisy z této oblasti sahají až k christianizaci hlavního města Kyjeva v roce 988 (Pompino-Marschall et al., 2016). Pugh a Press (1999) uvádějí, že Ukrajina je velká země s četnou populací a její mezinárodní viditelnost po dosažení nezávislosti v roce 1991 velmi rostla. Národní identita Ukrajinců je utvářena a definována prostřednictvím dvojího procesu zdůrazňování podobností uvnitř skupiny a jejich rozdílů s těmi, kteří stojí mimo politické společenství (Kuzio, 2001). Vznik samostatného státu Ukrajiny byl nečekaným překvapením, protože Ukrajina byla považována za nepravděpodobného kandidáta vznik nového národa (Wilson, 2015). Až po roce 1991, kdy byla vyhlášena samostatná Ukrajina se začíná intenzivněji zmiňovat ukrajinský jazyk (Amir, 2017).

4.2 *Ukrajinský jazyk*

Dnešní ukrajinština je vysoce rozvinutým spisovným jazykem, a to jeho mluvené formy ve vědě, vzdělávání, médiích a každodenním životě je založen na kyjevském dialektu, bez ohledu na velké nářeční rozdíly (Zilynykyj et al., 1979). Danylenko a Vakulenko (1995) uvádějí, že existují tři hlavní nářeční skupiny dle územích, kde se jimi mluví, a to jihovýchodní, jihozápadní a severní.

V historii prošla ukrajinština velmi složitým vývojem, který byl způsoben zvláště geopolitickými příčinami, kdy za carského Ruska a za dob SSSR musela čelit mnohým zákazům a omezením (Ukrajínština, 2022). Na celém světě mluví ukrajinsky dle odhadů asi 35 milionů lidí (Lewis, Simons, Fenning, 2016). Největší populace ukrajinsky mluvících mimo Ukrajinu je v Rusku, následně v Moldavsku či Kanadě (Lewis, Simons, Fenning 2016). Autoři dále uvádějí, že menší ukrajinské komunity se také usadily v některých dalších zemích, jako například Kazachstán, Bělorusko, Polsko, Rumunsko či Argentina, Brazílie a Slovenska (Mokienko, 2002). Ukrajinština, spolu s ruštinou a běloruštinou patří k východoslovanským jazykům v rámci indoevropské rodiny (Pompino-Marschall et al., 2016). Formování ukrajinské jazykové kompetence je jedním z hlavních problémů vzdělávacích institucí na Ukrajině (Kharitonenko, 2022). Ukrajinský jazyk je základním předmětem všeobecné střední školy a výuka ukrajinského jazyka směřuje ke zdokonalování a inovativnímu rozvoji v souladu s požadavky dnešní doby (Kharitonenko, 2022). Dle METY (© 2022) Někteří Ukrajinci mluví kromě ukrajinštiny

také či pouze rusky, někteří však ruštinu neovládají vůbec. Tato skutečnost je dána individuálně situací jedince, ale je také závislá na tom, z jaké části Ukrajiny člověk pochází (META, © 2022). Znalost ruštiny však nepodléhá politickým postojům jednotlivce (META, © 2022).

4.3 *Vzdělávací systém na Ukrajině*

Dle Národního pedagogického institutu České republiky (2023) prochází Ukrajina v současné době školskou reformou s názvem „Nová ukrajinská škola“. Tato reforma byla zahájena v roce 2018 v rámci které je zahrnut přechod z povinné 11leté školní docházky, na 12letou povinnou školní docházku (Národní pedagogický institut České republiky, 2023). Výuka probíhá v ukrajinském jazyce, cizí jazyk se žáci začínají učit v průměru od 3. ročníku – primárně anglický jazyk (Národní pedagogický institut České republiky, 2023).

Následuje rozdělení vzdělávání dle Národního pedagogického institutu České republiky (2023):

- **Předškolní vzdělávání**

Je poskytováno v jeslích (pro děti ve věku od 1 do 3 let) a mateřských školách (mladší stupeň 3–4 let, střední stupeň 4–5 let, starší stupeň 5–6 let). Jesle fungují v rámci mateřských škol. Poslední rok mateřské školy je povinný, protože je zaměřen na přípravu do škol.

- **Základní vzdělávání**

Děti, které dovrší k 1. září 6 let věku nastupují do povinného základního vzdělávání, pokud nemají dle lékařských a psychologických vyšetření žádné problémy k tomu, aby nastoupily do vzdělávání. Základní vzdělávání v ukrajinském vzdělávacím systému je považována 1. – 4. třída, tedy ekvivalent prvního stupně základní školy v ČR. V měsíci červnu žáci musí splnit zkoušky – pokud neprospěje ze dvou předmětů, musí podstoupit reparaát. Jelikož Ukrajina prochází reformou vzdělávacího systému, tak pro žáky od tohoto školního roku platí nový koncept vzdělávání, který se vztahuje i na žáky 5. ročníku.

Žáci 5. – 9. ročníků procházejí vzděláním, které se nazývá základní všeobecné střední vzdělávání. Toto vzdělání je součástí středního vzdělávání. V ČR se jedná o druhý stupeň základní školy.

Po úspěšném zakončení 9. ročníku obdrží žáci vysvědčení o základním středním všeobecném vzdělání, které opravňuje držitele k zápisu do střední školy.

- Střední vzdělávání

Jak již bylo zmíněno výše, po ukončení 9. ročníku mohou žáci vstoupit do úplného středního všeobecného vzdělávání, do odborného vzdělávání či do „předvysokoškolského“ odborného vzdělávání.

- a) Úplné střední všeobecné vzdělávání

Navazuje na 9. ročník a trvá dva roky (po reformě 3 roky). Poskytuje specializované vzdělávání dle výběru žáků – pokud se žák nerozhodne pro žádné zaměření, absolvuje jen všeobecnou přípravu. Po ukončení 11. ročníku získá absolvent Osvědčení o ukončení všeobecného vzdělávání s dodatkem obsahujícím bodové ohodnocení dosaženého vzdělání. S tímto osvědčením mají absolventi právo žádat o zápis na vysokou školu, kam žáci nastupují ve věku 16/17 let. Tento typ vzdělání je podle Národního pedagogického institutu České republiky (2023) na nižší úrovni, než vzdělávání gymnaziální či vzdělání v lyceu.

- b) Odborné vzdělávání

Navazuje na 9. ročník základního vzdělávání a připravuje kvalifikované pracovníky. Trvá 2–4 roky. Žák v tomto vzdělávání souběžně plní podmínky úplného středního všeobecného vzdělávání. Odborné vzdělávání má různé stupně, které se odrážejí v různých kvalifikačních úrovních. Každý tento stupeň je ukončen kvalifikační zkouškou. Po absolvování nižšího stupně získá absolvent Diplom mladšího specialisty. V rámci odborného vzdělávání absolvují žáci také úplné střední všeobecné vzdělávání. Pokud získají osvědčení o ukončení všeobecného vzdělávání, mají právo podat zápis na vysokou školu. Toto vzdělání je ekvivalentem středního odborného vzdělání v ČR.

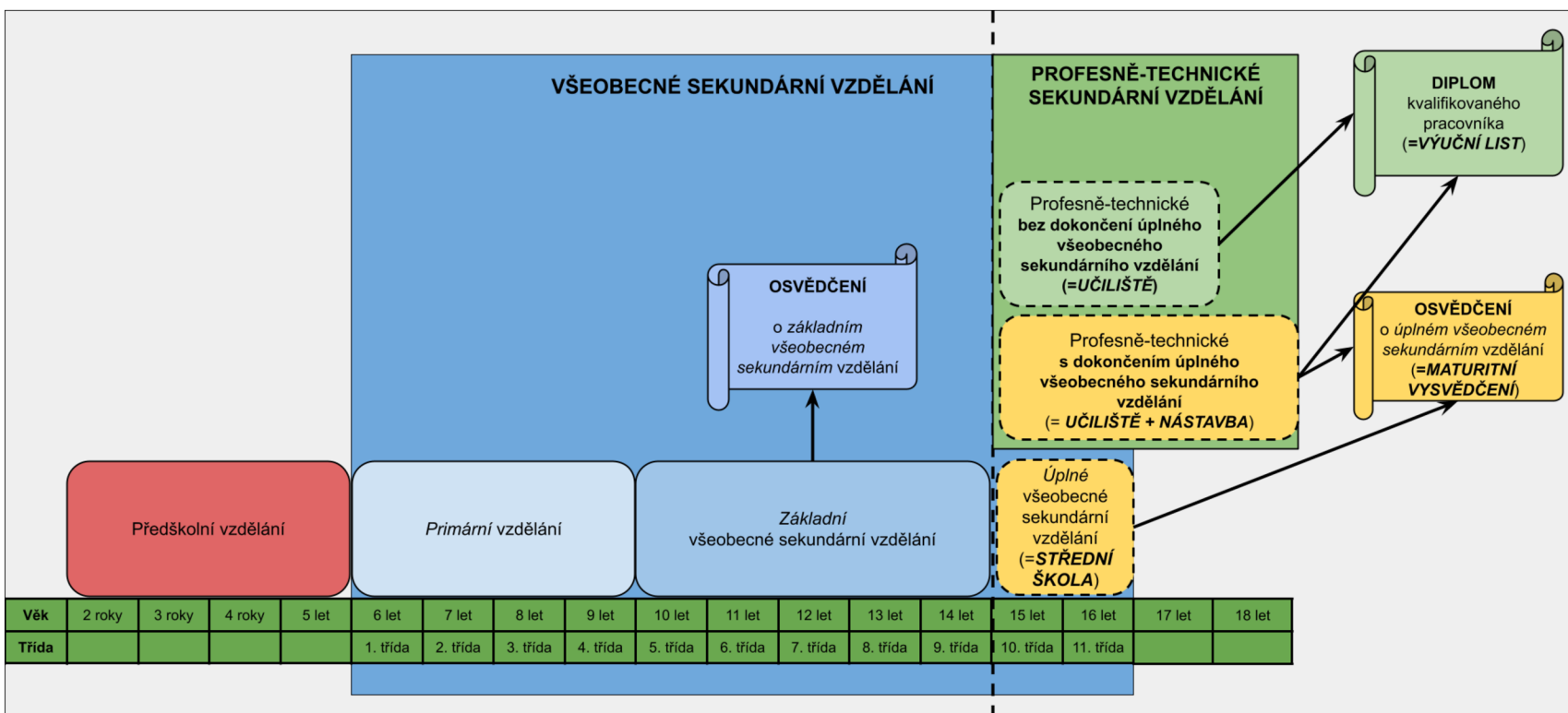
- c) „Předvysokoškolské“ odborné vzdělávání

V roce 2019 byl na Ukrajině přijat zákon, který zavedl profesionální juniorský bakalářský stupeň vzdělávání. Po absolvování odborného předvysokoškolského vzdělávání získává absolvent titul profesní mladší bakalář. Toto vzdělání zahrnuje specializaci v umělecké, sportovní či vojenské oblasti. Do tohoto typu vzdělání mohou vstupovat absolventi 9. ročníku a v průběhu studia musí získat úplné střední všeobecné vzdělání. Tato odborná kvalifikace umožňuje jejím absolventům pokračovat ve vzdělávání na úrovni mladšího bakaláře, bakaláře a magistra lékařské, farmaceutické nebo veterinární specializace. Toto předvysokoškolské odborné vzdělávání odpovídá úrovni 5. EQF (k úrovni č. 5 EQF nevede v ČR žádné formální vzdělávání, jsou k ní pouze přiřazeny profesní kvalifikace, viz níže).

d) Vysokoškolský systém dle Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (2023):

Vysoké školy na Ukrajině udělují kvalifikace (diplomy) ve čtyřech stupních:

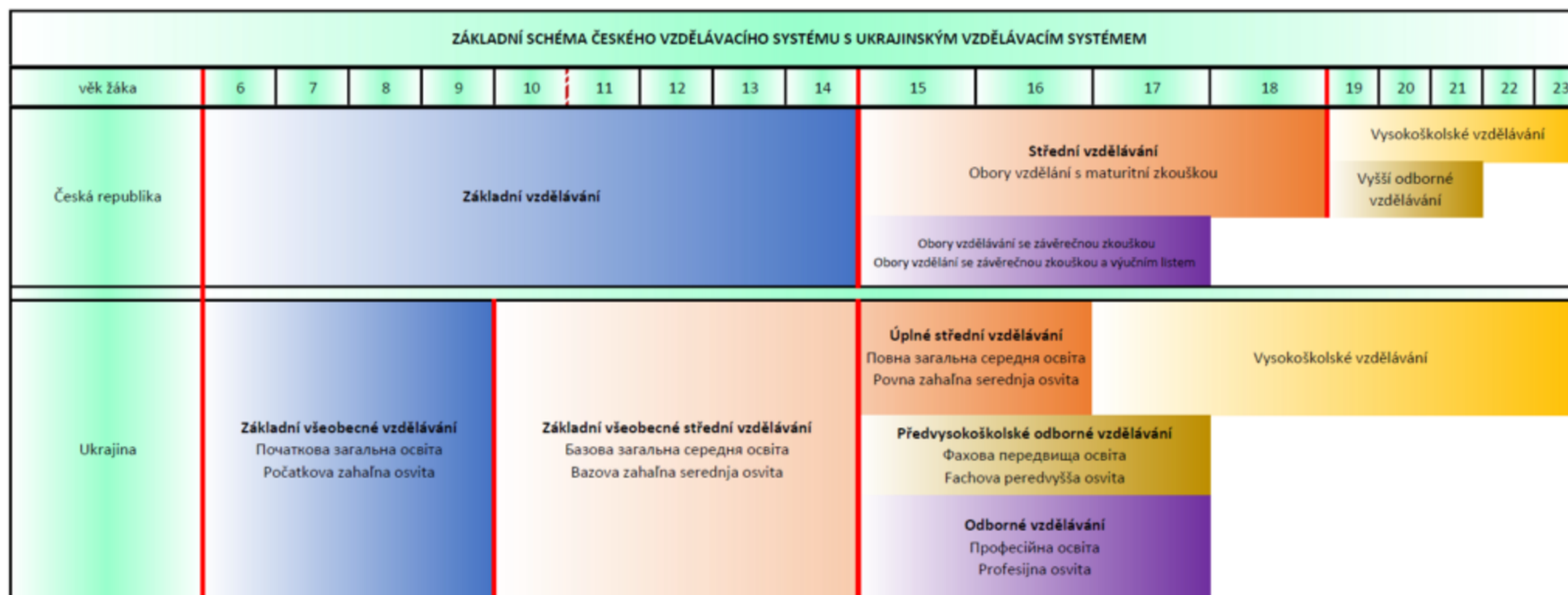
- Mladší specialista – jedná se o krátké vyšší vzdělání, které není srovnatelné s českým vysokoškolským vzděláním
- Bakalář: jedná se o první cyklus vysokoškolského vzdělání
- Specialista/ Magistr: jedná se o druhý cyklus vzdělání vycházejícího z vysokých škol
- Doktor filosofie/ Kandidát věd/ Doktor věd: jedná se o třetí cyklus vysokoškolského vzdělání

Obrázek č. 1 - Všeobecné sekundární vzdělání a profesně-technické sekundární vzdělání

Zdroj: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (2023)

Na obrázku č. 1 je graficky znázorněno všeobecné sekundární vzdělání a profesně-technické sekundární vzdělání.

Obrázek č. 2 – Srovnání českého a ukrajinského vzdělávacího systému

Zdroj: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (2023)

Na obrázku č. 2 je graficky zobrazeno srovnání českého a ukrajinského vzdělávacího systému.

4.4 Ukrajinci v České republice

Ukrajinci žijí v Česku více než sto let (Melehanych, 2021). Fedyuk a Kindler (2016) tvrdí, že v Evropské unii tvoří Ukrajinci jednu z nejpočetnějších skupin ze všech státních příslušníků třetích zemí. V České republice se změnila situace zejména v roce 2004 po vstupu do EU a pro Ukrajinu po Revoluci důstojnosti a následky této události v roce 2014 (Melehanych, 2021). Autorka dále uvádí, že vždy hrály však důležitou roli historické, geografické, společensko – politické a vzdělávací důvody. Ukrajinci v dnešní době představují největší skupinu migrantů v České republice (Fedyuk, 2016). Dle výsledků výzkumu provedeného Kanceláří Mezinárodní organizace pro migraci v Praze a Přírodovědeckou fakultou Univerzity Karlovy (2003-2004) vyplývá, že začlenění imigrantů do české společnosti v Praze se vyvinulo do specifických módů, a to, že Ukrajinci jsou typičtí svým specifickým transnacionalizačními vzorci.

V dřívějších dobách nebyla Česká republika cílovou zemí migrace, to se však v posledních dvou desítkách let postupně mění (Plischke et al., 2019). Autorky dále zmiňují, že se Česká republika stává novým domovem pro příslušníky mnoha etnik a hlavním proudem migrace jsou východoevropské státy, jakožto Ukrajina, Slovensko, Rusko aj (Plischke et al., 2019).

Přes geografickou, kulturní a historickou blízkost mezi Ukrajinou a českými zeměmi existuje dlouhá historie migrace Ukrajinců do Čech (Zilynskyj, 1995).

Z historického hlediska je důležité zmínit Podkarpatskou Rus, historické území, které bylo v letech 1919-1939 jako samosprávná země součástí Československa a které bylo podstoupeno Československem v roce 1945 Sovětskému svazu (Historický ústav AV ČR, 2023). Od roku 1946 je toto území nazýváno jako Zakarpatská oblast je administrativní (správní) oblastí Ukrajiny (Historický ústav AV ČR, 2023).

4.5 Národnostní menšiny

Pojem národnostní menšina a příslušník národnostní menšiny je vymezen zákonem č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Konkrétní znění § 2 tohoto zákona, který říká:

- 1) „*Národnostní menšina je společenství občanů České republiky žijících na území současné České republiky, kteří se odlišují od ostatních občanů zpravidla*

společným etnickým původem, jazykem, kulturou a tradicemi, tvoří početní menšinu obyvatelstva a zároveň projevují vůli být považováni za národnostní menšinu za účelem společného úsilí o zachování a rozvoj vlastní svébytnosti, jazyka a kultury a zároveň za účelem vyjádření a ochrany zájmů jejich společenství, které se historicky utvořilo.“

- 2) *„Příslušníkem národnostní menšiny je občan České republiky, který se hlásí k jiné než české národnosti a projevuje přání být považován za příslušníka národnostní menšiny spolu s dalšími, kteří se hlásí ke stejné národnosti.“*

4.6 Ukrajinská menšina

Vláda České republiky (2022) uvádí, že podle výsledků sčítání lidu, domů a bytů, které proběhlo v roce 2021 se k ukrajinské národnosti přihlásilo 92 892 obyvatel České republiky, tedy ještě před vypuknutím válečné situace. Vláda České republiky (2022) také uvádí hlavní místa usídlení Ukrajinské národnostní menšiny, kam patří Praha, Karlovy Vary, Děčín, Brno, Přerov či Ostrava.

4.7 Organizace Ukrajinské menšiny

- Ukrajinská iniciativa v České republice (UIČR) – jedná se o diasporní organizaci pracující dle národnostně-občanského principu, jejíž aktivity se zaměřují na podporu a rozvoj ukrajinské kultury v rámci českého i evropského společenství (Ukrajinci, 2023). Základnu členů tvoří 900 osob (Vláda České republiky, 2022). Dále je UIČR členem Evropského a Světového kongresu Ukrajinců a spolupracuje s Radou vlády pro národnostní menšiny a Magistrátem hl. m Prahy či Velvyslanectvím Ukrajiny ČR (Ukrajinci, 2023). Od roku 1992 vydává časopis s názvem „Porohy“, který je určen pro Ukrajince žijící v ČR a rozvíjí tak spolupráci mezi ukrajinskou a českou veřejností (Ukrajinci, 2023).
- Spolek ukrajinských žen (SUČR) – tento spolek sdružuje 220 osob (Vláda České republiky, 2023).
- Sdružení Ukrajinců a příznivců Ukrajiny v České republice (SUPU) – založena v roce 1990 jako první organizace českých občanů ukrajinského původu po roce 1989 (Ukrajinci, 2023).

- Občanské sdružení Ruta – záměrem je zachování identity osob ukrajinského původu, kulturních hodnot a jazyka, realizování kulturních a výchovně vzdělávacích projektů, které jsou zaměřené na ukrajinskou komunitu v ČR (migraceonline, 2023) Od roku 2005 vydává časopis Ukrajinský žurnál (Vláda České republiky, 2022).

Ukrajinská menšina má zastoupení v Radě vlády pro národnostní menšiny jedním zástupcem (Vláda České republiky, 2022). Dle Vlády České republiky (2022) probíhá spolupráce s Radou a dalšími orgány státní správy a samosprávy především v rámci poskytování dotací na vydávání periodika a dotační politiky Ministerstva kultury a Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

4.8 Válečná situace na Ukrajině

Po válce v Gruzii v roce 2008, anexi Krymu v roce 2014 a nepřetržitému konfliktu na Donbasu, který trvá bezmála 8 let, masivnímu ruskému posilování armády na podzim roku 2021, napadlo Rusko Ukrajinu dne 24. února 2022 (Dijkstra, 2022). Ševčenko (2019) tvrdí, že kvalita života Ukrajinců se od roku 2013 snižuje, s nimi i základní ekonomické ukazatele, včetně vzdělávacích institucí.

Ruská invaze v roce 2022 vedla k bezprecedentní veřejné a politické pozornosti, která směřuje k Ukrajině (Vobrugg, 2022). Válečný konflikt způsobuje větší vlnu migrace ukrajinských občanů, kteří ze země prchají (Golemio, 2021). V dubnu roku 2023 bylo dle OSN evidováno 8,1 milionu ukrajinských uprchlíků (Člověk v tísní, 2023). Počty osob v České republice s uděleným pobytovým oprávněním v souvislosti s válkou na Ukrajině aktuálně ke dni 16. července 2023 činí 354 tisíc lidí celkem. Z toho 157 tisíc žen ve věku od 18-65 let, mužů 87 tisíc ve věku 18-65, dětí a mladistvých 97 tisíc a seniorů nad 65 let 14 tisíc (Golemio, 2021). Největší nápor zažívá Hlavní město Praha, kam přišlo 87 tisíc ukrajinských uprchlíků (Golemio, 2021). Jihočeský kraj je se 17 tisíci uprchlíky na sedmém místě tabulky zveřejněné Golemiem (2023).

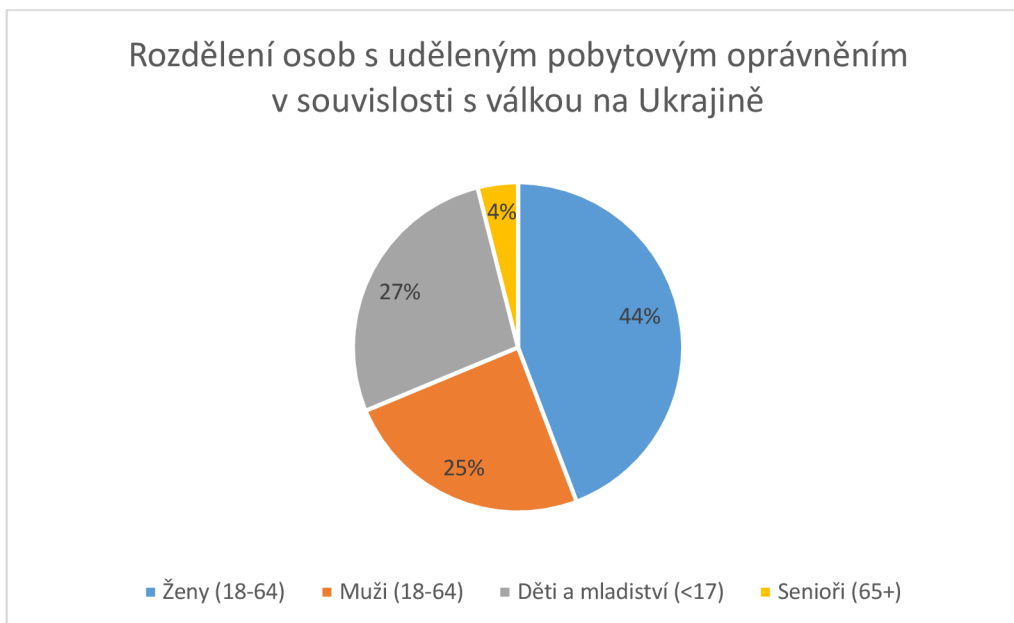

Obrázek č. 3 - Počet osob s uděleným pobytovým oprávněním v souvislosti s válkou na Ukrajině

Zdroj: Golemio 2023, vlastní zpracování v MS Excel

Z obrázku č. 3 je zřejmé, že největší nápor migrantů zažívá Hlavní město Praha. Jihočeský kraj se řadí na sedmé místo, jak již bylo zmíněno výše. Kraj Zlínský je s 11 000 migranty na posledním místě z celé České republiky.

Obrázek č. 4. – Rozdělení osob s uděleným pobytovým oprávněním v souvislosti s válkou na Ukrajině

Zdroj: Golemio 2023, vlastní zpracování v MS Excel

Z obrázku č. 4 vyplývá, že největší zastoupení zde mají ženy ve věku 18-64 let se 44 %, tedy 157 000. Druhé největší zastoupení v České republice mají děti a mladiství, mladší 17 let, se 27 %, konkrétně 97 000. Na dalším místě jsou muži ve věku 18-64 let, s 25 %, konkrétně 87 000. Na posledním místě jsou senioři starší 65 let se 4 %, tedy 14 000.

4.9 Pracovní uplatnění ukrajinských imigrantů v ČR

Aktuálně představují Ukrajinci významnou část zahraničních pracovníků v ČR (Ruschka, 2022). Dle dat sociologického výzkumu organizace PAQ Research (2023) zaměstnanost ukrajinských uprchlíků postupně roste. Častěji pracují ti imigranti, kteří se domluví česky. Autoři PAQ Research (2023) ve svém výzkumu uvádí, že polovina, tedy 51 % uprchlíků jež byla ekonomicky aktivní i na Ukrajině, měla koncem roku 2022 práci v České republice. Čtvrtina však pracuje na zkrácený úvazek.

Výzkum PAQ Research (2023) ukazuje, že většina příchozích Ukrajinců vykonává v České republice nejméně kvalifikované a nejhůře placené profese i přes to, že na Ukrajině vykonávali kvalifikované práce, jako například vedoucí pracovník či specialista. Podle tohoto výzkumu Ukrajinci pracují převážně v manuálních a pomocných profesích. Toto tvrzení platí i pro nejkvalifikovanější skupiny uprchlíků. 23 % Ukrajinců pracuje na nižší kvalifikaci a dalších 41 % uprchlíků pracuje na výrazně nižší kvalifikaci, než mají

(PAQ Research, 2023). Nově příchozí občané Ukrajiny vyhledávají zpočátku podobné pracovní pozice, jako jejich krajané (Ruschka, 2022). Autor dále uvádí, že vzhledem ke kvalifikační struktuře nově příchozích by se měla v budoucnu postupně zvyšovat průměrná kvalifikace Ukrajinců, kteří jsou zapojeni do českého trhu práce.

Ukrajinci žijící v Praze nacházejí práci hůře než ti, kteří žijí mimo Prahu. Uprchlíci žijící v Praze častěji pracují na dálku na Ukrajině (PAQ Research, 2023). Jsou pozorovány velké rozdíly v pracovní aktivitě v České republice dle toho, zda se uprchlík dokáže domluvit česky – 70 % z nich pracuje, 51 % těch kteří se částečně domluví česky a 38 % těch, kteří nemají žádnou znalost češtiny (PAQ Research). Výsledky tohoto výzkumu PAQ Research (2023) ukazují, že uprchlíci se znalostí češtiny pracují téměř 2x častěji a lépe uplatňují svoje kvalifikace. Jazyková znalost je jednou z klíčových kompetencí na trhu práce, jež je v dnešní době vyžadována zaměstnavateli (Lewinski, 2019). Evropská komise (2021) ve své zprávě uvádí, že dvojjazyčnost či znalost několika jazyků otevírá trh práce na zcela nové úrovni.

Na zaměstnanost působí hlavně znalost jazyka, ale také například dostupnost školek a kvalita bydlení (PAQ Research, 2022). Tento výzkum uvádí, že klíčovou rolí při hledání adekvátního zaměstnání je znalost jazyka, kdy osoby, jež se česky v běžných situacích pracují výrazně častěji a také častěji pracují v profesích odpovídajících jejich kvalifikaci. Prokop (2022) zmiňuje, že výuka českého jazyka je jedním z nejdůležitějších faktorů pro to, aby uprchlíci našli adekvátní zaměstnání. Dle výzkumu PAQ Research (2022) výrazně častěji pracují osoby, které našly školku pro své děti (U zaměstnavatelů v ČR pracuje 56 % rodičů, jejichž ratolesti navštěvují školky, ale pouze 29 % rodičů, jejichž děti školku nenavštěvují).

4.10 Evropský rámec kvalifikace

Anglicky European Qualifications Framework neboli zkratka EQF je společným referenčním rámcem, jehož cílem je pochopit, porovnat a uznávat kvalifikace získané v Evropské unii. Kvalifikační rámec byl zřízen v roce 2008 a revidován v roce 2017 (Europass, 2023). Tento rámec má osm úrovní, do kterých lze zařadit všechny kvalifikace. EQF pomáhá lidem hlavně v pracovní kariéře v zahraničí (Evropský rámec kvalifikací, 2023). Takto uzpůsobená úroveň kvalifikace směřuje od 1 (nejnižší) do 8 (nejvyšší) kvalifikace (Europass, 2023). Takto užívaná struktura výsledků učení pomáhá pochopit čemu daná osoba rozumí či jaké má znalosti a dovednosti (Europass, 2023).

Úrovně vzdělání dle EQF (Evropský rámec kvalifikací, 2023):

- 1) EQF 1 – základy vzdělání (základní škola speciální)
- 2) EQF 2 – základní vzdělání, střední vzdělání (bez výučního listu), střední vzdělání s výučním listem (délka studia 2 roky)
- 3) EQF 3 – střední vzdělání s výučním listem (délka studia 3 roky)
- 4) EQF 4 – střední vzdělání s maturitní zkouškou (všeobecné i odborné)
- 5) EQF 5 – v ČR k této úrovni nevede formální vzdělávání, jsou k ní přiřazeny pouze profesní kvalifikace (například personalista, kontrolor kvality, designér koupelen apod.)
- 6) EQF 6 – vysokoškolské – bakalářský studijní program, vyšší odborné vzdělání, vyšší odborné vzdělání na konzervatoři
- 7) EQF 7 – vysokoškolské – magisterský studijní program
- 8) EQF 8 – vysokoškolské – doktorský studijní program

4.11 Nostrifikace

Termín nostrifikace je popsán jako proces uznání zahraničního vysokoškolského vzdělání a kvalifikace jako rovnocenného s vysokoškolským vzděláním získaným v České republice (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2023). Jedná se o proceduru akademického uznávání jednotlivého konkrétního zahraničního vysokoškolského vzdělání a kvalifikace získané žadatelem, tedy absolventem zahraniční vysoké školy (Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy, 2023). Proces nostrifikace je považován za proceduru představující správní řízení vedené na základě žádosti, kterou podává žadatel podle § 89 a § 90 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů a ve spojení se zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

V souladu s definicí podle Úmluvy o uznání kvalifikací, se termín kvalifikace označuje jako diplom či jinak závazný oficiální doklad o dosaženém zahraničním vysokoškolském

vzdělání. V tomto případě termín kvalifikace neznamena tzv. odbornou způsobilost (Ministerstvo vnitra České republiky, 2023).

Právní předpisy upravující uznání vysokoškolského vzdělání a kvalifikace ze zahraničí dle Ministerstva vnitra České republiky (2023):

- Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokoškolských školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách)
- Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů
- Nařízení vlády č. 275/2016 Sb., o oblastech vzdělávání ve vysokém školství
- Mezinárodní smlouvy upravující ověřování veřejných listin, uznání rovnocennosti dokladů o dosaženém vzdělání a o právní pomoci, jimiž je Česká republika vázána

4.12 Nostrifikace pro žadatele z Ukrajiny

Ukrajinské diplomy, které byly vydány v období od 6. června 1972 do 27. února 2000 včetně se vztahuje „*Protokol o rovnocennosti dokumentů o vzdělání, vědeckých hodnostech a titulech, které jsou vydávány nebo udělovány v Československé socialistické republice a ve Svazu sovětských socialistických republik*“, který byl podepsán dne 6. června 1972 v Praze (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2023). Tento protokol zakotvuje rovnocennost diplomů vydaných v tomto období po absolvování vysokých škol v Československé socialistické republice a Svazu sovětských socialistických republik (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2023). To znamená, že tyto diplomy jsou rovnocenné s diplomy českými automaticky bez řízení o nostrifikaci (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2023).

Pro držitele dočasné ochrany dle § 3 zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, je podle ustanovení § 9 zákona č. 67/2022 Sb., o opatřeních v oblasti školství v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, platí to, že je osvobozen od poplatku spojeného s podáním žádosti o uznání zahraničního vysokoškolského vzdělání a kvalifikace, který je státem stanovený.

4.13 Zdravotní pojištění pro uprchlíky z Ukrajiny s dočasnou ochranou či vízem za účelem strpění

Ministerstvo práce a sociálních věcí (©2022) uvádí, že koncem června 2022 nabyla účinnost novela zákona lex Ukrajina, která mimo jiné stanovuje to, že uplynutím 150 dnů od udělení dočasné ochrany se mění podmínky pro úhradu veřejného zdravotního pojištění. To již dle Tiskové zprávy (2022), kterou vydalo Ministerstvo práce a sociálních věcí, znamená, že za dospělé osoby v rozmezí 18 až 64 let již nebude stát automaticky hradit pojištění. Nadále se nic nemění pro děti do 18 let a osoby nad 64 let (Nové podmínky úhrad zdravotního pojištění uprchlíků: stát jej nebude platit všem, 2022).

Dle Ministerstva práce a sociálních věcí (© 2022) hradí stát zdravotní pojištění těmto skupinám:

- Dětem do 18 let věku – mezi které se řadí studující na území ČR nebo na Ukrajině.
- Zaměstnancům – kteří jsou v pracovním poměru, či pracují na dohodu o provedení práce a měsíční mzda činí nad 10 000,- Kč a zaměstnancům zaměstnaní na dohodu o pracovní činnosti a měsíční mzda činí od 3 500,- Kč.
- Osobám pečujícím celodenně osobně a řádně alespoň o jedno dítě do 7 let věku či o 2 děti, kterým je do 15 let věku.
- Uchazečům o zaměstnání, kteří jsou evidováni na úřadu práce – uchazečem o zaměstnání se stává osoba, která podá žádost o zprostředkování zaměstnání na úřadu práce, do evidence mohou vstoupit i osoby se zdravotním postižením či jiným zdravotním omezením, nebo někdo, kdo o tuto osobu pečuje.
- Seniorům od 65 let

Osoby, které jsou výdělečně činné, či nespádají do jedné z výše uvedených kategorií si musí hradit zdravotní pojistné sami (Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2023).

5 Socioekonomické ukazatele

Socioekonomickými ukazateli se rozumí statistická opatření, která se týkají sociálního a ekonomického rozměru lidské společnosti či prvek analýzy využívaný převážně ve společenských vědách a analýze společnosti (thpanorama, © 2023). V rámci praktické části této diplomové práce jsou zkoumány vybrané socioekonomické aspekty v rámci integrace Ukrajinců v České republice.

Využití kombinace sociálních a ekonomických ukazatelů je důležité pro správnou interpretaci sociální reality (thpanorama, © 2023).

5.1 Ukazatele sociální struktury

Díky sociálním ukazatelům je možné získat přehled o stavu a vývojových trendech společnosti, a to v různých oblastech života (Sociologická encyklopedie, 2018).

Dle thpanorama (2023) můžeme socioekonomické ukazatele rozdělit na:

- Populaci – ukazuje objem, složení a míru růstu populace, jelikož jsou tyto ukazatele proměnné, ovlivňují tak fungování společnosti.
- Vzdělávání – je úzce spjaté s dalšími oblastmi jako zdraví, trh práce atd.
- Zdraví – informace o zdravotní situaci občanů je způsob optimalizace zdrojů zdraví.
- Bydlení – shromažďování informací o fyzických vlastnostech domácností a službách, jež mají obyvatelé k dispozici. Má zásadní význam, jelikož snímá obyvatelstvo z ekonomického i sociálního hlediska zároveň.
- Práci – má také zásadní význam, jež funguje jako propojení mezi ekonomickým a sociálním rozměrem.
- Sociální soudržnost – zabývá se problémy jako sociální vyloučené, násilím v rodinách, podmínky pro zdravotně postižené atd. Ukazuje úplný obraz o společnosti.
- Chudobu – tento ukazatel se zaměřuje na úroveň života či nedostatku zdrojů.

5.2 Ukazatele ekonomické struktury

Analýzou ekonomické struktury se posuzuje nejen situace společnosti, ale i vyhodnocení vládních programů (thpanorama, 2023). Dle thpanorama (© 2023) se mezi ekonomické ukazatele struktury řadí tyto typy:

- Indikátory konjunktury – jsou zaměřené na analýzu hlavních ekonomických sektorů a jejich krátkodobý vývoj.
- Ukazatele očekávání – umožňují předvídat změny ve fungování ekonomické aktivity dané země.
- Ukazatele produktivity a kvality – ukazují hodnocení výkonnosti ekonomických sektorů.

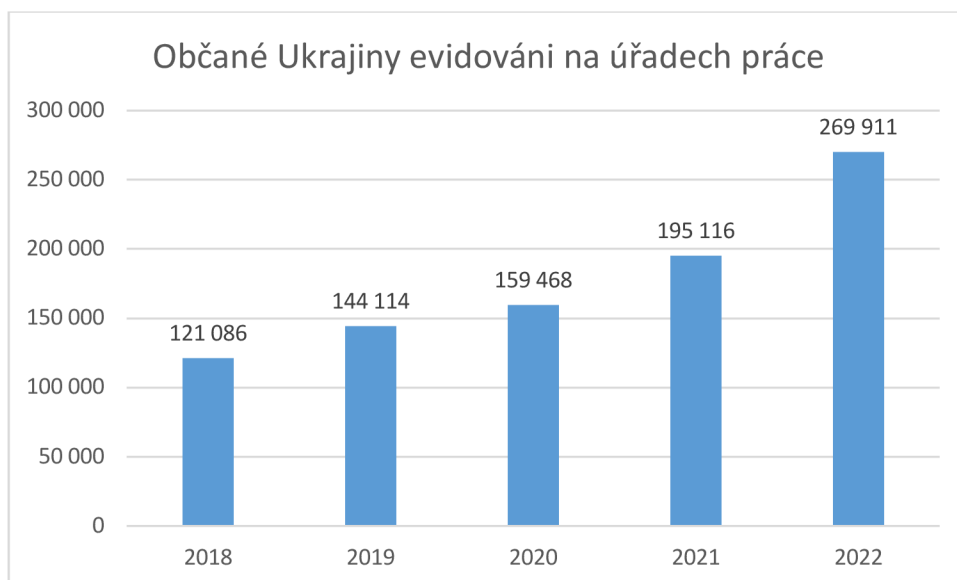
Ministerstvo práce a sociálních věcí (2022) dělí základní demografické a socioekonomické ukazatele takto:

- Počet obyvatel – počet obyvatel k určitému okamžiku
- Živě narození – kladná položka bilance obyvatelstva
- Zemřelí – počet zemřelých osob za určité období na daném území
- Naděje dožití při narození – hlavní ukazatel udržitelného rozvoje (zdraví, kvalita života a demografie)
- Přirozený přírůstek obyvatelstva – rozdíl počtu živě narozených a počtu zemřelých osob
- Migrační saldo – rozdíl počtu přistěhovalých a vystěhovalých v určitém územním celku
- Celkový přírůstek obyvatelstva – rozdíl mezi počátečním a konečným stavem obyvatelstva
- HDP v běžných cenách – celková hodnota statků a služeb v peněžním vyjádření, jež byly nově vytvořeny na určitém území v daném období

- Růst HDP (běžné ceny) – ukazuje o kolik % stoupl či klesl hrubý domácí produkt ve sledovaném období (většinou čtvrt roku) oproti stejnému období předchozího roku
- Průměrná míra inflace – procentní změna průměrné cenové hladiny za posledních 12 měsíců
- Průměrný podíl nezaměstnaných osob – podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ze všech obyvatel ve stejném věku
- Osoby ekonomicky aktivní – jsou to osoby zaměstnané, nezaměstnané, osoby hledající zaměstnání, které mohou nastoupit do 14 dnů, dále podnikatele

5.3 *Nezaměstnanost obyvatel Ukrajiny v ČR*

Pro význam této diplomové práce je důležité zmínit **ukazatel práce**. V České republice existují dvě evidence pracujících cizinců, a to Úřad práce a Ministerstvo průmyslu a obchodu (Holý, 2023). Zaměstnavatele musí nahlásit pracující cizince na Úřadu práce, Ministerstvo průmyslu a obchodu eviduje cizince podnikatele (Holý, 2023). Autor dále říká, že počty pracujících Ukrajinců za posledních sedm let stoupaly, s celkovým přírůstkem ukrajinských migrantů však také roste míra nezaměstnanosti.

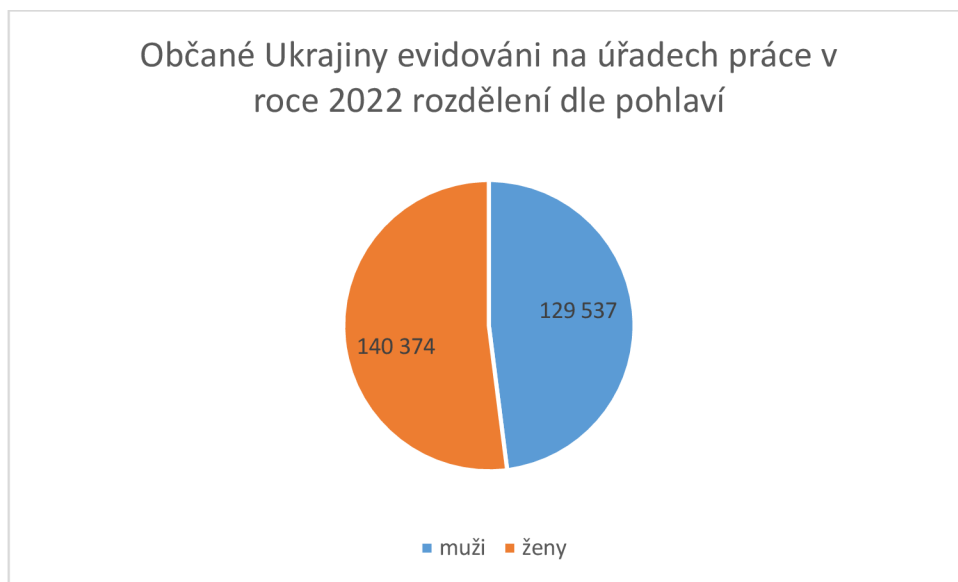

Obrázek č. 5 – Občané Ukrajiny registrováni na úřadech práce

Zdroj: Český statistický úřad, 2023 (Vlastní zpracování v MS Excel)

Z obrázku č. 5 vyplývá, že počet ukrajinských občanů, kteří jsou evidováni na úřadech práce s každým rokem roste. Za posledních 5 let se tento počet více jak zdvojnásobil. V roce 2018 bylo evidováno na úřadech práce 121 086 ukrajinských občanů, oproti tomu v roce 2022 byl tento počet 269 911.

Obrázek č. 6 – Občané Ukrajiny evidováni na úřadech práce v roce 2022 rozdělení dle pohlaví

Zdroj: Český statistický úřad, 2023 (Vlastní zpracování v MS Excel)

Z obrázku č. 6 je zřejmé, že jsou to právě ženy, které převažují s počtem 140 374 nad muži, kterých je na úřadech práce evidováno 129 537.

6 Cíl práce a hypotézy

6.1 Cíl práce

Zjistit a analyzovat vybrané socioekonomické aspekty spojené s integrací Ukrajinců v České republice.

6.2 Hypotézy

H1: Jazyková vybavenost Ukrajinců má vliv na jejich pracovní uplatnění.

H2: Čím déle žijí Ukrajinci v ČR, tím lépe nacházejí pracovní uplatnění na vyšších pozicích.

H3: Vypuknutím války na Ukrajině se zvýšil počet ukrajinských občanů, pro které je nalezení zaměstnání v ČR obtížné.

6.3 Operacionalizace pojmů

Jazyková vybavenost

Znalost jazyka, v tomto případě znalost českého jazyka, kterou mají Ukrajinci žijící v České republice.

Pracovní uplatnění

Získání zaměstnání a udržení pracovní pozice.

Vypuknutím války

Začátek válečného konfliktu na Ukrajině 24.02.2022 vyvolaný vojsky Ruské federace.

Vyšší pozice

Řídící (manažerská) pozice.

Žadatelé o práci

Osoby momentálně nezaměstnané, které požádaly ÚP o zprostředkování zaměstnání.

7 Metodika

Diplomová práce byla zpracována jako součást projektu č. 101/2022/S Vybrané aspekty integrace cizinců žijících v České republice a jejich vztah k sociální práci. Ke zpracování této diplomové práce byla využita kvantitativní výzkumná strategie a data pro zpracování byla získána pomocí dotazováním, tedy technikou dotazníku. Pro účel této diplomové práce byly využity pouze vybrané otázky z dotazníkového šetření, které souvisí se zadáním práce.

Dotazník byl vytvořen kombinací otázek vlastní konstrukce a otázek převzatých z již proběhlých výzkumů Vackové et al., (2016) a Vackové et al., (2016). Použitý dotazník má dohromady 7 oblastí, konkrétně demografické údaje, jazykové znalosti, práce, nezaměstnanost, bydlení, sociokulturní oblast a zdraví. Dotazník je složen ze 130 otázek.

Před spuštěním samotného sběru dat bylo potřebné přeložit dotazník do ukrajinského jazyka. Tento překlad byl následně validován. V překladu bylo nutné dodržet daný postup zajišťující přesnost překladu, správnost obsahového a kulturního přenesení originálu do ukrajinského jazyka. Byli vybráni dva specializovaní překladatelé, kteří nezávisle na sobě vytvořili překlady originálního dotazníkového šetření. Dále byl při překladu a validaci výzkumného nástroje přizvaný třetí specializovaný překladatel, který vybral z těchto dvou verzí překladu tu verzi, kterou považoval za kvalitněji zpracovanou. Hotový přeložený ukrajinský dotazník byl následně přeložen nazpět do českého jazyka. Zpětný překlad byl realizován z důvodu zjištění odchylek, které mohly při překladu dotazníku vzniknout. Důležité bylo, aby byl překlad přesný po obsahové a významové stránce. Následně byl porovnán zpětný překlad a český originál. Chyby, které se při překladu vyskytly byly prodiskutovány se členy týmu a opraveny. Bylo také ověřeno chápání dotazníku respondenty. Chyby, které bylo nutné po obsahové stránce upravit byly opraveny, a tak byla vytvořena finální verze dotazníku.

7.1 *Sběr dat kvantitativní povahy*

Jak již bylo zmíněno výše, sběr dat kvantitativní povahy byl realizován pomocí dotazníku vlastní konstrukce spolu s otázkami převzatými z již proběhlých výzkumů. Sběr dat byl zahájen v polovině února 2023 a probíhal do května 2023.

7.2 Charakteristika výzkumného souboru

Výzkumný soubor diplomové práce tvoří imigranti ukrajinské národnosti žijící v ČR starší 18 let, kteří žijí v ČR. K datu 31.5.2023 bylo sebráno 158 ukrajinských dotazníků.

7.3 Způsob výběru výzkumného souboru

Cílem výzkumu bylo sebrat data u Ukrajinců žijících v ČR, kteří přišli před vypuknutím války i po vypuknutí války (24.02.2022).

Data byla sbírána tazateli, kteří byli v osobní interakci s respondenty. Realizace sběru dat proběhla na základě dohody s vedoucí pracovnící Charity ČR na dvou pracovištích Centrum na podporu integrace cizinců (CPIC) Praha. S vedoucí pracovnící bylo domluvené, aby tazatelé mohli sbírat data v místě, kde organizace své služby poskytuje. Dále byl uskutečňován sběr dat v rámci organizací v Jihočeském kraji, jako např. Centrum na podporu integrace cizinců (CPIC).

Způsob sběru dat byl u této cílové skupiny poměrně snadný, z důvodu výskytu velkého množství imigrantů ukrajinské národnosti. Respondenti si však ztěžovali na obsáhlost dotazníku, který měl 130 otázek.

7.4 Harmonogram výzkumu

Jak již bylo zmíněno výše, diplomová práce vznikla v rámci projektu č. 101/2022/S Vybrané aspekty integrace cizinců v České republice a jejich vztah k sociální práci. Je potřeba jej zahrnout do celého harmonogramu výzkumu a jeho části se shodují s těmi z diplomové práce.

Projekt č. 101/2022/S Vybrané aspekty integrace cizinců žijících v České republice a jejich vztah k sociální práci odstartoval již začátkem ledna 2022. Jeho cílem bylo zjistit subjektivní míru integrace ve vybraných aspektech u co nejvíce zastoupených skupin cizinců, kteří žijí v ČR, konkrétně se jedná o Ukrajince, Rusy a Vietnamce. Skupina Slováků a Poláků nebyla do tohoto výzkumu zahrnuta z důvodu již proběhlého výzkumu na Zdravotně sociální fakultě Jihočeské univerzity, kde nebyla prokázána statisticky významná odlišnost s ohledem na integraci cizinců. V přípravné fázi se tvořily všechny výzkumné nástroje pro vybrané skupiny cizinců, včetně dotazníku pro Ukrajince a dále probíhala spolupráce s ostatními organizacemi, jako například Charita České republiky, CPIC, které tako umožnili sběr dat na jejich pracovišti.

Koncem roku 2022, tedy v prosinci započal překlad s jazykovou validací hlavního výzkumného nástroje, z něhož jsou převzaty vybrané otázky pro diplomovou práci. Překlad doprovázely přesné instrukce, aby byla zajištěna jazyková validace s kulturní a obsahovou přesností. Po upravení všech nedostatků, které se v dotazníku vyskytly se přešlo k samotnému sběru dat, a to v polovině února 2023.

Sběr dat probíhal od poloviny února 2023 až do května 2023. V této fázi však byly dotazníky zadávány do matice v programu Statistická analýza statistických dat ve verzi 1.4.10.

V průběhu června 2023 bylo realizováno statistické zpracování dat ve statistických programech jako SASD ve verzi 1.4.10 a programu Statistical Package for Social Sciences (dále SPSS) ve verzi 28.0.

V červnu 2023 proběhla také poslední fáze interpretace dat výsledků a finalizace této diplomové práce.

Obrázek č. 7 – Harmonogram výzkumu

Zdroj: Vlastní výzkum, 2023, zpracováno v MS Word

7.5 Zpracování dat

Analýza dat byla prováděna na základě prvního a druhého stupně třídění. V třídění prvního stupně byly pro jednotlivé ukazatele konstruovány frekvenční tabulky a vypočítány absolutní a relevantní četnosti a střední hodnoty, konkrétně modus, medián, průměr, rozptyl, směrodatná odchylka, rozpětí, dohad rozptylu a směrodatné odchylky a intervalový odhad střední hodnoty a rozptylu na úrovni 0,05.

Druhý stupeň třídění byl konstruován v kontingenčních tabulkách s absolutními a relevantními četnostmi (sloupcovými, řádkovými, celkovými i očekávanými) a znaménkové schéma. V rámci analýzy souvislosti byly aplikovány dle charakteru znaků a počtu pozorování test Chí kvadrát dobré shody – χ^2 (Pearson Chi-Square) a Test nezávislosti. Byly provedeny výpočty Pearsonova koeficientu kontingence, Normovaného Pearsonova koeficientu kontingence, Čuprovova koeficientu, Cramerova

koeficientu, Walisova koeficientu, Spearmanova koeficientu a Korelačního koeficientu. Síla vztahu byla měřena na třech úrovních hladiny významnosti - $\alpha = 0,05, 0,01$ a $0,001$.

V rámci popisu statisticky významných vazeb jsou standardně uváděny hodnoty testu Chí kvadrát drobné shody a Testu nezávislosti. Pro to, aby bylo možné stanovit směr statisticky významného vztahu mezi dvěma znaky, byla úroveň možné odchylky vypočítána pro každé políčko kontingenční tabulky. Při nedostatečném počtu pozorování byla aplikována Yatesova korekce.

7.6 Etika výzkumu

Osobní údaje byly v rámci diplomové práce zpracovány v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady EU 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES. Při sběru dat byla zajištěna anonymita a z účasti na výzkumu neplynula pro respondenty žádná rizika.

Při oslovování respondentů na spolupráci při účasti ve výzkumu, byli respondenti vždy seznámeni autory dotazníku s institucí, kde daný výzkum probíhal a za jakým účelem byla tato data sbírána. Respondentů bylo také sděleno, jak bude s daty naloženo. Důležité bylo seznámit respondenty s poskytnutím absolutní anonymity jejich odpovědí s tím, že pro ně nevyplývají žádná rizika. Účast na výzkumu byla pro respondenty zcela dobrovolná. Respondenti byli informováni o tom, že vyplněním odpovědí v dotazníku stvrzují svou účast ve výzkumu.

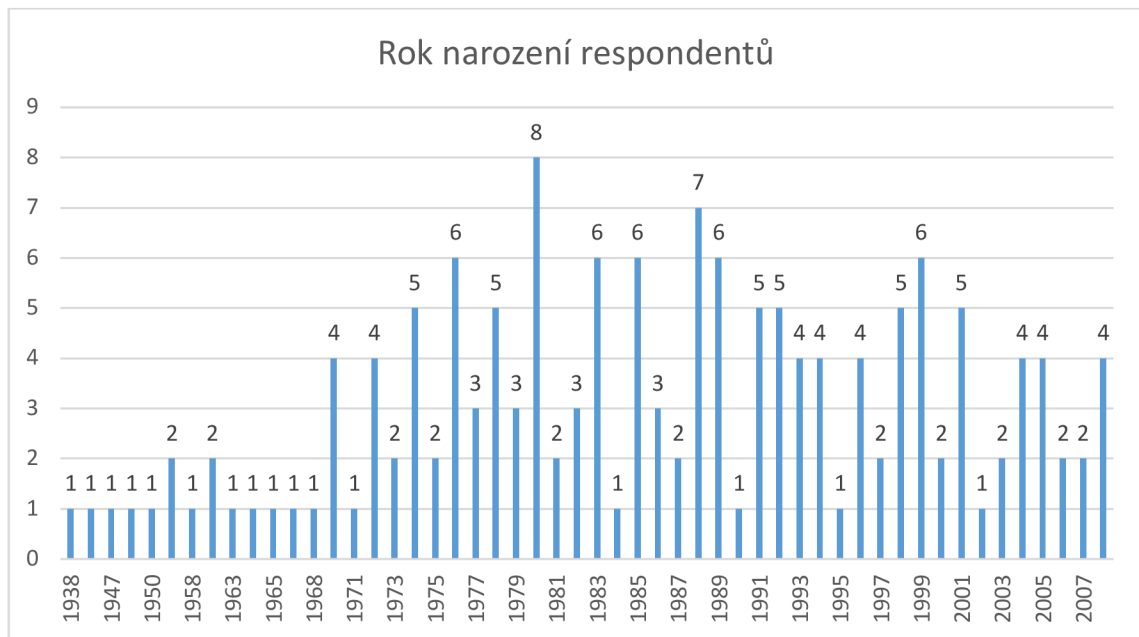
7.7 Rizika výzkumného záměru

Výsledky této diplomové práce není možné vztahovat na celou národnostní menšinu Ukrajinců, kteří žijí v České republice. Z důvodů časových a finančních možností nebylo možné vybrat Ukrajince v rámci všech 14 krajů ČR. Výsledky diplomové práce jsou pouze dílčími výsledky projektu v rámci, kterého tento výzkum probíhal. Výsledky interpretované v praktické části práce jsou omezené na některé lokality (Jihočeský kraj, Středočeský kraj a okolí, Praha). Dalším rizikem je zkreslení dat ovlivněním válečným konfliktem na Ukrajině.

8 Výsledky výzkumu

Tato kapitola obsahuje analyzované odpovědi na jednotlivé otázky distribuovaného dotazníku. Analýza těchto otázek byla provedena za pomoci deskriptivní statistiky, která byla v programu SASD a programu SPSS verzi 26. Četnostní tabulky byly zpracovány v grafech programem Microsoft Excel.

8.1 Demografické údaje

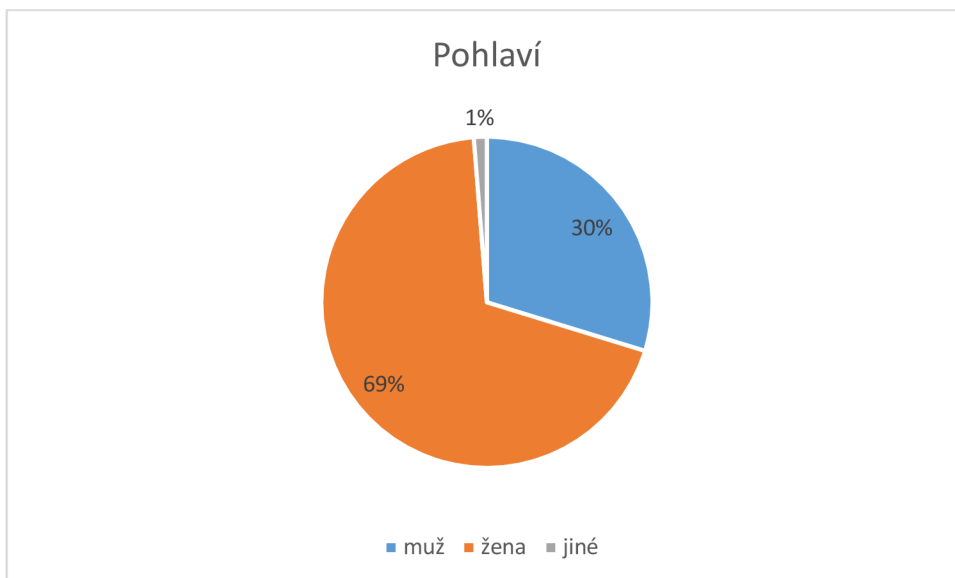

Obrázek č. 8 – Rok narození respondentů

Zdroj: Vlastní výzkum, 2023 (Zpracováno v SASD – graficky upraveno v MS Excel)

Obrázek č. 8 ukazuje rok narození respondentů. Dle výzkumu se nejstarší respondent narodil v roce 1938 oproti tomu nejmladší respondent v roce 2007, tzn rozdíl věku těchto dvou osob činí 69 let. Modus označuje rok narození 1980, který představuje 8 respondentů. Medián označuje věk 40 let.

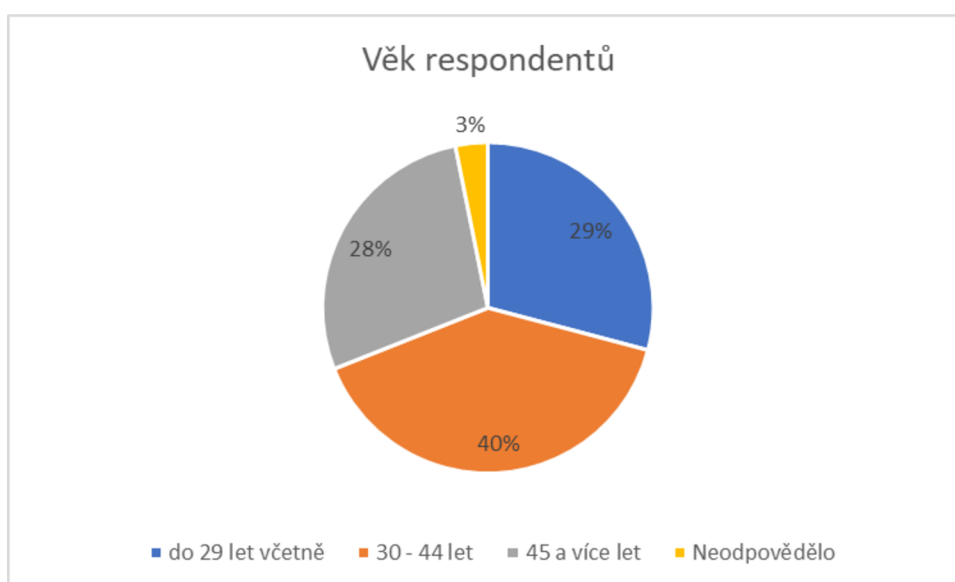

Obrázek č. 9 – Pohlaví respondentů

Zdroj: Vlastní výzkum. Zpracováno v SASD a SPSS a graficky upraveno v MS Excel

Z obrázku č. 9 vyplývá, že v tomto výzkumném souboru převažují ženy, které mají v procentním zastoupení 69 %, konkrétně se jedná o 109 žen. Oproti tomu mužů je ve výzkumném souboru v procentním zastoupení pouhých 30 %, konkrétně 49. Jiné pohlaví uvedlo v dotazníkovém šetření pouze 1 % z respondentů, konkrétně 2.

Obrázek č. 10 – Věk respondentů

Zdroj: Vlastní výzkum. Zpracováno v SASD a SPSS a graficky upraveno v MS Excel

Respondenti zanesli věk do výzkumného nástroje ve formě číselného údaje. Tyto údaje byly následně rekatégorizovány v programu SPSS do 3 kategorií. Z obrázku č. 10 vyplývá, že nejpočetnější věkovou skupinu tohoto výzkumného souboru je věková skupina 30-44 let, která je zastoupena 40 %. Druhou nejpočetnější skupinou je věková skupina do 29 let včetně, konkrétně 29 %. Na třetím místě je věková skupina 45 a více let s 28 %. Na tuto otázku neodpověděla 3 % respondentů.

Tabulka č. 1 – Hodnoty průměru, mediánu a modusu věkového rozložení výzkumného souboru

Věk	
Průměr	56,75
Medián	2
Modus	30-44

Zdroj: Vlastní výzkum. Zpracováno v SASD a SPSS a graficky upraveno v MS Excel

Tabulka č.1 ukazuje, že průměrný věk výzkumného souboru je 56,7 let. Medián je na hodnotě 2, to znamená, že ve výzkumném souboru se nachází početnější skupina respondentů ve věkové skupině 30–44 let. Z modusu zjistíme, že nejčastěji opakovaný věk respondentů je ve věkové skupině od 30-44 let.

Tabulka č. 2 – Rozdělení respondentů dle státu, země původu, národnosti a státní příslušnosti

Počet respondentů dle státu, země původu, národnosti a státní příslušnosti			
Stát	Země původu	Národnost	Státní příslušnost
Vietnamská socialistická republika	1	0	0
Ukrajina	151	153	158
Ruská federace	4	5	0
Slovenská republika	0	0	0
Polská republika	0	0	0

Zdroj: Vlastní výzkum. Zpracováno v SASD a SPSS a graficky upraveno v MS Excel

Z tabulky č. 2 vyplývá že nejpočetněji zastoupenou zemí původu je Ukrajina s počtem 151. Na druhém místě je Ruská federace, odkud pochází 4 respondenti. Pouze 1 respondent odpověděl, že pochází z Vietnamské socialistické republiky.

Ukrajinskou národnost má 153 respondentů z celkového počtu 158. Na druhém místě je ruská národnost s počtem respondentů 5.

Na otázku státní příslušnosti odpověděli všichni respondenti stejně, tedy 158 respondentů má ukrajinskou státní příslušnost.

Tabulka č. 3 - Důvody pobytu a migrace

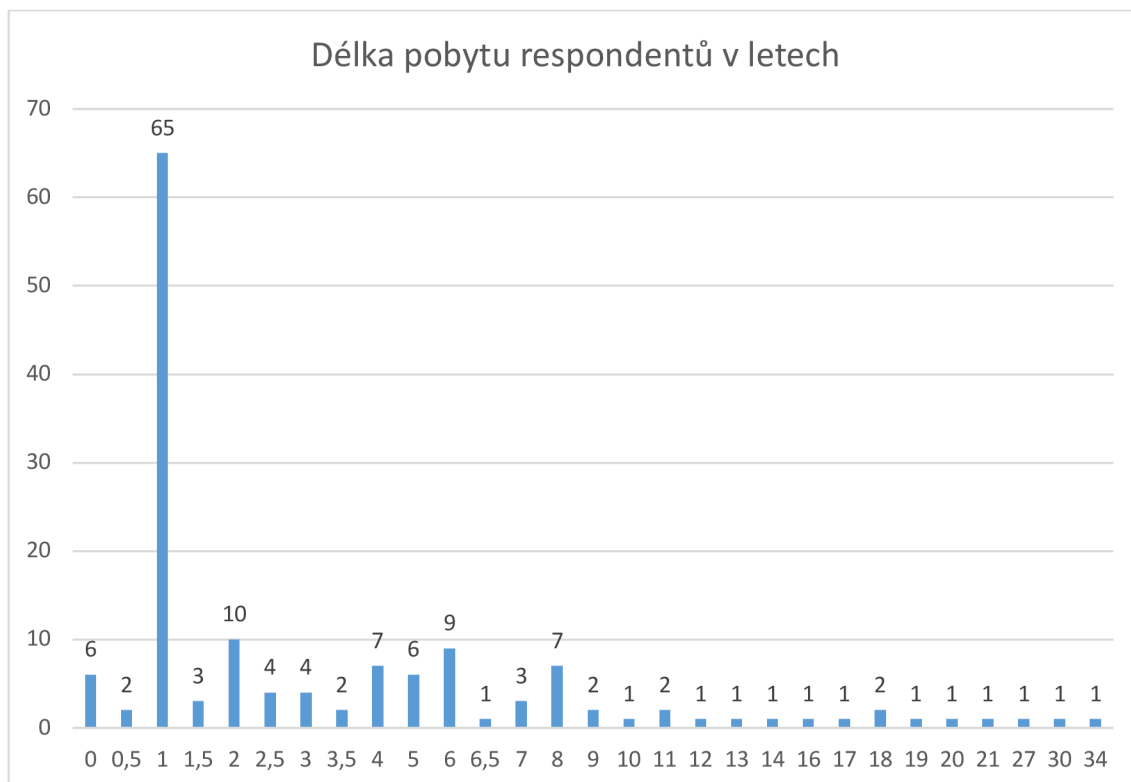
Důvody			
Pobytu		Migrace	
studium	7	rodinné důvody	24
válka (dočasná ochrana)	81	vzdělání	17
vědecký výzkum	2	práce (ekonomické důvody)	43
zaměstnání	29	společensko-politická situace	9
podnikání	5	environmentální faktory	2
za účelem zaměstnání ve zvláštních případech — zelená a modrá karta	8	válka	84
strpění pobytu (žadatele o mezinárodní ochranu)	1	zdravotní stav	2
sloučení rodiny	10	české kořeny	7
neodpovědělo	15	české kořeny (manžel)	3
		české kořeny (český otec)	1
		neodpovědělo	3

Zdroj: Vlastní výzkum, 2023 (zpracováno v SASD – graficky upraveno v MS Excel)

Tabulka č. 3 je rozdělena na důvody pobytu a důvody migrace. Hlavním důvodem pobytu respondentů je válka (dočasná ochrana), tuto odpověď zaškrtnulo 81 respondentů. Dalším nejčastějším důvodem pobytu je zaměstnání s 29 respondenty. Důvodem pobytu sloučení rodiny vybralo 10 respondentů. Účel zaměstnání ve zvláštních případech – zelená a modrá karta je důvodem migrace pro 8 respondentů. Studium je důvodem pobytu 7 respondentů. Nejméně respondentů odpovědělo na důvody pobytu v případě podnikání, tedy 5 respondentů, vědecký výzkum 2 respondenti. Pouze 1 respondent vybral odpověď strpění pobytu (žadatele o mezinárodní ochranu). Nikdo z výzkumného souboru nepožádal o azyl.

Jedinci dále vymezili důvody jejich migrace. Nejpočetnějším důvodem migrace, jak již naznačují důvody pobytu, je válka, konkrétně 84 respondentů. Na druhém místě se 43

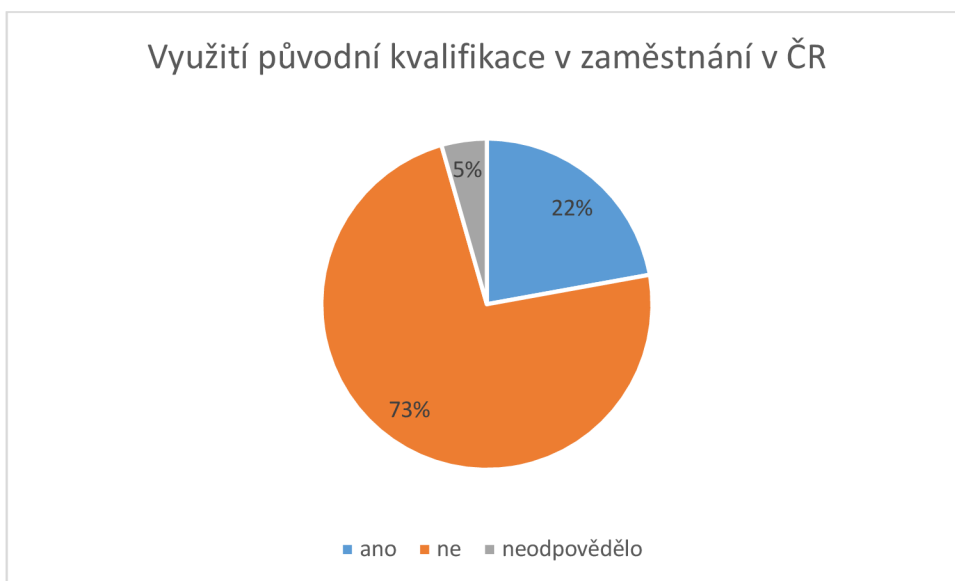
respondenty je práce (ekonomické důvody). Dalším důvodem migrace jsou rodinné důvody (24 respondentů). Vzdělání (17 respondentů) je na čtvrtém místě důvodů migrace. Společensko-politická situace (9 respondentů), české kořeny má 7 jedinců z výzkumného souboru, české kořeny (manžel) vybrali 3 respondenti, environmentální faktory (2 respondenti), zdravotní stav (2 respondenti). České kořeny (otec) jsou důvodem pouze 1 respondenta. Naopak etnické, náboženské, národnostní a rasové faktory nejsou důvodem migrace žádného z respondentů. Na tuto otázku neodpověděli 3 respondenti.

Obrázek č. 11 – Délka pobytu respondentů

Zdroj: Vlastní výzkum, 2023 (zpracováno v SASD – graficky upraveno v MS Excel)

Podle obrázku č. 11 je patrné, že největší část dotázaných respondentů pobývá v České republice 1 rok, konkrétně 65 respondentů

Obrázek č. 12 – Využití původní kvalifikace v zaměstnání v ČR

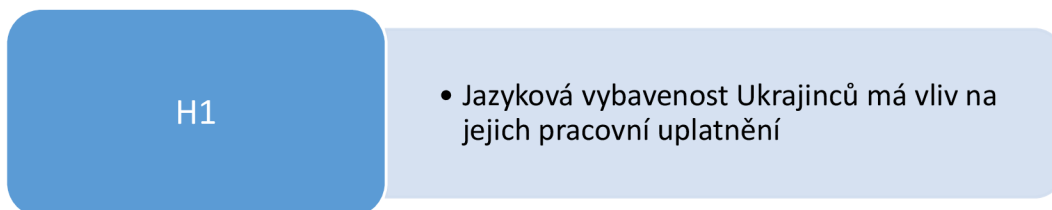
Zdroj: Vlastní výzkum. Zpracováno v SASD a SPSS a graficky upraveno v MS Excel

Z obrázku č. 12 vyplývá, že z celkového počtu respondentů pouze 22 %, tedy 35 ze 158 využívá v zaměstnání v České republice svou původní kvalifikaci. Odpověď ne vybralo 73 %, tedy 116 respondentů. Na tuto otázku neodpovědělo 5 %, tedy 7 respondentů.

9 Vyhodnocení hypotéz

K analýze dat v rámci testování hypotéz byl využit program SASD, jak již bylo zmíněno výše v kapitole č. 7 – Metodologie. K jednotlivým hypotézám je identifikována statistická významná souvislost, kde budou popsány hodnoty testů, stupně volnosti. V závěrečné části bude popsáno, zda byla hypotéza potvrzena či nikoli.

9.1.1 Hypotéza č. 1

Vzhledem k nedostatečnému či nulovému počtu pozorování byly redukovány či sdruženy u některých otázek jednotlivé body škály.

V rámci výzkumu byla identifikována statisticky významná souvislost mezi subjektivním hodnocením toho, jak respondenti mluví v českém jazyce (otázka č. 20) a ekonomickým postavením, spokojeností se zaměstnáním (otázka č. 52), touhou změnit zaměstnání (otázka č. 56) a názorem na obtížnost nalezení zaměstnání. K tomu se váží následující tabulky (č. 4 a č. 5).

Tabulka č. 4 - Subjektivní hodnocení, jak respondenti mluví v českém jazyce v závislosti s Ekonomickým postavením, Spokojeností se zaměstnáním, Touhou změnit zaměstnání a Názorem na obtížnost nalezení práce

Subjektivní hodnocení jak respondenti mluví v českém jazyce	Ekonomické postavení			Spokojenost se zaměstnáním						Touha změnit zaměstnání			Názor na obtížnost nalezení práce					
	ekonomicky aktivní	ekonomicky neaktivní	Suma	velmi nespokojen/a	spíše nespokojen/a	ani spokojen/a ani nespokojen/a (průměrně)	spíše spokojen/a	velmi spokojena	Suma	ne	ano	Suma	velmi obtížné	spíše obtížné	spíše snadné	velmi snadné	nevím, zatím jsem zaměstnání nehledal/a	Suma
velmi špatně	5	13	18	0	0	3	3	0	6	3	3	6	5	3	1	0	6	15
spíše špatně	20	5	25	2	4	9	4	1	20	3	12	15	6	4	8	2	4	24
ani špatně, ani dobře (průměrně)	30	11	41	3	4	15	6	4	32	15	15	30	6	13	14	2	3	38
spíše dobře	42	6	48	1	0	13	26	5	45	30	12	42	1	17	18	2	11	49
velmi dobře	18	2	20	0	3	8	7	3	21	9	10	19	0	11	6	2	0	19
Suma celkem	115	37	152	6	11	48	46	13	124	60	52	112	18	48	47	8	24	145

Zdroj: Vlastní výzkum, 2023 (Zpracováno v SASD a graficky upraveno v MS Excel)

Dle tabulky č. 4 je zřejmé, že převážná většina respondentů je ekonomicky aktivní (115) oproti těm ekonomicky neaktivním (37). Větší část respondentů (48) subjektivně hodnotí to, jak mluví v českém jazyce spíše dobře, 41 respondentů hodnotí ani špatně, ani dobře (průměrně, další část respondentů (25) hodnotí spíše špatně, 20 respondentů velmi dobře a 18 z celkového počtu 152 hodnotí velmi špatně. Z ekonomicky aktivních hodnotí 42 respondentů, to, jak mluví v českém jazyce spíše dobře, ani špatně ani dobře (průměrně) hodnotí 30 respondentů, spíše špatně (20), velmi dobře (18) a pouze 5 respondentů hodnotí svoji řeč v českém jazyce jako velmi špatnou. Oproti tomu ekonomicky neaktivní respondenti hodnotí, jak se domluví v českém jazyce takto: velmi špatně (13), ani dobře ani špatně (průměrně (11), spíše dobře (6), spíše špatně (5) a pouze 2 respondenti hodnotí velmi dobře.

Z tabulky č. 4 vyplývá, že subjektivní hodnocení toho, jak respondenti mluví v českém jazyce v souvislosti se spokojeností se zaměstnáním hodnotilo 124 respondentů. Z toho 45 respondentů hodnotí svou řeč v českém jazyce spíše dobře. Z této skupiny 45 respondentů je 26 z nich spíše spokojeno se svým zaměstnáním, 13 z nich hodnotilo

spokojenost se svým zaměstnáním jako ani spokojen/a, ani nespokojen/a (průměrně), 5 respondentů je velmi spokojeno, pouze 1 respondent je velmi nespokojen. Další skupina respondentů (32) hodnotí svou řeč v českém jazyce jako ani špatně, ani dobře (průměrně), z toho 15 z nich není ani spokojeno, ani nespokojeno (průměrně) se svou prací, 6 respondentů je spíše spokojeno, 4 respondenti jsou spíše spokojeni a 4 velmi nespokojeni, pouze 3 respondenti jsou velmi nespokojeni se svým zaměstnáním. Další skupina respondentů (21) hodnotí velmi dobře, jak mluví v českém jazyce, z toho 8 z nich není ani spokojeno, ani nespokojeno (průměrně) spokojeno se svým zaměstnáním, 7 respondentů je spíše spokojeno, další 3 jsou velmi spokojeni se svou prací a 3 velmi nespokojeni. Dalších 20 respondentů hodnotí svou řeč v českém jazyce jako spíše špatnou. Z této skupiny respondentů je 9 z nich ani spokojeno, ani nespokojeno (průměrně) spokojeno se svým zaměstnáním, 4 respondenti jsou spíše spokojeni a 4 spíše nespokojeni, 2 respondenti jsou velmi nespokojeni a pouze 1 je velmi spokojen se svým zaměstnáním. Poslední skupina respondentů (6) hodnotí svou řeč v českém jazyce jako velmi špatnou, z toho jsou 3 respondenti spíše spokojeni a 3 ani spokojeni, ani nespokojeni (průměrně) spokojeni se svým zaměstnáním.

Z tabulky č. 4 je patrné, že 42 respondentů hodnotí to, jak mluví v českém jazyce. Z toho 30 z nich nechce změnit zaměstnání, oproti 12 respondentům, kteří chtějí změnit zaměstnání. Spíše dobře, ani špatně, ani dobře (průměrně) hodnotí 30 respondentů. Skupina respondentů odpovídající na to, zda chtějí změnit zaměstnání je rozdělena přesně na polovinu, 15 respondentů chce změnit zaměstnání a dalších 15 respondentů nechce měnit zaměstnání. Velmi dobře hodnotí 19 respondentů. Z toho 9 z nich by chtělo změnit svou práci, oproti 9 respondentům, kteří práci měnit nechtějí. Spíše špatně hodnotí své jazykové schopnosti 15 respondentů, z toho 12 z nich by chtělo změnit své zaměstnání a 3 z nich by zaměstnání neměnilo. Velmi špatně hodnotí své jazykové schopnosti 6 respondentů, kteří jsou také rozděleni na polovinu, tedy 3 jsou pro změnu a 3 proti změně zaměstnání. Touhu změnit zaměstnání má celkem 52 respondentů, oproti 62, kteří své zaměstnání měnit nechtějí.

Z tabulky č. 4 je dále vyplývá vztah mezi subjektivním hodnocením, jak respondenti mluví v českém jazyce s názorem na obtížnost nalezení práce. Na tyto otázky odpovědělo 145 respondentů, kteří se dále dělí na 49 respondentů, kteří hodnotili svou řeč v českém jazyce jako spíše dobrou. Z této skupiny 49 respondentů je 18 z nich, kteří hodnotí nalezení práce v ČR jako spíše snadné, dalších 17 jako spíše obtížné, 11 respondentů

zatím zaměstnání nehledalo, další 2 hodnotí nalezení práce v ČR jako velmi snadné a pouze 1 respondent jako velmi obtížné. Skupina 38 respondentů hodnotí to, jak mluví v českém jazyce jako ani špatné, ani dobré (průměrné), z toho 14 z nich tvrdí, že nalezení práce v ČR je spíše snadné, 13 jako spíše obtížné, 6 jako velmi obtížné, další 3 respondenti zatím zaměstnání nehledali, pouze 2 respondenti hodnotí nalezení práce jako velmi snadné. Další skupina 24 respondentů hodnotí to, jak mluví v českém jazyce jako spíše špatné. Tato skupina je rozdělena na 8 respondentů, kteří hodnotí nalezení práce jako spíše snadné, 6 velmi obtížné, 4 spíše obtížné, další 4 zatím zaměstnání nehledali a pouze 2 respondenti hodnotí nalezení zaměstnání v ČR jako velmi snadné. Velmi dobře hodnotí svou řeč v českém jazyce 19 respondentů, z toho 11 z nich tvrdí, že nalezení práce v ČR je spíše obtížné, 6 spíše snadné a pouze 2 velmi snadné. Poslední skupiny 15 respondentů hodnotí to, jak mluví v českém jazyce jako velmi špatné, z toho 6 respondentů zatím zaměstnání nehledalo, 5 hodnotí nalezení práce jako velmi obtížné, 3 jako spíše obtížné a pouze 1 jako spíše snadné.

Tabulka č. 5 – Souvislost mezi Subjektivním hodnocením, jak respondenti mluví v českém jazyce a Ekonomickým postavením, Spokojeností s finančním ohodnocením, Touhou změnit zaměstnání, Názorem na obtížnost nalezení práce

Statistické testy	Subjektivní hodnocení, jak respondenti mluví v českém jazyce			
	Ekonomické postavené	Spokojenost s finančním ohodnocením	Touha změnit zaměstnání	Názor na obtížnost nalezení práce
Chí-kvadrát charakteristika testu nezávislosti	28,6888 (data nesplňují podmínku pro výpočet)	26,6176 (data nesplňují podmínku pro výpočet)	12,6601 (data nesplňují podmínku pro výpočet)	38 (data nesplňují podmínku pro výpočet)
Počet stupňů volnosti	4	16	4	16
Test nezávislosti	9,042-e06	0,0459342	0,0130619	0,00136514
Pearsonův koeficient kontingence	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet
Normovaný Pearsonův koeficient kontingence	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet
Čuprovoův koeficient	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet
Cramerův koeficient	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet
Walisův koeficient	3,61859	0,958933	2,13355	0,770534
Spearmanův koeficient	-0,328559	0,239364	-0,180058	0,0516622
Korelační koeficient	-0,351183	0,217515	-0,174975	0,00653944

Zdroj: Vlastní výzkum, 2023 (Zpracováno v SASD a graficky upraveno v MS Excel)

Vyhodnocení:

Podle výzkumu, závislosti těchto otázek, které jsou zobrazeny v tabulce č. 5 platí, že respondenti, kteří označili úroveň znalosti komunikace v českém jazyce (otázka č. 20) jako spíše dobrou nebo velmi dobrou, ve významně větší míře uváděli, že jsou ekonomicky aktivní (otázka č. 27). Chí kvadrát charakteristika testu nezávislosti má hodnotu 28,689 při 4 stupních volnosti, $p < 0,001$.

V rámci výzkumu bylo zjištěno, že respondenti, kteří označili úroveň znalosti komunikace v českém jazyce (otázka č. 20) jako spíše dobrou, ve významně větší míře uváděli, že jsou se svou prací spokojeni (otázka č. 52). Chí kvadrát charakteristika testu nezávislosti má hodnotu 26,618 při 16 stupních volnosti, $p < 0,05$.

V rámci dotazníkového šetření bylo zjištěno, že respondenti, kteří označili úroveň znalosti komunikace v českém jazyce (otázka č. 20) jako spíše dobrou nebo velmi dobrou, ve významně větší míře uváděli, že by nechtěli změnit své zaměstnání. Ti respondenti, kteří označili úroveň znalosti komunikace v českém jazyce jako špatnou, ve významně větší míře uváděli, že by své zaměstnání změnit chtěli. Chí kvadrát charakteristika testu nezávislosti má hodnotu 12,660 při 4 stupních volnosti, $p < 0,05$.

Z výsledků analýzy dat platí, že respondenti, kteří označili úroveň znalosti komunikace v českém jazyce (otázka č. 20) jako spíše dobrou nebo velmi dobrou, ve významně větší míře uváděli, že nalezení práce v ČR je snadné. Respondenti, kteří označili úroveň znalosti komunikace v českém jazyce jako špatnou, ve významně větší míře uváděli, že nalezení práce v ČR je obtížné. Chí kvadrát charakteristika testu nezávislosti má hodnotu 38,313 při 16 stupních volnosti, $p < 0,01$.

Tabulka č. 6 Subjektivní hodnocení, jak respondenti mluví v českém jazyce v souvislosti s Dobou hledání práce, Řídící (manažerskou) činností, Spokojeností s pracovními podmínkami a Pocit jistoty zaměstnání

Subjektivní hodnocení jak respondenti mluví v českém jazyce	Druh práce			Doba hledání práce			Řídící (manažerská) činnost			Spokojenost s finančním ohodnocením					Spokojenost s pracovními podmínkami					Pocit jistoty zaměstnání								
	intelektuální	kombinace intelektuální a manuální	manuální	Suma	méně než 1 měsíc	1 měsíc a déle	Suma	ano	ne	Suma	velmi nespokojen/a	spíše nespokojen/a	ani spokojen/a ani nespokojen/a (průměrně)	spíše spokojen/a	velmi spokojen/a	Suma	velmi nespokojen/a	spíše nespokojen/a	ani spokojen/a, ani nespokojen/a (průměrně)	spíše spokojen/a	velmi spokojen/a	Suma	ne	spíše ne	někdy ano, někdy ne (je to tak půl na půl)	spíše ano	ano	Suma
velmi špatně	4	3	3	10	5	3	8	0	15	15	1	1	3	0	1	6	0	0	1	4	1	6	0	2	0	3	1	6
spíše špatně	2	6	14	21	8	15	23	1	23	24	3	7	7	3	0	20	0	5	6	9	0	20	0	6	8	3	3	20
ani špatně, ani dobře (průměrně)	9	14	14	37	9	27	36	6	31	37	4	9	14	2	3	32	2	7	6	14	3	32	1	2	12	11	4	30
spíše dobře	8	26	13	47	22	26	48	6	41	47	2	12	18	13	0	45	2	4	11	24	4	46	4	6	10	17	7	44
velmi dobře	4	9	8	21	10	10	20	1	18	19	1	4	8	7	1	21	0	4	7	7	3	21	1	3	9	4	4	21
Suma celkem	27	58	51	136	54	81	135	14	128	142	11	33	50	25	5	124	4	21	31	58	11	125	6	19	39	38	19	121

Zdroj: Vlastní výzkum, 2023 (Zpracováno v SASD a graficky upraveno v MS Excel)

Z tabulky č. 6 vyplývá, že více respondentů, tedy 58 vykonávají kombinaci intelektuální a manuální druh práce. Tito respondenti hodnotí to, jak mluví v českém jazyce spíše dobře. Naopak nejméně respondentů, konkrétně 27 vykonávají pouze intelektuální práci, z čehož 4 z nich hodnotí své subjektivní hodnocení toho, jak mluví v českém jazyce velmi špatně.

Tabulka č. 6 ukazuje i to, jak dlouho hledali respondenti práci. Více respondentů, konkrétně 81 hledalo práci 1 měsíc a déle, z toho 27 respondentů hodnotí to, jak mluví v českém jazyce ani špatně, ani dobře (průměrně). Menší polovina respondentů, tedy 54 hledalo práci méně než 1 měsíc, z toho 5 z nich hodnotí to, jak mluví v českém jazyce velmi špatně.

Tabulka č. 6 poukazuje také na to, zda respondenti vykonávají řídicí manažerskou činnost. Většina respondentů, tedy 128 odpovědělo, že řídicí manažerskou činnost nevykonávají. Z této skupiny respondentů 41 z nich hodnotí to, jak mluví v českém jazyce, spíše dobře. Druhá polovina, pouhých 14 respondentů vykonává řídicí manažerskou pozici. Z této skupiny pouze jeden respondent hodnotí velmi dobře to, jak mluví v českém jazyce a jeden respondent hodnotí spíše špatně.

Z tabulky č. 6 vyplývá také to, jak jsou respondenti spokojeni s finančním ohodnocením své práce. Největší skupina respondentů, konkrétně 50 z nich není ani spokojena, ani nespokojena, průměrně spokojena s finančním ohodnocením své práce. Z této skupiny respondentů 18 z nich hodnotí to, jak mluví v českém jazyce spíše dobře. Pouze 5 respondentů je velmi spokojeno s finančním ohodnocením své práce, z toho pouze jeden hodnotí to, jak mluví v českém jazyce, velmi dobře a jeden respondent velmi špatně.

Tabulka č. 6 poukazuje na to, jak jsou respondenti spokojeni s pracovními podmínkami. Větší skupina respondentů, konkrétně 58, je spíše spokojena s pracovními podmínkami, z toho 24 z nich hodnotí to, jak mluví v českém jazyce spíše dobře. Naproti tomu je skupina 4 respondentů, kteří jsou velmi nespokojeni s pracovními podmínkami, z toho 2 respondenti hodnotí spíše dobře to, jak mluví v českém jazyce a další 2 respondenti ani dobře, ani špatně, průměrně.

Z tabulky č. 6 vyplývá také pocit jistoty zaměstnání. Odpověď někdy ano, někdy ne, je to tak půl na půl vybralo 39 respondentů, z toho 44 z nich hodnotí to, jak mluví v českém

jazyce spíše dobře. Pouze 6 respondentů necítí jistotu zaměstnání, z toho 1 z nich hodnotí to, jak mluví v českém jazyce, velmi dobře.

Tabulka č. 7 – Souvislost mezi Subjektivním hodnocením, jak respondenti mluví v českém jazyce a Druhem práce, Dobou hledání práce, Výkonem řídicí (manažerské) činnosti, Spokojeností s finančním ohodnocením, Spokojeností s pracovními podmínkami a Pocitem jistoty

Statistické testy	Subjektivní hodnocení, jak respondenti mluví v českém jazyce					
	Druh práce	Doba hledání práce	Řídicí (manažerská) činnost	Spokojenost s finančním ohodnocením	Spokojenost s pracovními podmínkami	Pocit jistoty zaměstnání
Chi-kvadrát charakteristika testu nezávislosti	11,7657 (data nesplňují podmínku pro výpočet)	6,83726 (data nesplňují podmínku pro výpočet)	5,09666 (data nesplňují podmínku pro výpočet)	20,0998 (data nesplňují podmínku pro výpočet)	12,0343 (data nesplňují podmínku pro výpočet)	17,9631 (data nesplňují podmínku pro výpočet)
Počet stupňů volnosti	8	4	4	16	16	16
Test nezávislosti	0,161967	0,144742	0,277522	0,215759	0,741613	0,326062
Pearsonův koeficient kontingence	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet
Normovaný Pearsonův koeficient kontingence	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet
Čuprovův koeficient	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet
Cramerův koeficient	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet
Walisův koeficient	1,17959	2,21731	9,28812	0,821785	0,93848	0,72623
Spearmanův koeficient	-0,0654641	-0,0902331	-0,0639767	0,204768	0,0320152	0,0244158
Korelační koeficient	-0,0393413	0,0601389	-0,0784527	0,179677	0,0162212	0,013312

Zdroj: Vlastní výzkum, 2023 (Zpracováno v SASD a graficky upraveno v MS Excel)

Vyhodnocení:

Dle tabulky č. 7 nebyla identifikována žádná statisticky významná souvislost mezi subjektivním hodnocením, jak respondenti mluví v českém jazyce a ostatními výše uvedenými znaky. Z důvodu nedostatečného nebo nulového počtu pozorování byly redukovány případně sdruženy u některých otázek jednotlivé body škály. Zároveň pro malý počet pozorování nebyly analyzovány některé vztahy.

Při výzkumu byla dále zjištěna statisticky významnou souvislost mezi úrovní porozumění psanému textu v českém jazyce (otázka č. 21) a ekonomickým postavením (otázka č. 27), úrovní spokojenosti s finančním ohodnocením vlastní práce (otázka č. 53), touhou změnit zaměstnání (otázka č. 56) a názorem na obtížnost nalezení zaměstnání v ČR (otázka č. 70).

Tabulka č. 8 Porozumění psanému textu v českém jazyce v souvislosti s Úrovní spokojenosti s finančním ohodnocením vlastní práce, Touhou změnit zaměstnání a Názorem na obtížnost nalezení práce

Porozumění psanému textu v českém jazyce	Ekonomické postavení			Úroveň spokojenosti s finančním ohodnocením vlastní práce						Touha změnit zaměstnání			Názor na obtížnost nalezení práce					
	ekonomicky aktivní	ekonomicky neaktivní	Suma	velmi nespokojen/a	spíše nespokojen/a	ani spokojen/a ani nespokojen/a (průměrně)	spíše spokojen/a	velmi spokojen/a	Suma	ne	ano	Suma	velmi obtížné	spíše obtížné	spíše snadné	velmi snadné	nevím, zatím jsem zaměstnání nehledal/a	Suma
velmi špatně	3	9	12	0	1	2	0	0	3	0	3	3	4	1	2	0	2	9
spíše špatně	17	4	21	2	7	9	0	1	19	6	11	17	2	5	7	1	6	21
ani špatně, ani dobře (průměrně)	24	10	34	6	4	11	3	2	26	11	11	22	7	10	11	3	3	34
spíše dobře	41	9	50	1	15	16	11	0	43	27	12	39	4	22	14	0	9	49
velmi dobře	28	4	32	2	5	11	11	1	30	15	13	28	1	10	13	4	2	30
Suma celkem	113	36	149	11	32	49	25	4	121	59	50	109	18	48	47	8	22	143

Zdroj: Vlastní výzkum, 2023 (Zpracováno v SASD a graficky upraveno v MS Excel)

Podle výzkumu, z tabulky č. 8 vyplývá, že největší skupina respondentů (50) porozumí psanému textu v českém jazyce, z toho 41 z nich je ekonomicky aktivních a 9 ekonomicky neaktivních. Ani špatně, ani dobře (průměrně) porozumí psanému textu (34) respondentů, z toho je 24 z nich ekonomicky aktivních a 10 ekonomicky neaktivních. Na dalším místě je skupina respondentů (32), kteří porozumí psanému textu velmi dobře, z toho je 28 ekonomicky aktivních a 4 ekonomicky neaktivní. Dále je skupina respondentů (21), kteří porozumí psanému textu spíše špatně, z toho je 17 z nich ekonomicky aktivních a 4 ekonomicky neaktivní. Na posledním místě je skupina respondentů (12), kteří rozumí psanému textu velmi špatně, z toho jsou 3 ekonomicky aktivní a 9 respondentů ekonomicky neaktivních. Celkem je ze 149 respondent, kteří

odpověděli na tyto otázky 113 z nich ekonomicky aktivních a 36 ekonomicky neaktivních.

Z tabulky č. 8 je dále patrná souvislost mezi porozumění psanému textu v českém jazyce s úrovní spokojenosti s finančním ohodnocením vlastní práce. Na tyto otázky odpovědělo 121 respondentů, z toho 43 z nich hodnotí porozumění psanému textu v českém jazyce jako spíše dobré. Z této skupiny respondentů je ani spokojeno, ani nespokojeno (průměrně) spokojeno 16 respondentů, dalších 15 je spíše nespokojeno, 11 spíše spokojeno a pouze 1 respondent je velmi nespokojen s finančním ohodnocením vlastní práce. Velmi dobře hodnotí porozumění psanému textu v českém jazyce 30 respondentů, z toho 11 z nich je spíše spokojeno s finančním ohodnocením vlastní práce, dalších 11 respondentů je ani spokojeno, ani nespokojeno (průměrně) spokojeno, dalších 5 respondentů je spíše nespokojeno, 2 jsou velmi nespokojeni a pouze 1 respondent je velmi spokojen s finančním ohodnocením vlastní práce. Hodnocení ani špatně, ani dobře (průměrně) porozumění psanému textu v českém jazyce uvedlo 26 respondentů, ti se dále dělí na 11, kteří nejsou ani spokojeni, ani nespokojeni (průměrně) spokojeni s ohodnocením vlastní práce, dalších 6 je velmi nespokojeno, 4 respondenti jsou spíše nespokojeni, 3 respondenti jsou spíše spokojeni a pouze 2 respondenti jsou velmi spokojeni s finančním ohodnocením vlastní práce.

Dle výsledků výzkumu, které jsou zobrazeny v tabulky č. 8 je zřejmé, že spíše dobře porozumí psanému textu 39 respondentů, z toho 27 z nich necítí potřebu změny práce, oproti 12, kteří by rádi změnili zaměstnání. Velmi dobře porozumí 28 respondentů, ze kterých 15 z nich vybralo odpověď na a 13 odpověď ano na úmysl změnit zaměstnání. Dalších 22 respondentů hodnotí porozumění psanému textu jako ani špatně, ani dobře (průměrně), z toho 11 z nich by chtělo změnit práci a dalších 11 by práci měnit nechtělo. Spíše špatně hodnotí porozumění psanému textu 17 respondentů, ze kterých by 11 z nich chtělo změnit zaměstnání, oproti 6, kteří jsou proti. Jako poslední jsou respondenti (3), kteří hodnotili své porozumění psanému textu jako velmi špatné. Všichni 3 respondenti by práci chtěli změnit.

Z tabulky č. 8 vyplývá souvislost mezi porozuměním psanému textu v českém jazyce s názorem na obtížnost nalezení práce v ČR. Na tyto otázky odpovědělo 143 respondentů. Skupina 49 respondentů hodnotí porozumění psanému textu v českém jazyce jako spíše dobré, z toho 22 z nich hodnotí obtížnost nalezení práce v ČR jako spíše obtížné, 14 jako

spíše snadné, 9 respondentů zatím zaměstnání nehledalo, 4 respondenti hodnotí obtížnost nalezení práce jako velmi obtížné. Respondenti, kteří hodnotí porozumění psanému textu v českém jazyce jako ani dobré, ani špatné (průměrné) bylo 34, z toho 11 z nich tvrdí, že nalezení práce v ČR je spíše snadné, 10 jako spíše obtížné, 7 jako velmi obtížné, 3 respondenti jako velmi snadné a další 3 respondenti zatím zaměstnání nehledali. Porozumění psanému textu v českém jazyce hodnotí velmi dobře 30 respondentů. Ti se dále dělí na 13 respondentů, kteří si myslí, že nalezení práce v ČR je spíše snadné, 10 jako spíše obtížné, 4 jako velmi snadné, 2 respondenti zatím zaměstnání nehledali a pouze 1 respondent hodnotí nalezení práce jako velmi obtížné. Další skupina 21 respondentů porozumí psanému textu v českém jazyce spíše špatně. Z toho 7 respondentů tvrdí, že nalezení práce v ČR je spíše snadné, 6 z nich zatím práci nehledalo, dalších 5 hodnotí nalezení práce spíše obtížně, 2 respondenti hodnotí velmi obtížně a pouze 1 z respondentů uvedl, že nalezení práce je velmi snadné. Poslední skupina respondentů (9) hodnotí porozumění psanému textu v českém jazyce jako velmi špatnou, z nichž 4 respondenti hodnotí nalezení práce jako velmi obtížné, další 2 jako spíše snadné, 2 respondenti zatím zaměstnání nehledali. Pouze 1 respondent hodnotí nalezení práce v ČR jako spíše obtížné.

Tabulka č. 9 – Souvislost mezi Porozuměním psanému textu v českém jazyce a Ekonomickým postavením, Spokojeností s finančním ohodnocením, Touhou změnit zaměstnání a názorem na obtížnost nalezení práce

Statistické testy	Porozumění psanému textu v českém jazyce			
	Ekonomické postavené	Spokojenost s finančním ohodnocením	Touha změnit zaměstnání	Názor na obtížnost nalezení práce
Chí-kvadrát charakteristika testu nezávislosti	21,1482 (data nesplňují podmínku pro výpočet)	26,5886 (data nesplňují podmínku pro výpočet)	9,70573 (data nesplňují podmínku pro výpočet)	30,0117 (data nesplňují podmínku pro výpočet)
Počet stupňů volnosti	4	16	4	16
Test nezávislosti	0,00029594	0,0462884	0,0456874	0,0179417
Pearsonův koeficient kontingence	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet
Normovaný Pearsonův koeficient kontingence	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet
Čuprovoův koeficient	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet
Cramerův koeficient	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet
Walisův koeficient	3,59941	0,852104	2,1165	0,758531
Spearmanův koeficient	-0,2553	0,231389	-0,17033	0,0366753
Korelační koeficient	-0,282825	0,207911	-0,200895	0,00831735

Zdroj: Vlastní výzkum, 2023 (Zpracováno v SASD a graficky upraveno v MS Excel)

Vyhodnocení:

Tabulka č. 9 ukazuje že, z analýzy dat v daném výzkumu vyplývá to, že respondenti, kteří označili úroveň porozumění psanému textu v českém jazyce jako spíše dobrou nebo velmi dobrou, ve významně větší míře uváděli, že jsou ekonomicky aktivní. Chí kvadrát charakteristika testu nezávislosti má hodnotu 21,148 při 4 stupních volnosti, $p < 0,001$.

V rámci analýzy výzkumu bylo zjištěno, že respondenti, kteří označili úroveň porozumění psanému textu v českém jazyce jako spíše dobrou nebo velmi dobrou, ve významně větší míře uváděli, že jsou s finančním ohodnocením vlastní práce spokojeni. Chí kvadrát charakteristika testu nezávislosti má hodnotu 26,589 při 16 stupních volnosti, $p < 0,05$.

Podle tabulky č. 9 a analýzy dat je zřejmé, že respondenti, kteří označili úroveň porozumění psanému textu v českém jazyce jako spíše dobrou nebo velmi dobrou, ve významně větší míře uváděli, že by nechtěli změnit své zaměstnání. Respondenti, kteří označili úroveň porozumění psanému textu v českém jazyce jako špatnou, ve významně větší míře uváděli, že by své zaměstnání změnit chtěli. Chí kvadrát charakteristika testu nezávislosti má hodnotu 9,706 při 4 stupních volnosti, $p < 0.05$.

Dle analýzy dat platí, že respondenti, kteří označili úroveň porozumění psanému textu v českém jazyce (otázka č. 21) jako spíše dobrou nebo velmi dobrou, ve významně větší míře uváděli, že nalezení práce v ČR je snadné. Chí kvadrát charakteristika testu nezávislosti má hodnotu 30,018 při 16 stupních volnosti, $p < 0,05$.

Tabulka č. 10 Porozumění psanému textu v českém jazyce v souvislosti s Druhem práce a Dobou hledání práce a Řídící (manažerskou) činností

Porozumění psanému textu v českém jazyce	Druh práce				Doba hledání práce			Řídící (manažerská) činnost		
	intelektuální	kombinace intelektuální a manuální	manuální	Suma	méně než 1 měsíc	1 měsíc a déle	Suma	ano	ne	Suma
velmi špatně	1	1	2	4	3	2	5	0	9	9
spíše špatně	4	5	11	20	9	10	19	3	17	20
ani špatně, ani dobře (průměrně)	7	9	15	31	7	23	30	2	32	34
spíše dobře	8	23	15	46	20	26	46	5	39	44
velmi dobře	6	19	8	33	14	18	32	2	29	31
suma celkem	26	57	51	134	53	79	132	12	126	138

Zdroj: Vlastní výzkum, 2023 (Zpracováno v SASD a graficky upraveno v MS Excel)

Tabulka č. 10 ukazuje porozumění psanému textu v českém jazyce v závislosti s druhem práce, dobou hledání práce a řídicí manažerské činnosti. Největší skupina respondentů, tedy 57 vykonává kombinaci intelektuální a manuální druh práce, z toho 23 z nich hodnotí spíše dobře porozumění psanému textu v českém jazyce. Oproti tomu, pouze 26 respondentů vykonává intelektuální práce, z toho pouze 1 respondent hodnotí porozumění psanému textu v českém jazyce velmi špatně.

Tabulka č. 10 ukazuje také dobu hledání práce, kdy 79 hledalo práci 1 měsíc a déle, z toho 26 respondentů hodnotí spíše dobře porozumění psanému textu v českém jazyce. Oproti tomu 53 respondentů hledalo práci méně než 1 měsíc, z toho pouze 3 respondenti hodnotí velmi špatně to, jak porozumí psanému textu v českém jazyce.

Z tabulky č. 10 vyplývá také to, kolik respondentů vykonává řídicí manažerskou pozici, kdy 126 respondentů nevykonává řídicí manažerskou pozici a z této skupiny respondentů 39 z nich hodnotí spíše dobře to, jak porozumí psanému textu v českém jazyce. Pouze 12 respondentů vykonává řídicí manažerskou pozici a z toho pouze 2 respondenti hodnotí velmi dobře své porozumění psanému textu v českém jazyce.

Tabulka č. 11 – Souvislost mezi Porozuměním psanému textu v českém jazyce a Druhem práce, Dobou hledání práce a Výkonem řídicí (manažerskou) činností

Statistické testy	Porozumění psanému textu v českém jazyce		
	Druh práce	Doba hledání práce	Řídící (manažerská) činnost
Chí-kvadrát charakteristika testu nezávislosti	10,3131 (data nesplňují podmínku pro výpočet)	5,14705 (data nesplňují podmínku pro výpočet)	2,78837 (data nesplňují podmínku pro výpočet)
Počet stupňů volnosti	8	4	4
Test nezávislosti	0,243732	0,272539	0,593842
Pearsonův koeficient kontingence	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet
Normovaný Pearsonův koeficient kontingence	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet
Čuprovův koeficient	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet
Cramerův koeficient	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet
Walisův koeficient	1,19	2,20044	10,6154
Spearmanův koeficient	-0,149456	-0,0324062	0,00599905
Korelační koeficient	-0,126552	-0,00663155	-0,00190338

Zdroj: Vlastní výzkum, 2023 (Zpracováno v SASD a graficky upraveno v MS Excel)

Vyhodnocení:

V rámci tohoto výzkumu, podle tabulky č. 11 nebyla shledána žádná statisticky významná souvislost mezi porozuměním psanému textu v českém jazyce a ostatními sledovanými znaky, jež jsou uvedeny v tabulce. Z důvodu nedostatečného nebo nulového počtu pozorování byly redukovány případně sduženy u některých otázek jednotlivé body škály. Zároveň pro malý počet pozorování nebyly analyzovány některé vztahy.

Tabulka č. 12 – Hodnocení psaní v českém jazyce v souvislosti s Oborem zaměstnání a Ekonomickým postavením

Hodnocení psaní v českém jazyce	Obor zaměstnání				Ekonomické postavení		
	vedoucí a duševní pracovníci	služby, obchod	dělníci, řemeslníci	Suma	ekonomicky aktivní	ekonomicky neaktivní	Suma
velmi špatně	1	1	13	15	15	13	28
spíše špatně	5	2	10	17	19	4	23
ani špatně, ani dobře (průměrně)	11	8	18	37	38	15	53
spíše dobře	2	12	11	25	35	4	39
velmi dobře	1	2	1	4	6	1	7
Suma celkem	20	25	53	98	113	37	150

Zdroj: Vlastní výzkum, 2023 (Zpracováno v SASD a graficky upraveno v MS Excel)

Tabulka č. 12 ukazuje, že 37 respondentů hodnotí své psaní v českém jazyce jako ani špatně, ani dobré (průměrně). Z těchto 37 respondentů 18 z nich pracuje jako dělník či řemeslník, 11 jako vedoucí a duševní pracovníci a 8 z nich pracuje ve službách či obchodu. Spíše dobře hodnotí psaní v českém jazyce 25 respondentů, 12 z nich pracuje ve službách a obchodu, 11 z nich pracují jako dělníci a řemeslníci a pouze 2 pracují jako vedoucí a duševní pracovníci. Dalších 17 respondentů hodnotí psaní v českém jazyce spíše špatně, jež 10 z nich jsou zaměstnaní jako dělníci a řemeslníci, 5 jich je zaměstnáno jako vedoucí a duševní pracovníci a pouze 2 respondenti. Velmi špatně hodnotí psaní v českém jazyce (15), jako dělníci a řemeslníci pracuje 13 respondentů, jako vedoucí a duševní pracovník 1 a ve službách a obchodu také pouze 1 respondent. Velmi dobře hodnotí 4 respondenti psaní v českém jazyce, ve službách a obchodu jsou zaměstnaní 2 respondenti, jako vedoucí a duševní pracovník pracuje 1 respondent a jako dělník a řemeslník také pouze 1 respondent.

Z tabulky č. 12 vyplývá, že z celkového počtu respondentů (150), kteří odpověděli na tyto otázky, je 53 respondentů, kteří hodnotí psaní v českém jazyce jako ani špatně, ani dobře (průměrně). Z toho je 38 ekonomicky aktivních a 15 ekonomicky neaktivních. Spíše dobře hodnotí schopnosti psaní v českém jazyce 39 respondentů, z toho je 35 z nich ekonomicky aktivních, oproti 4 ekonomicky neaktivním. Velmi špatně je hodnocena schopnost psaní v českém jazyce 28 respondenty, ekonomicky aktivních je 15 z nich a ekonomicky neaktivních 13 respondentů. Psaní v českém jazyce je hodnoceno spíše špatně 23 klienty, z toho je 19 ekonomicky aktivních, oproti 4 ekonomicky neaktivním. Velmi dobře hodnotí schopnost psát pouze 7 klientů, z toho je 6 z nich ekonomicky aktivních a pouze 1 ekonomicky neaktivní.

Tabulka č. 13 – Souvislost mezi Hodnocením v českém jazyce a Oborem zaměstnání, Ekonomickým postavením

Statistické testy	Hodnocení psaní v českém jazyce	
	Obor zaměstnání	Ekonomické postavení
Chí-kvadrát charakteristika testu nezávislosti	19,3422 (data nesplňují podmínku pro výpočet)	12,9322 (data nesplňují podmínku pro výpočet)
Počet stupňů volnosti	8	4
Test nezávislosti	0,0131327	0,0116117
Pearsonův koeficient kontingence	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet
Normovaný Pearsonův koeficient kontingence	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet
Čuprovův koeficient	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet
Cramerův koeficient	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet
Walisův koeficient	1,42885	3,4677
Spearmanův koeficient	-0,194752	-0,234303
Korelační koeficient	-0,180407	-0,237035

Zdroj: Vlastní výzkum, 2023 (Zpracováno v SASD a graficky upraveno v MS Excel)

Vyhodnocení:

Z analýzy dat, která je zobrazena v tabulce č. 13 je zřejmé, že respondenti, kteří označili úroveň schopnosti psaní v českém jazyce jako špatnou, ve významně větší míře uváděli, že pracují v dělnických profesích. Respondenti, kteří označili úroveň schopnosti psaní v českém jazyce jako dobrou, ve významně větší míře uváděli, že pracují ve službách. Chí kvadrát charakteristika testu nezávislosti má hodnotu 19,342, při 8 stupních volnosti, $p < 0,05$.

Z výše uvedené tabulky č. 13 vyplývá, že respondenti, kteří označili úroveň schopnosti psaní v českém jazyce jako spíše dobrou nebo velmi dobrou, ve významně větší míře uváděli, že jsou ekonomicky aktivní. Ti respondenti, kteří označili úroveň schopnosti psaní v českém jazyce jako velmi špatnou, ve významně větší míře uváděli, že jsou ekonomicky neaktivní. Chí kvadrát charakteristika testu nezávislost má hodnotu 12,932 při 4 stupních volnosti, $p < 0,05$.

Tabulka č. 14 - Hodnocení psaní v českém jazyce v souvislosti s Druhem práce, Dobou hledání zaměstnání, Řídící (manažerskou) činností, Spokojeností s finančním ohodnocením, Pocitem jistoty zaměstnání a Touhou změnit zaměstnání

Hodnocení psaní v českém jazyce	Druh práce			Doba hledání práce			Řídící (manažerská) činnost			Spokojenost s finančním ohodnocením					Spokojenost s pracovními podmínkami					Pocit jistoty zaměstnání					Touha změnit zaměstnání						
	intelektuální	kombinace intelektuální a manuální	manuální	Suma	méně než 1 měsíc	1 měsíc a déle	Suma	ano	ne	Suma	velmi nespokojen/a	spíše nespokojen/a	ani spokojen/a ani nespokojen/a (průměrně)	spíše spokojen/a	velmi spokojen/a	Suma	velmi nespokojen/a	spíše nespokojen/a	ani spokojen/a, ani nespokojen/a (průměrně)	spíše spokojen/a	velmi spokojen/a	Suma	ne	spíše ne	někdy ano, někdy ne (je to tak půl na půl)	spíše ano	ano	Suma	ne	ano	Suma
velmi špatně	4	6	7	17	9	9	18	2	22	24	3	4	6	1	1	15	0	3	5	6	1	15	0	5	4	4	2	15	2	10	12
spíše špatně	5	7	10	22	7	15	22	2	21	23	1	8	6	4	1	20	2	3	4	9	2	20	0	2	11	6	1	20	11	7	18
ani špatně, ani dobře (průměrně)	9	22	19	50	15	32	47	3	46	49	5	10	19	7	1	42	0	9	8	22	3	42	1	5	10	13	9	38	21	18	39
spíše dobře	7	19	11	37	17	20	37	4	32	36	2	8	16	10	0	36	2	4	13	15	3	37	3	5	13	13	3	37	22	13	35
velmi dobře	1	3	4	8	5	3	8	1	6	7	0	2	2	3	1	8	0	1	1	5	1	8	1	2	1	2	2	8	3	2	5
suma celkem	26	57	51	134	53	79	132	12	127	139	11	32	49	25	4	121	4	20	31	57	10	122	5	19	39	38	17	118	59	50	109

Zdroj: Vlastní výzkum, 2023 (Zpracováno v SASD a graficky upraveno v MS Excel)

Z tabulky č. 14 vyplývá to, že 57 respondentů vykonává kombinaci intelektuální a manuální práci, z toho 22 respondentů hodnotí ani špatně, ani dobře (průměrně) psaní v českém jazyce. Oproti tomu 26 respondentů vykonává intelektuální práci a pouze 1 respondent hodnotí psaní v českém jazyce velmi dobře.

Z tabulky č. 14 dále vyplývá doba hledání zaměstnání, kdy 79 respondentů hledalo práci 1 měsíc a déle a z toho 32 z nich hodnotí ani dobře, ani špatně (průměrně) psaní v českém jazyce. Naproti tomu 53 respondentů hledalo zaměstnání méně než 1 měsíc a z toho pouze 5 z nich hodnotí psaní v českém jazyce velmi dobře.

Tabulka č. 14 se také zaměřuje na to, kdo vykonává řídicí manažerskou pozici a kdo ne. Zde převažuje skupina 127 respondentů, kteří řídicí manažerskou pozici nevykonávají, z toho 46 z nich hodnotí ani dobře, ani špatně (průměrně) psaní v českém jazyce. Pouze 12 respondentů vykonává řídicí manažerskou pozici a z toho pouze 1 respondent hodnotí psaní v českém jazyce velmi dobře.

Podle výsledků výzkumu, jež jsou zobrazeny v tabulce č. 14 vyplývá to, že 49 respondentů je ani spokojeno, ani nespokojeno (průměrně) spokojeno s finančním ohodnocením své práce, z čehož je 19 z nich hodnotí ani dobře, ani špatně (průměrně) to, jak píše v českém jazyce. Oproti tomu jsou pouze 4 respondenti, kteří jsou velmi spokojeni s finančním ohodnocením své práce, a z toho pouze 1 respondent hodnotí psaní v českém jazyce velmi dobře.

Tabulka č. 14 poukazuje také na spokojenost s pracovními podmínkami, kdy 57 respondentů je s nimi spíše spokojeno, a z toho 22 respondentů hodnotí psaní v českém jazyce jako ani špatně, ani dobře (průměrně) psaní v českém jazyce. Naproti tomu stojí pouze 4 respondenti, kteří jsou velmi nespokojeni s pracovními podmínkami, z toho pouze 2 z nich hodnotí psaní v českém jazyce spíše dobře.

Výsledky výzkumu zobrazené v tabulce č. 14 dále poukazují na pocit jistoty zaměstnání respondentů, kdy 39 z nich hodnotí pocit jistoty jako někdy ano, někdy ne (je to tak půl na půl), z toho 13 z nich hodnotí spíše dobře psaní v českém jazyce. Oproti tomu 5 respondentů necítí pocit jistoty zaměstnání a z toho pouze 1 z nich hodnotí velmi dobře psaní v českém jazyce.

Tabulka č. 14 poukazuje na touhu u respondentů změnit zaměstnání, kdy 59 z nich necítí potřebu měnit zaměstnání, z toho 22 z nich hodnotí spíše dobře své psaní v českém

jazyce. Oproti tomu 50 respondentů cítí potřebu změnit své zaměstnání a z toho pouze 2 respondenti hodnotí velmi dobře psaní v českém jazyce.

Tabulka č. 15 – Souvislost mezi Hodnocením psaní v českém jazyce a Druhem práce, Dobou hledání práce, Výkonem řídicí (manažerské) činnosti, Spokojeností s finančním ohodnocením, Spokojeností s pracovními podmínkami, Pocitem jistoty zaměstnání, Touhou změnit zaměstnání

Statistické testy	Hodnocení psaní v českém jazyce						
	Druh práce	Doba hledání práce	Řídicí (manažerská) činnost	Spokojenost s finančním ohodnocením	Spokojenost s pracovními podmínkami	Pocit jistoty zaměstnání	Touha změnit zaměstnání
Chi-kvadrát charakteristika testu nezávislosti	3,41246 (data nesplňují podmínku pro výpočet)	4,86896 (data nesplňují podmínku pro výpočet)	0,958235 (data nesplňují podmínku pro výpočet)	14,8216 (data nesplňují podmínku pro výpočet)	11,6736 (data nesplňují podmínku pro výpočet)	18,5856 (data nesplňují podmínku pro výpočet)	8,28061 (data nesplňují podmínku pro výpočet)
Počet stupňů volnosti	8	4	4	16	16	16	4
Test nezávislosti	0,905877	0,301009	0,916061	0,53774	0,766127	0,290739	0,0818233
Pearsonův koeficient kontingence	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet
Normovaný Pearsonův koeficient kontingence	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet
Čuprovův koeficient	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet
Cramerův koeficient	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet
Walisův koeficient	1,1568	2,19834	10,6847	0,827497	0,952339	0,745316	2,10343
Spearmanův koeficient	-0,02265	-0,0725133	-0,0443759	0,178422	0,0497215	0,000877553	-0,177074
Korelační koeficient	-0,00410642	-0,0557668	-0,0408294	0,172551	0,0600043	-0,00787726	0,198863

Zdroj: Vlastní výzkum, 2023 (Zpracováno v SASD a graficky upraveno v MS Excel)

Vyhodnocení:

Tabulka č. 15 ukazuje, že nebyla shledána žádná statisticky významná souvislost mezi hodnocením psaní v českém jazyce a dalšími výše sledovanými znaky. Z důvodu nedostatečného nebo nulového počtu pozorování byly redukovány případně sdruženy u některých otázek jednotlivé body škály. Zároveň pro malý počet pozorování nebyly analyzovány některé vztahy.

V rámci výzkumu byla také nalezena statisticky významná souvislost mezi úrovní porozumění mluvenému slovu v českém jazyce (otázka č. 23) a využíváním původní kvalifikace v zaměstnání v ČR (otázka č. 25), ekonomickým postavením respondenta (otázka č. 27), spokojeností s vlastní prací (otázka č. 52), spokojeností s finančním ohodnocením své práce (otázka č. 53), touhou změnit zaměstnání (otázka č. 56) a názorem na obtížnost nalezení zaměstnání v ČR (otázka č. 70).

Tabulka č. 16 - Porozumění mluvenému slovu v českém jazyce v souvislosti s Využitím původní kvalifikace, Ekonomickým postavením, Spokojeností se zaměstnáním, Spokojeností s finančním ohodnocením v zaměstnání a Názorem na obtížnost nalezení práce

Porozumění mluvenému slovu v českém jazyce	Využití původní kvalifikace			Ekonomické postavení			Spokojenost se zaměstnáním						Spokojenost s finančním ohodnocením v zaměstnání						Názor na obtížnost nalezení práce					
	ano	ne	Suma	ekonomicky aktivní	ekonomicky neaktivní	Suma	velmi nespokojen/a	spíše nespokojen/a	ani spokojen/a ani nespokojen/a (průměrně)	spíše spokojen/a	velmi spokojena	Suma	velmi nespokojen/a	spíše nespokojen/a	ani spokojen/a, ani nespokojen/a (průměrně)	spíše spokojen/a	velmi spokojen/a	Suma	velmi obtížné	spíše obtížné	spíše snadné	velmi snadné	nevím, zatím jsem zaměstnání nehledal/a	Suma
velmi špatně	2	9	11	3	8	11	0	0	2	1	0	3	0	1	1	0	1	3	4	1	1	0	3	9
spíše špatně	2	11	13	8	5	13	0	0	6	2	0	8	0	5	3	0	0	8	2	2	4	0	4	12
ani špatně, ani dobře (průměrně)	2	33	35	27	9	36	4	6	12	5	1	28	6	6	13	2	1	28	9	13	13	0	2	37
spíše dobře	15	38	53	42	10	52	2	1	16	20	7	46	2	10	20	13	1	46	2	18	13	6	11	50
velmi dobře	12	24	36	33	4	37	0	4	12	17	3	36	3	10	12	10	1	36	1	14	16	2	2	35
Suma celkem	33	115	148	113	36	149	6	11	48	45	11	121	11	32	49	25	4	121	18	48	47	8	22	143

Zdroj: Vlastní výzkum, 2023 (Zpracováno v SASD a graficky upraveno v MS Excel)

Z výše uvedené tabulky č. 16 vyplývá, že 53 respondentů (z celkového počtu 148, kteří odpověděli na tyto otázky) nevyužívá svou původní kvalifikaci ve 38 případech, oproti 15, kteří svou původní kvalifikaci využívají. Velmi dobře hodnotí porozumění mluvenému slovu v českém jazyce 36 respondentů, z toho 24 z nich svou původní kvalifikaci nevyužívá při práci v ČR, oproti 12, kteří v ČR vykonávají práci v rámci své kvalifikace. Dalších 35 respondentů porozumí mluvenému slovu v českém jazyce ani dobře, ani špatně (průměrně), z toho 33 využívá při práci jinou než svou původní kvalifikaci a pouze 2 respondenti svou kvalifikaci při práci využívají. Spíše špatně hodnotí porozumění mluvenému slovu 13 respondentů, kde 11 z nich nevyužívá původní kvalifikaci a pouze 2 respondenti ano. Velmi špatné hodnocení porozumění mluvenému slovu uvádí 11 respondentů, z toho 9 z nich nevyužívá svou kvalifikaci a pouze 2 respondenti ano.

Z tabulky č. 16 vyplývá z celkových 149 respondentů, kteří odpověděli na tyto otázky je zřejmé, že 52 respondentů hodnotí porozumění mluvenému slovu spíše dobře, z čehož 42 respondentů je ekonomicky aktivních, oproti 10 ekonomicky neaktivním. Hodnocení velmi dobře uvedlo 37 respondentů, ze kterých je 33 z nich ekonomicky aktivních a 4 ekonomicky neaktivní. Dalších 36 respondentů nehodnotí porozumění mluvenému slovu ani špatně, ani dobře (průměrně), ze kterých je 27 ekonomicky aktivních a 9 ekonomicky neaktivních. Hodnocení spíše špatně uvedlo 13 respondentů, z toho 8 ekonomicky aktivních a 5 ekonomicky neaktivních. Velmi špatně hodnotí porozumění mluvenému slovu v českém jazyce 11 respondentů, z toho 8 je ekonomicky neaktivních a pouze 3 ekonomicky aktivních.

Dle výzkumu, z tabulky č. 16 dále plyne, že na otázky porozumění mluvenému slovu v závislosti na spokojenosti se zaměstnáním odpovědělo 121 respondentů. Ti se dále dělí na 46 respondentů, kteří hodnotí porozumění mluvenému slovu v českém jazyce jako spíše dobré. Tito respondenti jsou dále rozděleni podle toho, jak jsou spokojeni se svým zaměstnáním takto: spíše spokojen/a 20 respondentů, ani spokojen/a, ani nespokojen/a (průměrně) 16 respondentů, velmi spokojen/a 7 respondentů, velmi nespokojen/a 2 respondenti a pouze 1 spíše nespokojen/a. Ti respondenti, kteří hodnotili porozumění mluvenému slovu jako velmi dobře bylo 36 a jsou dále rozděleni podle spokojenosti se zaměstnáním takto: spíše spokojen/a 17 respondentů, ani spokojen/a, ani nespokojen/a (průměrně) 12 respondentů, spíše nespokojen/a 4 respondenti, velmi spokojen/a 3 respondenti. Ani špatně, ani dobře (průměrně) hodnotí porozumění mluvenému slovu

v českém jazyce 28 respondentů, ti jsou dle spokojenosti se zaměstnáním dále rozdělení takto: ani spokojen/a, ani nespokojen/a (průměrně) 12 respondentů, spíše nespokojen/a 6 respondentů, spíše spokojen/a 5 respondentů, velmi nespokojen/a 4 respondenti a 1 respondent velmi spokojen/a. Další skupina respondentů (8) hodnotí své porozumění mluvenému slovu v českém jazyce jako spíše špatné je dále rozdělena dle spokojenosti se zaměstnáním takto: ani spokojen/a, ani nespokojen/a (průměrně) 6 respondentů, spíše spokojen/a 2 respondenti. Poslední skupinou respondentů (3) jsou ti, kteří hodnotí porozumění mluvenému slovu velmi špatně. Z těchto respondentů jsou 2, kteří hodnotí spokojenost se svým zaměstnáním jako ani spokojen/a, ani nespokojen/a (průměrně) a 1 respondent je spíše spokojen.

Z tabulky č. 16 lze dále porovnat porozumění mluvenému slovu v českém jazyce se spokojeností s finančním ohodnocením vlastní práce. Na tyto otázky odpovědělo 121 respondentů, ze kterých 46 respondentů hodnotí porozumění mluvenému slovu v českém jazyce spíše dobře. Tato skupina se dále dělí podle spokojenosti se zaměstnáním takto: ani spokojen/a, ani nespokojen/a (průměrně) 20 respondentů, spíše spokojen/a 13 respondentů, spíše nespokojen/a 10 respondentů, velmi nespokojen/a 2 respondenti a pouze 1 respondent je velmi spokojen. Další skupina 36 respondentů hodnotí porozumění mluvenému slovu v českém jazyce jako velmi dobře. Tito respondenti jsou dle spokojenosti s finančním ohodnocením rozdělení takto: ani spokojen/a, ani nespokojen/a (průměrně) 12 respondentů, spíše spokojen/a 10 respondentů, spíše nespokojen/a 10 respondentů, velmi nespokojen/a 3 respondenti, velmi spokojen/a 1 respondent. Dalších 28 respondentů hodnotí porozumění mluvenému slovu ani špatně, ani dobře (průměrně). Dle hodnocení spokojenosti s finančním ohodnocením vlastní práce jsou rozdělení takto: ani spokojen/a, ani nespokojen/a (průměrně) 13 respondentů, spíše nespokojen/a 6 respondentů, velmi nespokojen/a 6 respondentů, spíše spokojen/a 2 respondenti, velmi spokojen/a 1 respondent. Spíše špatně hodnotí porozumění mluvenému slovu 8 respondentů, ti jsou dle spokojenosti s finančním ohodnocením v zaměstnání rozdělení takto: spíše nespokojen/a 5 respondentů, ani spokojen/a, ani nespokojen/a (průměrně) 3 respondenti. Velmi špatně hodnotí porozumění mluvenému slovu 3 respondenti, kteří jsou dle spokojenosti s finančním ohodnocením rozdělení takto: velmi spokojen/a 1 respondent, ani spokojen/a, ani nespokojen/a (průměrně) 1 respondent, spíše nespokojen/a 1 respondent.

Tabulka č. 16 ukazuje vztah mezi porozuměním mluvenému slovu v českém jazyce s názorem na obtížnost nalezení práce v ČR. Na tyto otázky odpovědělo 143 respondentů. Největší skupina 50 respondentů porozumí mluvenému slovu spíše dobře. Tito respondenti dále hodnotí obtížnost nalezení práce takto: spíše obtížné 18, spíše snadné 13 respondentů, 11 respondentů zatím práci nehledalo, velmi snadné 6 respondentů, velmi obtížné 2 respondenti. Další skupina 37 respondentů hodnotí porozumění mluvenému slovu takto: spíše snadné 13, spíše obtížné 13 respondentů, velmi obtížné 9 respondentů, nevím, zatím jsem práci nehledal/a 2 respondenti. Další skupina 35 respondentů hodnotí porozumění mluvenému slovu v českém jazyce velmi dobře. Tito respondenti hodnotí obtížnost nalezení zaměstnání takto: spíše snadné 16 respondentů, spíše obtížné 14 respondentů, velmi snadné 2 respondenti, 2 respondenti zatím práci nehledali, velmi obtížné 1 respondent. Skupina 12 respondentů hodnotí porozumění mluvenému slovu jako spíše špatné, z toho 4 respondenti hodnotí obtížnost nalezení práce jako spíše snadné, další 4 respondenti zatím zaměstnání nehledali, velmi obtížné 2 respondenti, spíše obtížné 2 respondenti. Poslední skupina 9 respondentů hodnotí porozumění mluvenému slovu jako velmi špatné. Tito respondenti hodnotí obtížnost nalezení zaměstnání takto: velmi obtížné 4, nevím, zatím jsem zaměstnání nehledal/a 3 respondenti, spíše snadné 1 respondent a spíše obtížné také 1 respondent.

Tabulka č. 17 – Souvislost mezi Porozuměním mluvenému slovu v českém jazyce a Využitím původní kvalifikace, Ekonomickým postavením, Spokojeností se zaměstnáním, Spokojeností s finančním ohodnocením a Názorem na obtížnost nalezení práce

Statistické testy	Porozumění mluvenému slovu v českém jazyce				
	Využití původní kvalifikace	Ekonomické postavení	Spokojenost se zaměstnáním	Spokojenost s finančním ohodnocením	Názor na obtížnost nalezení práce
Chí-kvadrát charakteristika testu nezávislosti	9,65501 (data nesplňují podmínku pro výpočet)	19,9132 (data nesplňují podmínku pro výpočet)	27,799 (data nesplňují podmínku pro výpočet)	27,9468 (data nesplňují podmínku pro výpočet)	41,0309 (data nesplňují podmínku pro výpočet)
Počet stupňů volnosti	4	4	16	16	16
Test nezávislosti	0,0466577	0,000051951	0,0334121	0,0320856	0,00054948
Pearsonův koeficient kontingence	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet
Normovaný Pearsonův koeficient kontingence	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet
Čuprovův koeficient	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet
Cramerův koeficient	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet
Walisův koeficient	3,83704	3,59112	0,974688	0,846381	0,775323
Spearmanův koeficient	-0,209137	-0,299277	0,250918	0,152288	0,107589
Korelační koeficient	-0,180919	-0,336942	0,220638	0,120157	0,0521026

Zdroj: Vlastní výzkum, 2023 (Zpracováno v SASD a graficky upraveno v MS Excel)

Vyhodnocení

Z výzkumu, jež je zobrazen v tabulce č. 17 vyplývá, že ti respondenti, kteří označili úroveň porozumění mluvenému slovu v českém jazyce jako spíše dobrou nebo velmi dobrou, ve významně větší míře využívají původní kvalifikaci v zaměstnání v ČR. Chí kvadrát charakteristika testu nezávislosti má hodnotu 9,655 při 4 stupních volnosti, $p < 0,05$.

Z analýzy dat tohoto výzkumu vyplývá, že respondenti, kteří označili úroveň porozumění mluvenému slovu v českém jazyce jako spíše dobrou nebo velmi dobrou, ve významně větší míře uváděli, že jsou ekonomicky aktivní. Ti respondenti, kteří označili úroveň porozumění mluvenému slovu v českém jazyce jako velmi špatnou, ve významně větší

míře uváděli, že jsou ekonomicky neaktivní. Chí kvadrát charakteristika testu nezávislosti má hodnotu 19,913 při 4 stupních volnosti, $p < 0,001$.

Z výše uvedené tabulky č. 17 plyne, že ti respondenti, kteří označili úroveň porozumění mluvenému slovu v českém jazyce jako spíše dobrou nebo velmi dobrou, ve významně větší míře uváděli, že jsou spokojeni s vlastní prací. Chí kvadrát charakteristika testu nezávislosti má hodnotu 27,799 při 16 stupních volnosti, $p < 0,05$.

Z výzkumu vyplývá také to, že ti respondenti, kteří označili úroveň porozumění mluvenému slovu v českém jazyce jako spíše dobrou, nebo velmi dobrou, ve významně větší míře uváděli, že jsou spokojeni s finančním ohodnocením vlastní práce. Chí kvadrát charakteristika testu nezávislosti má hodnotu 27,947 při 16 stupních volnosti, $p < 0,05$.

Z analýzy dat je zřejmé, že ti respondenti, kteří označili úroveň porozumění mluvenému slovu v českém jazyce jako spíše dobrou nebo velmi dobrou, ve významně větší míře uváděli, že nalezení práce v ČR je snadné. Chí kvadrát charakteristika testu nezávislosti má hodnotu 41,031 při 16 stupních volnosti, $p < 0,001$.

Tabulka č. 18 – Porozumění mluvenému slovu v českém jazyce v souvislosti s Druhem práce, Dobou hledání práce, Výkonem řídicí (manažerské) činnosti, Spokojeností s finančním ohodnocením a Pocitem jistoty zaměstnání

Porozumění mluvenému slovu v českém jazyce	Druh práce				Doba hledání práce			Řídící (manažerská) činnost			Spokojenost s finančním ohodnocením					Pocit jistoty zaměstnání						
	intelektuální	kombinace intelektuální a manuální	manuální	Suma	méně než 1 měsíc	1 měsíc a déle	Suma	ano	ne	Suma	velmi nespokojen/a	spíše nespokojen/a	ani spokojen/a ani nespokojen/a (průměrně)	spíše spokojen/a	velmi spokojen/a	Suma	ne	spíše ne	někdy ano, někdy ne (je to tak půl na půl)	spíše ano	ano	Suma
velmi špatně	1	1	2	4	3	2	5	0	9	9	0	1	1	0	1	3	0	1	0	1	1	3
spíše špatně	4	3	5	12	5	4	9	1	11	12	0	5	3	0	0	8	0	1	5	1	1	8
ani špatně, ani dobře (průměrně)	5	8	18	31	9	23	32	5	28	33	6	6	13	2	1	28	1	4	11	9	2	27
spíše dobře	10	27	12	49	18	31	49	3	45	48	2	10	20	13	1	46	2	7	13	13	8	43
velmi dobře	6	18	14	38	18	19	37	3	33	36	3	10	12	10	1	36	2	6	10	14	5	37
Suma celkem	26	57	51	134	53	79	132	12	126	138	11	32	49	25	4	121	5	19	39	38	17	118

Zdroj: Vlastní výzkum, 2023 (Zpracováno v SASD a graficky upraveno v MS Excel)

Z tabulky č. 18 vyplývá, že 57 respondentů vykonává kombinaci intelektuální a manuální práce, z toho 27 z nich porozumí velmi dobře mluvenému slovu v českém jazyce. Oproti tomu 26 respondentů vykonává intelektuální práci a z toho pouze 1 hodnotí porozumění mluvenému slovu v českém jazyce velmi špatně.

Tabulka č. 18 ukazuje dobu hledání práce, kdy 79 respondentů hledalo zaměstnání 1 měsíc a déle, z toho 31 z nich hodnotí spíše dobře porozumění mluvenému slovu v českém jazyce. Oproti tomu 53 respondentů hledalo zaměstnání méně než 1 měsíc, a z toho pouze 3 respondenti hodnotí velmi špatně porozumění mluvenému slovu v českém jazyce.

Podle analýzy dat, tabulka č. 18 ukazuje to, kdo z respondentů vykonává řídicí manažerskou profesi, kdy 126 respondentů nevykonává řídicí činnost, a z toho 45 z nich hodnotí spíše dobře porozumění mluvenému slovu v českém jazyce. Oproti tomu pouze 12 respondentů vykonává řídicí manažerskou činnost a z toho pouze 1 respondent hodnotí spíše špatně porozumění mluvenému slovu v českém jazyce.

Z tabulky č. 18 dále vyplývá spokojenost s finančním ohodnocením, kdy 49 respondentů není ani spokojeno, ani nespokojeno (průměrně) spokojeno se svým finančním ohodnocením a z toho 20 z nich hodnotí spíše dobře porozumění mluvenému slovu v českém jazyce. Oproti tomu pouze 4 respondenti jsou velmi spokojeni s finančním ohodnocením, kdy pouze 1 z nich hodnotí porozumění mluvenému slovu v českém jazyce jako velmi dobré.

Tabulka č. 18 poukazuje na pocit jistoty zaměstnání, kdy 39 z nich někdy ano, někdy ne (je to tak půl na půl) pocítuje jistotu zaměstnání a z toho 13 respondentů hodnotí spíše dobře porozumění mluvenému slovu v českém jazyce. Oproti tomu pouze 5 respondentů necítí žádnou jistotu zaměstnání, kdy pouze 1 respondent hodnotí ani špatně, ani dobře (průměrně) to, jak porozumí mluvenému slovu v českém jazyce.

Tabulka č. 19 – Souvislost mezi Porozuměním mluvenému slovu v českém jazyce a Druhem práce, Dobou hledání zaměstnání, Výkonem řídicí (manažerské) činnosti, Spokojeností s finančním ohodnocením a Pocitem jistoty zaměstnání

Statistické testy	Porozumění mluvenému slovu v českém jazyce				
	Druh práce	Doba hledání práce	Řídicí (manažerská) činnost	Spokojenost s finančním ohodnocením	Pocit jistoty zaměstnání
Chí-kvadrát charakteristika testu nezávislosti	12,7772 (data nesplňují podmínku pro výpočet)	4,98428 (data nesplňují podmínku pro výpočet)	2,95901 (data nesplňují podmínku pro výpočet)	27,9468 (data nesplňují podmínku pro výpočet)	8,9744 (data nesplňují podmínku pro výpočet)
Počet stupňů volnosti	8	4	4	16	16
Test nezávislosti	0,11975	0,288914	0,564708	0,0320856	0,914464
Pearsonův koeficient kontingence	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet
Normovaný Pearsonův koeficient kontingence	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet
Čprovoňův koeficient	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet
Cramerův koeficient	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet
Walisův koeficient	1,1979	2,19921	10,6167	0,846381	0,733712
Spearmanův v koeficient	-0,0674691	-0,0590247	0,0211371	0,152288	0,0465666
Korelační koeficient	-0,0445495	-0,0183795	-0,003902	0,120157	0,0197061

Zdroj: Vlastní výzkum, 2023 (Zpracováno v SASD a graficky upraveno v MS Excel)

Vyhodnocení:

Podle tohoto výzkumu nebyla identifikována žádná statisticky významná souvislost mezi porozuměním mluvenému slovu v českém jazyce a ostatními výše uvedenými znaky, jež jsou uvedeny v tabulce č. 19. Z důvodu nedostatečného nebo nulového počtu pozorování byly redukovány případně sdruženy u některých otázek jednotlivé body škály. Zároveň pro malý počet pozorování nebyly analyzovány některé vztahy.

V rámci výzkumu byla také identifikována statisticky významná souvislost se spokojeností s vlastní znalostí českého jazyka (otázka č. 24) a ekonomickým postavením (otázka č. 27) a touhou změnit zaměstnání (otázka č. 56).

Tabulka č. 20 - Spokojenost s vlastní znalostí českého jazyka v souvislosti s Ekonomickým postavením a Touhou změnit zaměstnání

Spokojenost s vlastní znalostí českého jazyka	Ekonomické postavení			Touha změnit zaměstnání		
	ekonomické aktivní	ekonomické neaktivní	Suma	ne	ano	Suma
velmi špatně	17	13	30	3	12	15
spíše špatně	25	12	37	9	15	24
ani špatně, ani dobře (průměrně)	23	6	29	18	6	24
spíše dobře	36	4	40	25	11	36
velmi dobře	12	1	13	4	6	10
Suma celkem	113	36	149	59	50	109

Zdroj: Vlastní výzkum, 2023 (Zpracováno v SASD a graficky upraveno v MS Excel)

Z tabulky č. 20 je zřejmé, že na tyto otázky odpovědělo 149 respondentů. Nejvíce z nich (40) hodnotí spokojenost se svou znalostí českého jazyka spíše dobře. Z těchto 40 respondentů je 36 z nich ekonomicky aktivní a 4 ekonomicky neaktivní. Spíše špatně hodnotí spokojenost se znalostí českého jazyka 37 respondentů, kteří jsou dále rozděleni na 25 ekonomicky aktivních a 12 ekonomicky neaktivních. Další respondenti (30) hodnotí své znalosti českého jazyka velmi špatně, kdy 17 z nich je ekonomicky aktivních a 13 ekonomicky neaktivních. Dalších 29 respondentů hodnotí své znalosti ani špatně, ani dobře (průměrně), 23 z nich je ekonomicky aktivních a zbylých 6 ekonomicky

neaktivních. Respondenti, kteří hodnotili spokojenost svou znalostí českého jazyka velmi dobře (13), jsou rozděleni na 12 ekonomicky aktivních a pouze 1 z nich je ekonomicky neaktivní.

Z výše uvedené tabulky č. 20 je zřejmé, že 109 respondentů odpovědělo na tyto otázky. Nejvíce respondentů, konkrétně 36 hodnotí spokojenost vlastní znalosti českého jazyka spíše dobře, z toho 25 z nich nemá potřebu měnit své zaměstnání, oproti 11 respondentům, kteří by zaměstnání chtěli změnit. Ani dobře, ani špatně (průměrně) hodnotí znalost svého českého jazyka 24 respondentů, kteří jsou rozděleni na 18, kteří nechtějí měnit zaměstnání a 6, kteří zaměstnání změnit chtějí. Dalších 24 respondentů hodnotí spokojenost se svou znalostí českého jazyka spíše špatně, z toho 15 z nich by chtělo změnit práci, oproti 9, kteří práci měnit nechtějí. Velmi špatně je hodnocena spokojenost se znalostí českého jazyka 15 respondenty. Z těchto 15 respondentů by 12 z nich chtělo změnit zaměstnání a 3, kteří by práci neměnili. Velmi dobře hodnotí spokojenost se znalostí českého jazyka 10 respondentů, z toho 6 by rádo změnilo zaměstnání. Zbývající 4 respondenti by zaměstnání neměnili.

Tabulka č. 21 – Souvislost mezi Spokojeností s vlastní znalostí českého jazyka a Ekonomickým postavením a Touhou změnit zaměstnání

Statistické testy	Spokojenost s vlastní znalostí českého jazyka	
	Ekonomické postavení	Touha změnit zaměstnání
Chí-kvadrát charakteristika testu nezávislosti	13,8922 (data nesplňují podmínku pro výpočet)	18,1249 (data nesplňují podmínku pro výpočet)
Počet stupňů volnosti	4	4
Test nezávislosti	0,00764711	0,00116663
Pearsonův koeficient kontingence	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet
Normovaný Pearsonův koeficient kontingence	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet
Čuprovův koeficient	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet
Cramerův koeficient	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet
Walisův koeficient	3,55071	2,19374
Spearmanův koeficient	-0,302876	-0,246937
Korelační koeficient	-0,301194	-0,257114

Zdroj: Vlastní výzkum, 2023 (Zpracováno v SASD a graficky upraveno v MS Excel)

Vyhodnocení:

Z výše uvedené tabulky č. 21 vyplývá, že ti respondenti, kteří označili úroveň spokojenosti s vlastní znalostí českého jazyka jako spíše dobrou nebo velmi dobrou, ve významně větší míře uváděli, že jsou ekonomicky aktivní. Ti respondenti, kteří označili úroveň spokojenosti s vlastní znalostí českého jazyka jako velmi špatnou, ve významně větší míře uváděli, že jsou ekonomicky neaktivní. Chí kvadrát charakteristika testu nezávislosti má hodnotu 13,892 při 4 stupních volnosti, $p < 0,01$.

Z analýzy dat výzkumu plyne, že respondenti, kteří označili úroveň spokojenosti s vlastní znalostí českého jazyka jako spíše dobrou nebo velmi dobrou, ve významně větší míře uváděli, že by chtěli změnit své zaměstnání.. Chí kvadrát charakteristika testu nezávislosti má hodnotu 18,125 při 4 stupních volnosti, $p < 0,01$.

Tabulka č. 22 - Spokojenost s vlastní znalostí českého jazyka v souvislosti s Druhem práce, Dobou hledání práce, Řídící (manažerskou) činností, Spokojeností s finančním ohodnocením, Spokojeností s pracovními podmínkami a Pocitem jistoty zaměstnání

Spokojenost s vlastní znalostí českého jazyka	Druh práce			Doba hledání práce			Řídící (manažerská) činnost			Spokojenost s finančním ohodnocením						Spokojenost s pracovními podmínkami					Pocit jistoty zaměstnání							
	intelektuální	kombinace intelektuální a manuální	manuální	Suma	méně než 1 měsíc	1 měsíc a déle	Suma	ano	ne	Suma	velmi nespokojen/a	spíše nespokojen/a	ani spokojen/a ani nespokojen/a (průměrně)	spíše spokojen/a	velmi spokojen/a	Suma	velmi nespokojen/a	spíše nespokojen/a	ani spokojen/a, ani nespokojen/a (průměrně)	spíše spokojen/a	velmi spokojen/a	Suma	ne	spíše ne	někdy ano, někdy ne (je to tak půl na půl)	spíše ano	ano	Suma
velmi špatně	4	9	8	21	8	12	20	0	25	25	1	6	6	2	1	16	0	4	5	6	1	16	0	2	6	5	3	16
spíše špatně	5	11	15	31	12	20	32	5	29	34	5	9	13	2	0	29	1	8	5	14	1	29	1	8	7	9	3	28
ani špatně, ani dobře (průměrně)	8	10	12	30	8	20	28	3	26	29	2	6	10	6	2	26	0	3	6	13	4	26	0	3	11	5	4	23
spíše dobře	8	22	9	39	21	19	40	3	35	38	2	8	17	11	0	38	1	3	13	18	3	38	1	4	13	15	5	38
velmi dobře	1	5	7	13	4	8	12	1	11	12	1	3	3	4	1	12	2	2	2	5	1	13	3	2	2	4	2	13
Suma celkem	26	57	51	134	53	79	132	12	126	138	11	32	49	25	4	121	4	20	31	57	10	122	5	19	39	38	17	118

Zdroj: Vlastní výzkum, 2023 (Zpracováno v SASD a graficky upraveno v MS Excel)

Z výše uvedené tabulky č. 22 vyplývá, že 57 respondentů vykonává kombinaci intelektuální a manuální práce, z toho 22 z nich hodnotí spíše dobře spokojenost s vlastní znalostí českého jazyka. Oproti tomu pouze 26 respondentů vykonává intelektuální práci, z čehož pouze 1 respondent hodnotí spokojenost s vlastní znalostí českého jazyka velmi dobře.

Z tabulky č. 22 dále vyplývá také to, že 79 respondentů hledalo práci déle než 1 měsíc, z toho 20 z nich hodnotí vlastní znalost českého jazyka spíše špatně. Oproti tomu 53 respondentů hledalo zaměstnání méně než 1 měsíc, z toho 4 z nich hodnotí spokojenost s vlastní znalostí českého jazyka spíše dobře.

Výsledky výzkumu, které jsou popsány v tabulce č. 22 dále vyplývá, že 126 respondentů vykonává řídicí manažerskou činnost, z toho 29 respondentů hodnotí spíše špatně svou znalost českého jazyka. Oproti tomu stojí pouze 12 respondentů, kteří vykonávají řídicí manažerskou činnost, z toho pouze 1 respondent hodnotí svou znalost českého jazyka velmi dobře.

Z tabulky č. 22 dále vyplývá to, že 49 respondentů je ani spokojeno, ani nespokojeno (průměrně) spokojeno s finančním ohodnocením, z toho 17 z nich hodnotí spíše dobře svou znalost českého jazyka. Oproti tomu jsou pouze 4 respondenti, kteří jsou velmi spokojeni s finančním ohodnocením své práce a z toho pouze 1 respondent hodnotí svou znalost českého jazyka velmi dobře.

Tabulka č. 22 dále ukazuje to, že 57 respondentů je spíše spokojeno s pracovními podmínkami a z toho 18 z nich hodnotí spíše dobře svou znalost českého jazyka. Oproti tomu pouze 4 respondenti hodnotí velmi špatně spokojenost s pracovními podmínkami a z toho 1 respondent hodnotí spíše špatně svou znalost českého jazyka.

Z tabulky č. 22 dále vyplývá, že 39 respondentů odpovědělo na otázku pocitu jistoty zaměstnání tak, že někdy ano, někdy ne (je to tak půl na půl), z toho 13 z nich hodnotí spíše dobře svou znalost českého jazyka. Oproti tomu 5 respondentů necítí vůbec jistotu zaměstnání a z toho pouze 1 respondent hodnotí svou znalost českého jazyka jako spíše špatnou.

Tabulka č. 23 – Souvislost mezi Spokojeností s vlastní znalostí českého jazyka a Druhem práce, Dobou hledání práce, Výkonem řídicí (manažerské) činnosti, Spokojeností s finančním ohodnocením, Spokojeností s pracovními podmínkami a Pocitem jistoty zaměstnání

Statistické testy	Spokojenost s vlastní znalostí českého jazyka					
	Druh práce	Doba hledání práce	Řídicí (manažerská) činnost	Spokojenost s finančním ohodnocením	Spokojenost s pracovními podmínkami	Pocit jistoty zaměstnání
Chi-kvadrát charakteristika testu nezávislosti	8,75774 (data nesplňují podmínku pro výpočet)	4,42672 (data nesplňují podmínku pro výpočet)	4,0599 (data nesplňují podmínku pro výpočet)	16,0324 (data nesplňují podmínku pro výpočet)	17,8278 (data nesplňují podmínku pro výpočet)	21,9989 (data nesplňují podmínku pro výpočet)
Počet stupňů volnosti	8	4	4	16	16	16
Test nezávislosti	0,363143	0,351325	0,39796	0,450704	0,334075	0,143229
Pearsonův koeficient kontingence	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet
Normovaný Pearsonův koeficient kontingence	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet
Čuprovův koeficient	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet
Cramerův koeficient	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet
Walisův koeficient	1,17822	2,19499	10,6247	0,828747	0,955995	0,740228
Spearmanův koeficient	-0,0427268	-0,0609392	-0,0367925	0,199533	0,0672494	-0,00272733
Korelační koeficient	-0,0287665	-0,0529479	-0,0392796	0,183749	0,0541415	-0,035586

Zdroj: Vlastní výzkum, 2023 (Zpracováno v SASD a graficky upraveno v MS Excel)

Vyhodnocení:

Dle tabulky č. 23 nebyla shledána statisticky významná souvislost mezi spokojeností s vlastní znalostí českého jazyka a ostatními výše sledovanými znaky. Z důvodu nedostatečného nebo nulového počtu pozorování byly redukovány případně sdruženy u některých otázek jednotlivé body škály. Zároveň pro malý počet pozorování nebyly analyzovány některé vztahy.

Shrnutí:

H1: (Jazyková vybavenost Ukrajinců má vliv na jejich pracovní uplatnění)

Na základě vybraných a provedených testů však byly nalezeny statisticky významné souvislosti v následujících otázkách:

- Subjektivní hodnocení, jak respondenti mluví v českém jazyce a k Ekonomickým postavením
- Porozumění psanému textu v českém jazyce a Ekonomickým postavením
- Hodnocení psaní v českém jazyce a Ekonomickým postavením
- Porozumění mluvenému slovu v českém a Ekonomickým postavením
- Spokojenost s vlastní znalostí českého jazyka a Ekonomickým postavením

Statisticky významná souvislost nebyla shledána v těchto případech:

- Subjektivním hodnocením, jak respondenti mluví v českém jazyce ve vztahu k druhu práce, dobou hledání práce, výkonem řídicí (manažerské) činnosti, spokojeností s finančním ohodnocením, spokojeností s pracovními podmínkami a pocitem jistoty zaměstnání
- Porozumění psanému textu v českém jazyce ve vztahu k druhu práce, dobou hledání práce a výkonem řídicí (manažerské) činnosti
- Hodnocením psaní v českém jazyce v souvislosti s druhem práce, dobou hledání práce, výkonem řídicí (manažerské) činnosti, spokojeností s finančním ohodnocením, spokojeností s pracovními podmínkami, pocitem jistoty zaměstnání a touhou změnit zaměstnání
- Porozuměním mluvenému slovu v českém jazyce ve vztahu k druhu práce, dobou hledání práce, výkonem řídicí (manažerské) činnosti, spokojeností s finančním ohodnocením a pocitem jistoty zaměstnání
- Spokojeností s vlastní znalostí českého jazyka v souvislosti s druhem práce, dobou hledání práce, výkonem řídicí (manažerské) činnosti, spokojeností s finančním ohodnocením, spokojeností s pracovními podmínkami a pocitem jistoty zaměstnání

9.1.2 Hypotéza č. 2

H2

- Čím déle žijí Ukrajinci v ČR, tím lépe nacházejí uplatnění na vyšších pozicích

Vzhledem k nedostatečnému či nulovému počtu pozorování byly redukovány či sdruženy u některých otázek jednotlivé body škály.

V rámci výzkumu byla nalezena statisticky významná souvislost mezi délkou pobytu v ČR (otázka č. 9) s využitím původní kvalifikace (otázka č. 25) a Výkonem manažerské činnosti (otázka č. 36).

Tabulka č. 24 - Délka pobytu v ČR v souvislosti s Využitím původní kvalifikace a Výkonem manažerské činnosti

Délka pobytu v ČR	Využití původní kvalifikace			Vykonávání manažerské činnosti		
	ano	ne	Suma	ano	ne	Suma
do 3 let	13	74	87	4	77	81
3-9 let	17	22	39	8	30	38
10 let a více	4	10	14	1	13	14
suma	34	106	140	13	120	133

Zdroj: Vlastní výzkum, 2023 (zpracováno v SASD a graficky upraveno v MS Excel)

Z tabulky č. 24 vyplývá, že 140 respondentů odpovědělo na otázku využití původní kvalifikace. Z toho 87 respondentů, kteří žijí v ČR do 3 let je 74 těch, kteří nevyužívají svou původní kvalifikaci a 13, kteří svou kvalifikaci využívají. V délce pobytu 3-9 let je celkem 39 respondentů. Z nichž 22 nevyužívá svou původní kvalifikaci a 17 respondentů, kteří svou kvalifikaci využívají. Respondentů, kteří žijí v ČR 10 let a více je 14, z toho 10 z nich nevyužívá svou původní kvalifikaci a pouze 4 respondenti ano.

Podle dat tohoto výzkumu a z tabulky č. 24 je zřejmé, že na otázku vykonávání manažerské činnosti odpovědělo celkem 133 respondentů. Z této skupiny respondentů 81 z nich žije v ČR v období do 3 let. Tato skupina respondentů je dále rozdělena na ty, kteří nevykonávají řídicí manažerskou činnost 77, pouze 4 respondenti vykonávají manažerskou činnost. V délce pobytu 3-9 let je 38 respondentů, z nichž 30 z nich

nevykonává řídicí manažerskou činnost a pouze 8 z nich ano. Respondentů, kteří žijí v ČR 10 a více je 14, z toho 14 z nich nevykonává manažerskou činnost, a pouze 1 respondent ano.

Tabulka č. 25 – Souvislost mezi Délkou pobytu v ČR a Využitím původní kvalifikace a Výkonem řídicí (manažerské) činnosti

Statistické testy	Délka pobytu v ČR	
	Využití původní kvalifikace	Vykonávání řídicí (manažerské) činnosti
Chí-kvadrát charakteristika testu nezávislosti	12,1739 (data nesplňují podmínku pro výpočet)	7,73886 (data nesplňují podmínku pro výpočet)
Počet stupňů volnosti	2	2
Test nezávislosti	0,00227239	0,0208703
Pearsonův koeficient kontingence	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet
Normovaný Pearsonův koeficient kontingence	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet
Čuprovův koeficient	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet
Cramerův koeficient	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet
Walisův koeficient	3,52536	9,39729
Spearmanův koeficient	-0,253426	-0,170229
Korelační koeficient	-0,0624655	0,00669098

Zdroj: Vlastní výzkum, 2023 (zpracováno v SASD a graficky upraveno v MS Excel)

Vyhodnocení:

Z analýzy dat v těchto tabulkách, konkrétně z tabulky č. 25 vyplývá, že ti respondenti, kteří pobývají v ČR kratší dobu (do 3 let), ve významně menší míře využívají původní kvalifikaci v zaměstnání v ČR než respondenti, kteří pobývají v ČR delší dobu. Chí

kvadrát charakteristika testu nezávislosti má hodnotu 12,174 při 2 stupních volnosti, $p < 0,01$.

Jako další je z analýzy dat plyne, že respondenti, kteří pobývají v ČR kratší dobu (do 3 let), ve významně menší míře uvádějí, že vykonávají v ČR řídicí (manažerskou) činnost než respondenti, kteří pobývají v ČR delší dobu. Chí kvadrát charakteristika testu nezávislosti má hodnotu 7,739 při 2 stupních volnosti, $p < 0,05$.

Tabulka č. 26 - Délka pobytu v ČR v souvislosti Druhem práce, Spokojeností s finančním ohodnocením, Spokojeností s pracovními podmínkami, Pocitem jistoty zaměstnání a Touhou změnit zaměstnání

Délka pobytu v ČR	Druh práce			Spokojenost s finančním ohodnocením						Spokojenost s pracovními podmínkami						Pocit jistoty zaměstnání				Touha změnit zaměstnání					
	intelektuální	kombinace intelektuální a manuální	manuální	Suma	velmi nespokojen/a	spíše nespokojen/a	ani spokojen/a ani nespokojen/a (průměrně)	spíše spokojen/a	velmi spokojen/a	Suma	velmi nespokojen/a	spíše nespokojen/a	ani spokojen/a, ani nespokojen/a (průměrně)	spíše spokojen/a	velmi spokojen/a	Suma	ne	spíše ne	někdy ano, někdy ne (je to tak půl na půl)	spíše ano	ano	Suma	ne	ano	Suma
do 3 let	15	29	29	73	5	13	31	11	2	62	1	10	14	33	4	16	1	11	19	19	8	58	27	32	59
3-9 let	7	18	14	39	5	14	12	7	1	39	2	6	9	17	5	39	2	7	12	13	5	39	19	13	32
10 let a více	3	6	6	15	1	5	3	4	1	14	1	3	6	5	0	15	3	1	7	2	2	15	10	6	16
suma	25	53	49	127	11	32	46	22	4	115	4	19	29	55	9	116	6	19	38	34	15	112	56	51	107

Zdroj: Vlastní výzkum, 2023 (zpracováno v SASD a graficky upraveno v MS Excel)

Tabulka č. 26 ukazuje to, že 53 respondentů vykonává kombinaci intelektuální a manuální práce a z toho 29 z nich žije v ČR v období do 3 let. Oproti tomu je 25 respondentů, kteří vykonávají čistě intelektuální práci a z toho pouze 3 z nich žijí v ČR 10 a více let.

Dle dat výzkumu, tabulka č. 26 ukazuje také spokojenost s finančním ohodnocením respondentů, kdy 46 z nich není ani spokojeno, ani nespokojeno (průměrně) spokojeno se svým finančním ohodnocením. Z toho 31 respondentů žije v ČR kratší dobu než 3 roky. Oproti tomu jsou pouze 4 respondenti velmi spokojeni s finančním ohodnocením, z čehož pouze 1 z těchto respondentů žije v ČR 10 let a více.

Z tabulky č. 26 vyplývá spokojenost s pracovními podmínkami, kdy, 55 respondentů je spíše spokojeno s pracovními podmínkami a z toho 33 z nich žije v ČR kratší dobu než 3 roky. Oproti tomu jsou 4 respondenti velmi nespokojeni s pracovními podmínkami. Z této skupiny respondentů je pouze 1, který žije v ČR 10 a více let.

Z výsledků výzkumu tabulka č. 26 dále ukazuje pocit jistoty zaměstnání respondentů, kdy 38 z nich odpovědělo, že někdy ano, někdy ne (je to tak půl na půl). Z toho 19 z nich žije v ČR kratší dobu než 3 roky. Oproti tomu pouze 6 respondentů nemá vůbec pocit jistoty zaměstnání, kdy pouze 1 respondent žije v ČR kratší dobu než 3 roky.

Tabulka č. 26 dále ukazuje touhu změnit zaměstnání respondentů, kdy 56 z nich necítí potřebu měnit zaměstnání a z toho 10 z nich žije v ČR delší dobu než 10 let. Oproti tomu stojí 51 respondentů, kteří by zaměstnání změnit chtěli a z toho je pouze 6 respondentů, kteří žijí v ČR delší dobu než 10 let.

Tabulka č. 27 – Souvislost mezi Délkou pobytu v ČR a Druhem práce, Spokojeností s finančním ohodnocením, Spokojeností s pracovními podmínkami, Pocitem jistoty zaměstnání a Touhou změnit zaměstnání

Délka pobytu v ČR					
Statistické testy	Druh práce	Spokojenost s finančním ohodnocením	Spokojenost s pracovními podmínkami	Pocit jistoty zaměstnání	Touha změnit zaměstnání
Chí-kvadrát charakteristika testu nezávislosti	0,457423 (data nesplňují podmínku pro výpočet)	7,91484 (data nesplňují podmínku pro výpočet)	6,85176 (data nesplňují podmínku pro výpočet)	11,0612 (data nesplňují podmínku pro výpočet)	2,32015
Počet stupňů volnosti	4	8	8	8	2
Test nezávislosti	0,977511	0,441833	0,552708	0,198256	0,313463
Pearsonův koeficient kontingence	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	0,145683
Normovaný Pearsonův koeficient kontingence	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	0,206026
Čuprovoův koeficient	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	0,123825
Cramerův koeficient	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet	0,147254
Walisův koeficient	1,13574	0,822702	0,96255	0,707844	2,03044
Spearmanův koeficient	-0,00546652	-0,0752593	-0,113369	-0,0927355	-0,145753
Korelační koeficient	0,00472223	0,0407471	-0,159267	-0,135544	-0,0952065

Zdroj: Vlastní výzkum, 2023 (zpracováno v SASD a graficky upraveno v MS Excel)

Vyhodnocení:

Podle výsledků výzkumu zobrazených v tabulce č. 27 nebyla shledána statisticky významná souvislost mezi spokojeností s vlastní znalostí českého jazyka a ostatními výše sledovanými znaky. Z důvodu nedostatečného nebo nulového počtu pozorování byly redukovány případně sdruženy u některých otázek jednotlivé body škály. Zároveň pro malý počet pozorování nebyly analyzovány některé vztahy.

Shrnutí:

H2 (Čím déle žijí Ukrajinci v ČR, tím lépe nacházejí uplatnění na vyšších pozicích) byla na základě vybraných a provedených testů **potvrzena**.

9.1.3 Hypotéza č. 3

H3

- Vypuknutím války na Ukrajině se zvýšil počet ukrajinských občanů, pro které je nalezení zaměstnání v ČR obtížné

Vzhledem k nedostatečnému či nulovému počtu pozorování byly redukovány či sdruženy u některých otázek jednotlivé body škály.

V rámci výzkumu byla identifikována statisticky významná souvislost mezi subjektivním hodnocením obtížnosti najít práci v ČR (otázka č. 70) s důvody pro migraci (otázka č. 8) a příchodem do ČR (otázka č. 10).

Tabulka č. 28 - Souvislost mezi Subjektivním hodnocení obtížnosti najít práci v ČR v souvislosti s Důvody pro migraci a Příchodem do ČR

Subjektivní hodnocení obtížnosti najít práci v ČR	Důvody pro migraci			Příchod do ČR		
	válka	ostatní důvody	Suma	před vypuknutím války	po vypuknutí války	Suma
velmi obtížné	13	4	17	3	15	18
Spíše obtížné	29	29	58	32	14	46
spíše snadné	18	34	52	31	16	47
velmi snadné	3	7	10	5	3	8
nevím, zatím jsem zaměstnání nehledal	13	14	27	12	12	22
Suma celkem	76	88	164	83	58	141

Zdroj: Vlastní výzkum, 2023 (zpracováno v SASD a graficky upraveno v MS Excel)

Z tabulky č. 28 je zřejmé, že 164 respondentů odpovědělo na otázku týkající se důvodů migrace související se subjektivním hodnocením obtížnosti nalezení práce v ČR. Jako spíše obtížné nalezení práce v ČR hodnotí 58 respondentů. Z těchto 58 respondentů 29 z nich uvedlo, že jejich důvodem migrace byla válka, dalších 29 z nich uvedlo ostatní důvody migrace. Spíše snadné hodnotí nalezení zaměstnání 52 respondentů, z toho 18 uvedlo válku jako důvod migrace, zbylých 34 zaškrtnulo možnost ostatní důvody. Odpověď nevím, zatím jsem zaměstnání nehledal v rámci otázky hodnocení obtížnosti nalezení zaměstnání vybralo 27 respondentů. Důvodem migrace těchto respondentů byly ostatní důvody (14) a válka (13). Velmi obtížně hodnotí nalezení zaměstnání 17 respondentů, ze kterých 13 z nich odpovědělo, že důvodem migrace je válka, oproti 4, kteří vybrali jiné důvody migrace. Velmi snadně hodnotí nalezení práce 10 respondentů. Důvod migrace válka vybrali 3 respondenti, oproti 7, kteří vybrali ostatní důvody.

Podle výsledků výzkumu zobrazených v tabulce č. 28 je dále patrné, že na otázku zabývající se příchodem do ČR odpovědělo 141 respondentů. Těch, kteří přišli před vypuknutí války bylo 83. Ti respondenti, kteří přišli po vypuknutí války bylo 58. Respondenti hodnotící obtížnost nalezení práce jako spíše snadné je 47, z toho 32 z nich

přišlo před vypuknutím války a 14 až po vypuknutí války. Spíše obtížně hodnotí nalezení práce 46 respondentů, ze kterých přišlo 32 z nich před vypuknutím války a 14 po vypuknutí války. Možnost nevím, zatím jsem práci nehledal vybralo 22 respondentů, 12 z nich přišlo po vypuknutí války a 10 před vypuknutí války. Hodnocení nalezení práce je hodnoceno velmi obtížně 18 respondenty. Po vypuknutí války přišlo do ČR 15 z nich a pouze 3 před vypuknutím války. Jako velmi snadné hodnotí pouze 8 respondentů z celkových 141. Respondentů, kteří přišli před válkou bylo 5 a jen 3 respondenti přišli po vypuknutí války.

Tabulka č. 29 – Souvislost mezi Subjektivním hodnocením obtížnosti nalezení práce v ČR a Důvody pro migraci a Příchodem do ČR

Subjektivní hodnocení obtížnosti najít práci v ČR		
Statistické testy	Důvody pro migraci	Příchod do ČR
Chí-kvadrát charakteristika testu nezávislosti	10,503 (data nesplňují podmínku pro výpočet)	16,6018 (data nesplňují podmínku pro výpočet)
Počet stupňů volnosti	4	4
Test nezávislosti	0,0327556	0,00230933
Pearsonův koeficient kontingence	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet
Normovaný Pearsonův koeficient	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet
Čuprovův koeficient	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet
Cramerův koeficient	data nesplňují podmínku pro výpočet	data nesplňují podmínku pro výpočet
Walisův koeficient	0,743624	0,734288
Spearmanův koeficient	0,166319	-0,123525
Korelační koeficient	0,131866	-0,102854

Zdroj: Vlastní výzkum, 2023 (zpracováno v SASD a graficky upraveno v MS Excel)

Vyhodnocení:

Z analýzy dat v tabulce č. 29 vyplývá, že respondenti, kteří přišli do ČR po vypuknutí války na Ukrajině (24.2.2022), ve významně větší míře uváděli, že pro ně bylo nalezení

práce v ČR velmi obtížné. Chí kvadrát charakteristika testu nezávislosti má hodnotu 16,602 při 4 stupních volnosti, $p < 0,01$).

Z analýzy těchto otázek v tabulce č. 29 vyplývá, že respondenti, kteří uvedli, že důvodem pro jejich migraci byla válka, ve významně větší míře uváděli, že pro ně bylo nalezení práce v ČR velmi obtížné. Chí kvadrát charakteristika testu nezávislosti má hodnotu 10,503 při 4 stupních volnosti, $p < 0,05$.

Shrnutí:

H3 (Vypuknutím války na Ukrajině se zvýšil počet ukrajinských občanů, pro které je nalezení práce v ČR obtížné) se na základě vybraných a provedených testů **potvrdila**.

10 Diskuze

Tato diplomová práce je zaměřena na téma vybraných socioekonomických aspektů integrace Ukrajinců do České republiky. Významným výsledkem výzkumu bylo zjištění statisticky významné souvislosti mezi subjektivním hodnocením, jak respondenti mluví v českém jazyce a ekonomickým postavením ($p < 0,001$). Bylo zjištěno, že respondenti, kteří označili úroveň komunikace v českém jazyce jako spíše dobrou, nebo velmi dobrou, ve významně větší míře uváděli, že jsou ekonomicky aktivní. Významným výsledkem výzkumu bylo také zjištění statisticky významné souvislosti mezi porozuměním psanému textu v českém jazyce a ekonomickým postavením ($p < 0,001$). Respondenti, jež označili úroveň porozumění psanému textu v českém jazyce jako spíše dobrou nebo velmi dobrou ve větší míře uváděli, že jsou ekonomicky aktivní. Dále byla shledána statisticky významná souvislost u hodnocení psaní v českém jazyce a ekonomickým postavením ($p < 0,05$), kdy respondenti, kteří označili schopnost psaní v českém jazyce jako spíše dobrou nebo velmi dobrou, ve významně větší míře uváděli, že jsou ekonomicky aktivní oproti respondentům, jež označili svou schopnost psaní v českém jazyce jako velmi špatnou. V souvislosti se znalostí jazyka byla dále shledána statisticky významná souvislost u porozumění mluvenému slovu v českém jazyce a ekonomickým postavením respondentů ($p < 0,001$), kdy z analýzy dat vyplývá, že respondenti, jež označili úroveň porozumění mluvenému slovu v českém jazyce jako velmi dobrou, ve významně větší míře uváděli, že jsou ekonomicky aktivní. V otázce jazykových znalostí, byla dále shledána statisticky významná souvislost mezi spokojeností s vlastní znalostí českého jazyka a ekonomickým postavením ($p < 0,01$), kdy respondenti, kteří označili úroveň spokojenosti s vlastní znalostí českého jazyka jako spíše dobrou či velmi dobrou, ve významně větší míře uváděli, že jsou ekonomicky aktivní. Statisticky významná souvislost však nebyla identifikována u subjektivního hodnocení, jak respondenti mluví v českém jazyce ve vztahu k druhu práce, dobou hledání práce, výkonem řídicí (manažerské) činnosti, spokojeností s finančním ohodnocením, spokojeností s pracovními podmínkami a pocitem jistoty zaměstnání. Nebyla zjištěna statisticky významná souvislost ani mezi porozuměním psanému textu v českém jazyce v souvislosti s druhem práce, dobou hledání práce a výkonem řídicí (manažerské) činnosti. Statisticky významná souvislost nebyla shledána také u hodnocení psaní v českém jazyce ve vztahu k druhu práce, dobou hledání práce, výkonem řídicí (manažerské) činnosti, spokojeností s finančním ohodnocením, spokojeností s pracovními podmínkami, pocitem jistoty

zaměstnání a touhou změnit zaměstnání. Ani mezi porozuměním mluvenému slovu v českém jazyce v souvislosti s druhem práce, dobou hledání práce, výkonem řídicí (manažerské) činnosti, spokojeností s finančním ohodnocením a pocitem jistoty zaměstnání, nebyla identifikována statisticky významná souvislost. U spokojenosti s vlastní znalostí českého jazyka v souvislosti s druhem práce, dobou hledání práce, výkonem řídicí (manažerské) činnosti, spokojeností s finančním ohodnocením, spokojeností s pracovními podmínkami a pocitem jistoty zaměstnání také nebyla shledána žádná statisticky významná souvislost.

Evropská komise (2021) uvádí, že dvojjazyčnosti či znalost mnoha jazyků otevírá pracovní trh a pracovní příležitosti na zcela nové úrovni. Liwinski (2019) tvrdí, že znalost jazyka je jednou z klíčových kompetencí na trhu práce, která je v dnešní době vyžadována zaměstnavateli. Ministerstvo práce a sociálních věcí (2023) uvádí, že znalost českého jazyka je jedním ze základních předpokladů integrace, neboť úroveň znalosti českého jazyka má přímý vliv na rozvoj sociálního a pracovního potenciálu cizinců. Tollarová (2020) uvádí, že se imigranti často potýkají s velmi malou znalostí češtiny na to, aby mohli vykonávat kvalifikovanější či náročnější profese, jež mají požadavky na ovládání psané češtiny. Podle výsledků výzkumu Životní styl, jazykové znalosti a potřeby ukrajinských a vietnamských migrantů v ČR (2013) je pracovní prostředí imigrantů důležitým bodem pro rozvoj jazykových kompetencí.

Dalším významným výsledkem výzkumu bylo zjištění statisticky významné souvislosti ($p < 0,01$) u délky pobytu respondentů s využitím původní kvalifikace, kdy ti respondenti, kteří žijí v ČR kratší dobu než 3 roky ve významně menší míře využívají svou původní kvalifikaci. Nově příchozí Ukrajinci, kteří chtějí mít uznané své zahraniční vysokoškolské vzdělání v ČR pro výkon své původní kvalifikace, musí projít procesem nostrifikace (Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, 2023). Tento proces nostrifikace je považován za proceduru představující správní řízení vedené na základě žádosti, kterou podává žadatel podle § 89 a § 90 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokoškolských školách a o změně a doplnění dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů a ve spojení se zákonem č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. Žadatel má povinnost uhradit Ministerstvu vnitra správní poplatek ve výši 3000 Kč (Ministerstvo vnitra České republiky, 2023).

Na druhé straně však pro držitele dočasné ochrany dle § 3 zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, je podle ustanovení § 9 zákona č. 67/2022 Sb., o opatření v oblasti školství, v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí Ruské federace platí to, že je osvobozen od poplatku, který je spojen s podáním žádosti o uznání zahraničního vysokoškolského vzdělání a kvalifikace, který je stanoven státem.

Významným výsledkem bylo také zjištění že respondenti žijící v ČR kratší dobu než 3 roky ve významně menší míře vykonávají řídicí manažerskou pozici než respondenti žijící v ČR delší dobu. Data sociologického výzkumu PAQ Research (2023) ukazují, že většina příchozích Ukrajinců vykonává v České republice nejméně kvalifikované a nejhůře placené profese i přes to, že na Ukrajině vykonávali kvalifikované práce, jako například vedoucí pracovník či specialista. Ruschka (2022) uvádí že občané Ukrajiny doposud v ČR vykonávali spíše méně kvalifikované práce. Ruschka (2022) dále uvádí, že nově příchozí občané Ukrajiny zpočátku budou vyhledávat podobné pracovní pozice jako jejich krajané. Kvalifikační struktura nově příchozích Ukrajinců by však měla postupně zvyšovat průměr kvalifikace u ukrajinské populace zapojené do českého trhu práce a zvyšovat tak i mzdu (Ruschka, 2022).

Významným výsledkem bylo také zjištění u Subjektivního hodnocení obtížnosti nalezení zaměstnání v ČR a příchodem do ČR ($p < 0,01$). Ukrajinci, kteří přišli do ČR až po vypuknutí války na Ukrajině, tedy 24.2.2022, ve významně větší míře uváděli, že nalezení práce v ČR bylo velmi obtížné. Dle výzkumu PAQ Research (2022) je klíčovou hodnotou nalezení adekvátního zaměstnání znalost jazyka. Výzkum dále uvádí, že lidé, kteří se domluví v běžných situacích pracují výrazně častěji a zároveň také častěji pracují v profesích, jež odpovídá jejich původní kvalifikaci. V rámci tohoto výzkumu však nebyla shledána žádná statistická významnost mezi Subjektivním hodnocením toho, jak respondenti mluví v českém jazyce ve vztahu k druhu práce. Statisticky významná souvislost nebyla nalezena ani u Porozumění psanému textu v českém jazyce v souvislosti s druhem práce. Psaní v českém jazyce ve vztahu k druhu práce taky neprokázalo žádnou významnou statistickou souvislost. Dále také Porozumění mluvenému slovu v českém jazyce v souvislosti s druhem práce neprokázalo statisticky významnou souvislost, také jako Spokojenost s vlastní znalostí českého jazyka ve vztahu k druhu práce, jež neprokázalo žádnou statisticky významnou souvislost. Dle Čižinského

et al. (2014) bývá předpokladem pro udělení dlouhodobého pobytu podmínka odvozená od určitého druhu pobytu. Tímto účelem je nejčastěji zaměstnání, či studium (Čížinský et al., 2014). Dle Ministerstva vnitra České republiky (2023) mají cizinci možnost zažádat o tyto druhy pobytu: krátkodobý pobyt, vízum k pobytu nad 90 dnů, dlouhodobý pobyt, zaměstnanecká karta, modrá karta, trvalý pobyt, sezónní zaměstnávání, karta vnitropodnikově převedeného zaměstnance a karta vnitropodnikového zaměstnance jiného členského státu Evropské unie.

Prokop (2022) říká: *„Čeština a výuka jazyka se tak ukazuje jako jeden z nejdůležitějších faktorů pro zaměstnávání uprchlíků na adekvátních pozicích. Potřebujeme proto výrazně posílit jazykové vzdělávání dospělých. To znamená podporovat bezplatnou výuku jazyka, zavést povinnost, aby zaměstnavatelé uvolňovali své zaměstnance na kurzy i během pracovní doby. Vidíme, že lidé, kteří navštěvují kurzy nebo se učí jinou formou, umí česky v průměru výrazně lépe.“*

U spokojenosti s vlastní znalostí českého jazyka a výkonu řídicí (manažerské) činnosti nebyla shledána žádná statistická významnost. Stejně tak u subjektivního hodnocení toho, jak respondenti mluví v českém jazyce a výkonem řídicí (manažerské) činnosti, kde také nebyla shledána statistická významnost. Z průzkumu PAQ Research (2022) vyplývá, že Ukrajinci, jež přišli do ČR od února 2022, mají relativně vysoké pracovní kvalifikace, v ČR však svou kvalifikaci ztrácí a pracují na horších pozicích, než by pracovali na Ukrajině.

11 Závěr

Tato diplomová práce se věnuje tématu vybraných socioekonomických aspektů integrace Ukrajinců v ČR. Teoretická část této diplomové práce se zabývá vymezením pojmů migrace, migrační politika, dělení migrace, dělení migrujících osob. Následuje popis druhů pobytu pro cizince pocházejících ze třetích zemí, přehled víz a pobytů. Dále jsou v teoretické části popsáni Ukrajinci, ukrajinský jazyk, národnostní menšiny a ukrajinská menšina, Ukrajinci v České republice, popis válečné situace, pracovní uplatnění Ukrajinců v ČR, evropský rámec kvalifikace, popis nostrifikace a nostrifikace pro žadatele z Ukrajiny. V teoretické části této diplomové práce je také popsána integrace a integrační politika České republiky. Nakonec se v teoretické části vyskytuje popis socioekonomických ukazatelů.

Výzkum byl realizován jako součást projektu č. 101/2022/S Vybrané aspekty integrace cizinců žijících v České republice a jejich vztah k sociální práci. Pro tuto diplomovou práci byla využita kvantitativní výzkumná strategie. Pro získání dat byla použita technika dotazníku. Tento dotazník byl vytvořen kombinací otázek vlastní konstrukce spolu s otázkami převzatých z již proběhlých výzkumů Vackové et al., (2016) a Vackové et al., (2016). Dotazník má celkem 7 oblastí, konkrétně tedy demografické údaje, jazykové znalosti, práce, nezaměstnanost, bydlení, sociokulturní oblast a zdraví. Celkem má tento dotazník 130 otázek. Pro účel této diplomové práce byly však využity pouze vybrané otázky z tohoto dotazníku, které souvisí se zadáním práce – tyto otázky jsou vyznačeny žlutou barvou v dotazníku, který je v příloze této práce. Sběr dat byl zahájen v polovině února 2023 a probíhal až do května 2023. V rámci výzkumu byly osloveni imigranti ukrajinské národnosti starší 18 let žijící v ČR ve spolupráci ostatními organizacemi, jako například Charita České republiky – Poradna pro cizince a migranty či Centrum na podporu cizinců (CPIC), které také umožnilo sběr dat na jejich pracovišti. K datu 31.05.2023 bylo sebráno 158 Ukrajinských dotazníků. V průběhu června 2023 bylo také realizováno statistické zpracování dat ve statistických programech jako Statistická Analýza Sociálních Dat (SASD) ve verzi 1.4.10 a programu Statistic Package for Social Sciences (SPSS) ve verzi 28.0. V červnu 2023 proběhla také poslední fáze interpretace dat a výsledků.

V rámci testování hypotéz byla provedena analýza dat na základě prvního a druhého stupně třídění. V třídění prvního stupně byly pro jednotlivé ukazatele konstruovány

frekvenční tabulky a vypočítány absolutní a relevantní četnosti a střední hodnoty, konkrétně modus, medián, průměr, rozptyl, směrodatná odchylka, rozpětí, odhad rozptylu a směrodatné odchylky a intervalový odhad střední hodnoty a rozptylu na úrovni 0,05.

Druhý stupeň třídění byl konstruován v kontingenčních tabulkách s absolutními a relevantními četnostmi (sloupcovými, řádkovými, celkovými i očekávanými) a znaménkové schéma. V rámci analýzy souvislosti byly aplikovány dle charakteru znaků a počtu pozorování test Chí kvadrát dobré shody – χ^2 (Pearson Chi-Square) a Test nezávislosti. Byly provedeny výpočty Pearsonova koeficientu kontingence, Normovaného Personova koeficientu kontingence, Čuprovova koeficientu, Cramerova koeficientu, Walisova koeficientu, Spearmanova koeficientu a Korelačního koeficientu. Síla vztahu byla měřena na třech úrovních hladiny významnosti - $\alpha = 0,05, 0,01$ a $0,001$.

V rámci popisu statisticky významných vazeb jsou standardně uváděny hodnoty testu Chí kvadrát drobné shody a Testu nezávislosti. Pro to, aby bylo možné stanovit směr statisticky významného vztahu mezi dvěma znaky, byla úroveň možné odchylky vypočítána pro každé políčko kontingenční tabulky. Při nedostatečném počtu pozorování byla aplikována Yatesova korelace.

Pro výzkum této diplomové práce byly stanoveny tři hypotézy. První hypotéza ve znění: **Jazyková vybavenost Ukrajinců má vliv na jejich pracovní uplatnění**, druhá: **Čím déle žijí Ukrajinci v ČR, tím lépe nacházejí pracovní uplatnění na vyšších pozicích** a třetí hypotéza ve znění: **Vypuknutím války na Ukrajině se zvýšil počet ukrajinských občanů, pro které je nalezení zaměstnání v ČR obtížné**

U první hypotézy: **Jazyková vybavenost Ukrajinců má vliv na jejich pracovní uplatnění** byla prokázána statisticky významná souvislost mezi subjektivním hodnocením toho, jak respondenti mluví v českém jazyce a ekonomickým postavením, dále mezi porozumění psanému textu v českém jazyce a ekonomickým postavením, dále mezi schopností psaní v českém jazyce a ekonomickým postavením, dále byla shledána statisticky významná souvislost mezi porozumění mluvenému slovu v českém jazyce a ekonomickým postavením a dále také mezi se spokojeností s vlastní znalostí českého jazyka a ekonomickým postavením.

Nebyla však prokázána statisticky významná souvislost mezi Subjektivním hodnocením, jak respondenti mluví v českém jazyce ve vztahu k druhu práce, dobou hledání práce,

výkonem řídicí (manažerské) činnosti, spokojeností s finančním ohodnocením, spokojeností s pracovními podmínkami a pocitem jistoty zaměstnání. U Porozumění psanému textu v českém jazyce ve vztahu k druhu práce, dobou hledání práce a výkonem řídicí (manažerské) činnosti také nebyla shledána statisticky významná souvislost. Ani u hodnocení psaní v českém jazyce v souvislosti s druhem práce, dobou hledání práce, výkonem řídicí (manažerské) činnosti, spokojeností s finančním ohodnocením, spokojeností s pracovními podmínkami, pocitem jistoty zaměstnání a touhou změnit zaměstnání nebyla identifikována statisticky významná souvislost. Souvislost nebyla prokázána ani u porozumění mluvenému slovu v českém jazyce ve vztahu k druhu práce, dobou hledání práce, výkonem řídicí (manažerské) činnosti, spokojeností s finančním ohodnocením a pocitem jistoty zaměstnání. V rámci výzkumu nebyla shledána statisticky významná souvislost u spokojenosti s vlastní znalostí českého jazyka ve vztahu k druhu práce, době hledání práce, výkonu řídicí (manažerské) činnosti, spokojenosti s finančním ohodnocením, spokojenosti s pracovními podmínkami a pocitu jistoty zaměstnání.

U druhé hypotézy: **Čím déle žijí Ukrajinci v ČR, tím lépe nacházejí pracovní uplatnění na vyšších pozicích** byla prokázána statisticky významná souvislost mezi délkou pobytu a využitím původní kvalifikace. A také mezi délkou pobytu a výkonem řídicí (manažerské) pozice.

U třetí hypotézy: **Vypuknutím války na Ukrajině se zvýšil počet ukrajinských občanů, pro které je nalezení zaměstnání v ČR obtížné** byla prokázána statisticky významná souvislost mezi subjektivním hodnocením obtížnosti nalezení práce v ČR a důvody pro migraci. Další statisticky významná souvislost byla prokázána mezi subjektivním hodnocením obtížnosti nalezení zaměstnání a příchodem do ČR.

Tato diplomová práce může sloužit jako zdroj informací. Zároveň může být prospěšná jako zdroj inspirace například pro zaměstnavatele zaměstnávající Ukrajince. Tito zaměstnavatelé by mohli například pro své zaměstnance zprostředkovat kurzy českého jazyka, který je dle výsledků výzkumů jedním z hlavních faktorů působící na zaměstnanost. Doporučení pro praxi vychází z již zmíněných kurzů českého jazyka, na které by se mohly instituce a organizace více zaměřit. Například Poradna pro cizince a migranty by mohla pořádat v rámci nějakého projektu velkokapacitní kurzy, kde by byli zaměstnání samotní imigranti, jež mají výbornou úroveň českého jazyka a předávat tak své zkušenosti nově příchozím.

12 Seznam literatury

- 1) AMIR, A., 2017. Ukrajinsko-slovenské literárne kontakty. Prešov: Prešovská univerzita v Prešově. ISBN 978-80-5551768-1
- 2) BAUEROVÁ, H., 2018. The Czech Republic and The Reality of Migrant Integration Policy in The Context of European Integration. *Hrvatska i Komparativna Javna Uprava: Časopis Za Teoriju i Praksu Javne Uprave*. 18(3). doi.org/10.31297/hkju.18.3.3.
- 3) BERNARD, J., PATOČKOVÁ, V., 2012. Mezinárodní mobilita českých vědců a výzkumníků a jejich pobyty v zahraničí. *Studie Národohospodářského ústavu Josefa Hlávky*. Praha: Národohospodářský ústav Josefa Hlávky. 8. ISBN 978-80-86729-78-7.
- 4) *Business klub Ukrajina*. © 2023. [online]. Ministerstvo průmyslu a obchodu. [cit. 2023-06-20]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/zahranicni-obchod/informace-v-souvislosti-s-invazi-ruska-na-ukrajinu/business-klub-ukrajina/business-klub-ukrajina—275323/>
- 5) *Cizinci v České republice*. © 2023. [online]. Ministerstvo práce a sociálních věcí. [cit. 2023-06-23]. Dostupné z: <https://www.cizinci.cz/web/cz>
- 6) CLARK, W.A.V., 2020. Human Migration. Sage Publications. [online]. [cit. 2023-05-05]. Dostupné z: <https://researchrepository.wvu.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1011&context=rr-i-web-book>
- 7) ČIŽINSKÝ, P., et al., 2014. Zahraniční zaměstnanci na trhu práce v ČR a ve vybraných zemích EU. Praha: ESF Sdružení pro integraci a migraci Organizace pro pomoc uprchlíkům Multikulturní centrum Praha. ISBN 978-80-260-7201-0
- 8) ČSÚ. 2023. *Cizinci evidovaní úřady práce*. [online]. Praha: Český statistický úřad. [cit. 2023-07-02]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/cizinci/cizinci-evidovani-urady-prace>

- 9) *Čtvrtletní zpráva o migraci za 1. čtvrtletí 2023*. 2023. [online]. Ministerstvo vnitra České republiky. [cit. 2023-07-02]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/ctvrtletni-zprava-o-migraci-za-i-ctvrtleti-2023.aspx>
- 10) *Čtvrtletní zpráva o migraci za 3. čtvrtletí 2022*. 2022. [online]. Ministerstvo vnitra České republiky. [cit. 2023-05-05]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/ctvrtletni-zprava-o-migraci-za-3-ctvrtleti-2022.aspx>
- 11) DANYLENKO, A., VAKULENKO, S., 1995. *Ukrainian*. Mnichov: Lincom Europa. ISBN: 978-3929075083
- 12) DIJKSTRA, H., 2022. [online]. War in Ukraine. *Contemporary Security Policy*. 43(3). Maastricht University. [cit. 2023-05-27]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1080/13523260.2022.2099085>
- 13) DRBOHLAV, D., 2011. [online]. Mezinárodní migrace obyvatelstva–pohyb i pobyt (Alenky v kraji divů). [cit. 2023-05-13]. Dostupné z: http://aa.ecn.cz/img_upload/9e9f2072be82f3d69e3265f41fe9f28e/Pohyb_a_pobyt.pdf
- 14) DRBOHLAV, D., DZÚROVÁ, D. 2007. [online]. „Where Are They Going?“ Immigrant Inclusion in the Czech Republic (A Case Study on Ukrainians, Vietnamese, and Armenians in Prague). *International Migration*. 45, 2, p. 1–25. Praha: Karlova univerzita. [cit. 2023-05-26]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1111/j.1468-2435.2007.00404.x>
- 15) *Důležitá informace o zdravotním pojištění pro uprchlíky s udělenou dočasnou ochranou (vízum za účelem strpění)*. © 2022. [online]. Ministerstvo práce a sociálních věcí. [cit. 2023-06-21]. Dostupné z: https://www.mpsv.cz/documents/20142/2786931/zdravotni_pojisteni_A4_CZ.pdf
- 16) *Evropský rámec kvalifikací*. © 2023. [online]. Europass Evropská unie. [cit. 2023-06-20]. Dostupné z: <https://europa.eu/europass/cs/nastroje-europassu/evropsky-ramec-kvalifikaci>

- 17) FEDOROV, M., 2005–2017. A2: ČESKO MÍSTO VOJNY [online]. Praha [cit. 2023-06-23]. ISSN 1803-6635. Dostupné z: <https://www.advojka.cz/archiv/2008/11/cesko-mistovojny>
- 18) FEDYUK, O., KINDLER, M., 2016. Ukrainian Migration to the European Union: Lessons fro Migration Studies. Glasgow: IMISCOE. ISBN: 978-3-319-41774-5
- 19) FIAZ KAMRAN, M., 2023. Russia-Ukraine Imbroglío: An Appraisal. *Journal Of European Studies*. (39)1. ISBN: 0258-9680
- 20) HOLÝ, D., 2023. [online]. Ukrajinci a Rusové v Česku. *Statistikaamy Magazin Českého Statistického Úřadu*. [cit. 2023-07-02]. Dostupné z: <https://www.statistikaamy.cz/2023/02/24/ukrajinci-a-rusove-v-cesku>
- 21) *Infografika – Dočasná ochrana vysídlených osob poskytovaná EU*. 2022. [online]. Evropská rada a Rada Evropské unie. [cit. 2023-05-12]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/infographics/temporary-protection-displaced-persons/>
- 22) *Informace pro zaměstnavatele a cizince v návaznosti na konflikt na Ukrajině*. 2023. [online]. Ministerstvo práce a sociálních věcí. [cit. 2023-06-06]. Dostupné z: https://www.mpsv.cz/documents/20142/4552532/informace_zamestnavatele_duben_2023.pdf/
- 23) JÁNSKÁ, E., et al. 2018. Mobility and the assimilation of immigrants: Variations in migration patterns of Ukrainians and Vietnamese in the Czech Republic. *Moravian Geographical Reports*. 26. DOI: 10.2478/mgr-2018-0020.
- 24) JUNGWIRTH, T., 2019. [online]. Cesty k prosperitě migrace a rozvoj v České republice. Praha: Charita Česká republika. [cit. 2023-05-03]. Dostupné z: <https://www.charita.cz/res/archive/015/001830.pdf?seek=1580377027>
- 25) KHARITONENKO, L., 2022. [online]. Analysis of innovative methods of Ukrainian language teaching at the educational institutions of general secondary education. *Futurity Education*. (2)2. [cit. 2023-06-27]. Dostupné z: <https://futurity-education.com/index.php/fed/article/view/74>

- 26) KHARITONENKO, L., 2022. [online]. Innovations and traditions in Ukrainian language teaching at the educational establishment of Ukraine: cases, models of the future. *Futurity Education*. (2)1. [cit. 2023-06-27]. dostupné z: <https://futurity-education.com/index.php/fed/article/view/73>
- 27) Kuzio, T., 2001. Identity and Nation-Building in Ukraine: Defining the 'Other.' *Ethnicities*. *Sage Journal*. 1(3), 343–365. <https://doi.org/10.1177/146879680100100304>
- 28) LEWINSKI, J., 2019. [online]. The wage premium from foreign languages skills. *Empirica*. 46. [cit. 2023-07-04]. DOI: <http://doi.org/10.1007/s10663-019-09459-0>
- 29) LEWIS, PAUL M., SIMONS, GARY F., FENNING, CHARLES D., 2016. *Ethnologue: Languages of the world*, 19th edn. Dallas, TX: SIL International
- 30) MELEHANYCH, H., 2021. [online]. Ukrainians in the Czech Republic: Between a national minority and migrants. *Evropský Politický A Právní Diskurz*. (3)108-114. [cit. 2023-07-02]. Dostupné z: <https://eppd13.cz/wp-content/uploads/2021/2021-8-3/16.pdf>
- 31) *Migrantské a komunitní organizace*, 2023. [online]. Migraceonline. [cit. 2023-07-02]. Dostupné z: <https://migraceonline.cz/cz/uzitecne-zdroje/zajmove-a-kulturni-organizace-komunit-migrantu-v-ceske-republice>
- 32) MOKIENKO V., 2002. Ukrainisch. Janich, Nina & Greule, Albrecht (eds.), *Sprachkulturen in Europa*, 316–322. Tübingen: dostupné z: <http://www.forost.lmu.de/sprachdatenbank/sprachdatenbank.php?display=Ukrainisch:sprachdaten:verbreitung>
- 33) *Nová povinnost zaměstnavatelů přihlašovat od 1. 4. 2023 zaměstnance s dočasnou ochranou i v nepojištěných činnostech*. 2023. [online]. Česká správa sociálního zabezpečení. [cit. 2023-05-30]. Dostupné z: <https://www.cssz.cz/web/cz/-/nova-povinnost-zamestnavateleu-prihlasovat-od-1-4-2023-zamestnance-s-docasnou-ochranou-i-v-nepojistenych-cinnostech>

- 34) *Nové podmínky úhrad zdravotního pojištění uprchlíků: stát jej nebude platit všem.*
© 2022. [online]. Ministerstvo práce a sociálních věcí. [cit. 2023-06-21].
Dostupné z:
https://www.mpsv.cz/documents/20142/2786931/TZ_zdravotni_pojisteni_22_07_2022.pdf/ea089218-f429-a6f1-3049-402799d0a71d
- 35) OIARZABAL, P., J., REIPS, U., 2012. Migration and Diaspora in the Age of Information and Communication Technologies. *Journal of Ethnic and Migration Studies*. Londýn: Routledge. <https://doi.org/10.1080/1369183X.2012.698202>
- 36) *Pět důvodů, proč znalost cizího jazyka může zvýšit vaši zaměstnatelnost.*
2021.[online]. Evropská komise. [cit. 2023-07-02]. Dostupné z:
https://eures.ec.europa.eu/five-reasons-why-learning-language-can-boost-your-employability-2021-06-22_cs
- 37) PLISCHKE, J., KOBZOVÁ, P., NÁBĚLKOVÁ, J. 2019. Integrace Ukrajinců do české společnosti se zaměřením na vzdělávání ukrajinských žáků ve školách v České republice. ISBN: 978-84-09-14755-7
- 38) *Podkarpatská Rus.* 2023. [online]. Bibliografie dějin Českých zemí Historický ústav AV ČR. [cit. 2023-07-10]. Dostupné z:
<https://biblio.hiu.cas.cz/records/8d2cd0ff-0959-4911-8bfb-bd176d03716c>
- 39) *Pomoc pro občany Ukrajiny a jejich zaměstnavatele.* 2023. [online]. Úřad práce ČR. [cit. 2023-06-07]. Dostupné z: <https://www.uradprace.cz/pomoc-pro-obcany-ukrajiny-a-jejich-zamestnavatele#zam>
- 40) POMPINO-MARSHALL, B. et al. 2016. Ukrainian. *Journal of the International Phonetic Association*. Cambridge University Press. 47(3), 349-357. doi:10.1017/S0025100316000372
- 41) PORSCHE, S., 2019. Kulturní, historické a sociální souvislosti migrace. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích – Zdravotně sociální fakulta. ISBN: 978-80-7394-751-4
- 42) PROKOP, D., 2022. [online]. *Problémy ukrajinských uprchlíků na trhu práce: Jazyková bariéra a nevyužité kvalifikace.* Český Rozhlas. [cit. 2023-07-02].

Dostupné z: <https://cesky.radio.cz/problemy-ukrajinskych-uprchliku-na-trhu-prace-jazykova-bariera-a-nevyuzite-8760722>

- 43) PUGH, S., PRESS, I., 1999. *Ukrainian: A Comprehensive Grammar*. Routledge. ISBN 0415150299
- 44) RABUŠIČ, L., BURJANEK, A., 2003. Imigrace a imigrační politika jako prvek řešení české demografické situace. *Výzkumné zprávy*. Praha: Výzkumný ústav práce a sociálních věcí. RIV/00216224:14230/03:00008451
- 45) RUSCHKA, A., 2022. Občané Ukrajiny na českém pracovním trhu. *Zpráva o měnové politice*. Česká Národní Banka. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/menova-politika/zpravy-o-menove-politice/boxy-a-clanky/Obcane-Ukrajiny-na-ceskem-pracovnim-trhu/>
- 46) *Sdružení Ukrajinců a příznivců Ukrajiny v České republice (SUPU)*. © 2023. [online]. Ukrajinci.cz. [cit. 2023-06-27]. Dostupné z: <https://www.ukrajinci.cz/o-nas/svetovy-kongres-ukrajincu/diaspora-cr+c7/a-sdruzeni-ukrajincu-a-priznivcu-ukrajiny-vaceske-republice-supu+a639.htm>
- 47) SEGAL, U. A., 2019. [online]. Globalization, migration, and ethnicity. *Public Health*. (17) p. 135-142 [cit. 2023-05-17]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1016/j.puhe.2019.04.011>
- 48) SCHEVCHENKO, V., 2019. The Reform Of The Higher Education Of Ukraine In The Conditions Of The Military-Political Crisis. *Internal Journal of Educational Development*. Elsevier. P. 237-253. dostupné z: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0738059317305485>
- 49) *Slovníček pojmů*. 2023. [online]. Ministerstvo vnitra České republiky. [cit. 2023-05-15]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/slovnicek-pojmu.aspx>
- 50) SLOWÍK, J., 2012. [online]. Speciální pedagogika: Integrace a inkluze. *Metodický Portál: Články*. [cit. 2023-07-01]. Dostupné z: <https://clanky.rvp.cz/clanek/c/S/16169/specialni-pedagogika-integrace-a-inkluze.html>

- 51) *Sociologická encyklopedie*. 2017. [online]. Praha: Sociologický Ústav AV ČR. [cit. 2023-05-01]. Dostupné z: <https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Migrace>
- 52) *Specifika ukrajinštiny*. © 2022. [online]. META, o. p. s. [cit. 2023-06-28]. Dostupné z: <https://inkluzivniskola.cz/ukrajina/specifika-ukrajinstiny>
- 53) SPIEGEL, P., KOVTONIUK, P., LEWTAK, K., 2023. [online]. The war in Ukraine 1 year on: the need to strategise for the long-term health of Ukrainians. *The Lancet*. P617-704. [cit. 2023-05-30]. Dostupné z: [https://www.thelancet.com/journals/lancet/issue/vol401no10377/PIIS0140-6736\(23\)X0008-7](https://www.thelancet.com/journals/lancet/issue/vol401no10377/PIIS0140-6736(23)X0008-7)
- 54) *Statistiky v souvislosti s válkou na Ukrajině*. 2023. [online]. Praha: Golemio Prague city data. [cit. 2023-05-29]. Dostupné z: <https://golemio.cz/data/ukrajina>
- 55) STRIELKOWSKI, W. et al. 2016. Integration of Migrants in the EU: lessons and implications for the EU migration policies. *Journal of International Studies*. 9(2). DOI: 10.14254/2071-8330.2016/9-2/19
- 56) *Terminologie*. 2023. [online]. Praha: Amnesty International Česká republika. [cit. 2023-05-03]. Dostupné z: <https://www.amnesty.cz/migrace/terminologie>
- 57) TOLLAROVÁ, B., 2020. [online]. *Inspirativní projekt: Podpora začleňování cizích státních příslušníků na trh práce*. Multikulturní centrum praha. [cit. 2023-07-20-]. Dostupné z: <https://mkc.cz/cz/o-nas/aktuality/inspirativni-projekt-podpora-zaclenovani-cizich-statnich-prislusniku-na-trh-prace>
- 58) *Ukazatel sociální*. 2018. [online] Sociologická encyklopedie, Sociologický ústav AV ČR. [cit. 2023-06-29]. Dostupné z: https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Ukazatel_soci%C3%A1ln%C3%AD
- 59) *Ukrajinci.cz – O nás*. © 2023. [online]. Ukrajinská iniciativa v České republice. [cit. 2023-06-28]. Dostupné z: <https://www.ukrajinci.cz/o-nas/>
- 60) *Ukrajinská národnostní menšina*. © 2022. [online]. Vláda České republiky. [cit. 2023-06-29]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/ppov/rnm/mensiny/ukrajinska-narodnostni-mensina-16159/>

- 61) *Ukrajinstina*. 2022. [online]. Filozofická fakulta Univerzita Karlova. [cit. 2023-06-25]. Dostupné z: <https://libraryoflanguages.ff.cuni.cz/wp-content/uploads/sites/2/2020/12/ukrajinstina.pdf>
- 62) *Uprchlíci pracují častěji než v létě, pořád ale za málo Nevyužíváme jejich vysokou kvalifikaci*. 2022. [online]. PAQ Research. [cit. 2023-06-02]. Dostupné z: <https://www.paqresearch.cz/post/ua-české-bydlení-příjmy-jazyk>
- 63) *Vysokoškolský systém Ukrajiny*. 2023. [online]. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. [cit. 2023-07-02]. Dostupné z: <https://www.msmt.cz/vzdelavani/vysoke-skolstvi/vysokoskolsky-system-ukrajiny>
- 64) WELFENS, P.J.J., 2023. *Ukrainian Refugees and Ukrainian Guest Workers in EU Countries and Their Effects on Ukraine and the EU. Russian`s Invasion of Ukraine*. Palgrave Macmillan, Cham. ISBN 978-3-031-19137-4
- 65) WILSON, A., 2015. *The Ukrainians Unexpected Nation*. Yale University Press. ISBN 0300219652,9780300219654
- 66) *Začíná platit Lex Ukrajina, zjednoduší pobyt uprchlíkům*. © 2022. [online]. Svaz průmyslu a dopravy České republiky. [cit. 2023-06-03]. Dostupné z: <https://www.spcr.cz/muze-vas-zajimat/pravni-infoservis/15220-zacina-platit-lex-ukrajina-zjednodusi-pobyt-uprchlikum>
- 67) *Základní informace k vzdělávacímu systému Ukrajiny v porovnání s českým vzdělávacím systémem*. 2022. [online]. Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a Národní pedagogický institut v České republice. [cit. 2023-05-27]. dostupné z: https://www.npi.cz/images/ukrajina/vzdelavaci_system.pdf
- 68) *Základní informace pro srovnání českého a ukrajinského vzdělávacího systému- Grafika – srovnání českého a ukrajinského vzdělávacího systému*. 2023. [online]. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. [cit. 2023-07-20]. Dostupné z: <https://www.edu.cz/methodology/zakladni-informace-pro-srovnani-ceskeho-a-ukrajinskeho-vzdelavaciho-systemu/>
- 69) *Základní ukazatele z oblasti práce a sociálního zabezpečení v ČR*. 2022. [online]. Ministerstvo práce a sociálních věcí. [cit. 2023-06-29]. Dostupné z:

<https://www.mpsv.cz/zakladni-ukazatele-z-oblasti-prace-a-socialniho-zabezpeceni-v-cr>

- 70) Zákon č. 111/ 1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), v platném znění, 2023. In: *Sbírka zákonů České republiky*, částka 39, ISSN 1211-1244
- 71) Zákon č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků menšin a o změně některých zákonů, novelizován zákonem č. 320/2002 Sb., v platném znění, 2003. In: *Sbírka zákonů České republiky*, částka 104, ISSN 1211-1244.
- 72) Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců a změně některých zákonů, novelizován zákonem č. 173/2023, v platném znění, 2023. In: *Sbírka zákonů České republiky*, částka 87, ISSN 1211-1244
- 73) Zákon č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, v platném znění, 2023. In: *Sbírka zákonů České republiky*, částka 36, ISSN 1211-1244
- 74) Zákon č. 66/2022 Sb., o opatřeních v oblasti zaměstnanosti a oblasti sociálního zabezpečení v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, v platném znění, 2023. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 36, ISSN 1211-1244
- 75) Zákon č. 67/2022 Sb., o opatřeních v oblasti školství v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, v platném znění, 2023. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 36, ISSN 1211-1244
- 76) ZILYNSKI, I., ZYLA, W. T., & AYCOCK, W. M. 1979. *A phonetic description of the Ukrainian language*. Harvard University Press. ISBN: 978-0674666122
- 77) *Životní styl, jazykové znalosti a potřeby ukrajinských a vietnamských migrantů v ČR*. 2023. [online]. Sociologický ústav AV ČR. [cit. 2023-07-07]. Dostupné z: <https://cestina-pro-cizince.cz/trvaly-pobyt/a1/wp-content/uploads/sites/2/2020/03/Zivotni-styl-jazykove-znalosti-a-potreby-migrantu.pdf>

13 Seznam příloh a obrázků

Příloha č. 1 – Dotazník

Obrázek č. 1 - Všeobecné sekundární vzdělání a profesně-technické sekundární vzdělání

Obrázek č. 2 – Srovnání českého a ukrajinského vzdělávacího systému

Obrázek č. 3 - Počet osob s uděleným pobytovým oprávněním v souvislosti s válkou na Ukrajině

Obrázek č. 4. – Rozdělení osob s uděleným pobytovým oprávněním v souvislosti s válkou na Ukrajině

Obrázek č. 5 – Občané Ukrajiny registrováni na úřadech práce

Obrázek č. 6 – Občané Ukrajiny evidováni na úřadech práce v roce 2022 rozdělení dle pohlaví

Obrázek č. 7 – Harmonogram výzkumu

Obrázek č. 8 – Rok narození respondentů

Obrázek č. 9 – Pohlaví respondentů

Obrázek č. 10 – Věk respondentů

Obrázek č. 11 – Délka pobytu respondentů

Obrázek č. 12 – Využití původní kvalifikace v zaměstnání v ČR

Dotazník

Vážená paní, vážený pane,

obracíme se na Vás s prosbou o vyplnění dotazníku, určeného pro výzkumný projekt s názvem „Vybrané aspekty integrace cizinců žijících v České republice a jejich vztah k sociální práci“. Tento výzkumný projekt je financován agenturou GAJU („Grantová agentura Jihočeské univerzity“).

Cílem celého výzkumného projektu je zjistit subjektivní míru integrace ve stanovených oblastech u cizinců žijících v České republice a jejich vztah k sociální práci. Výsledky, které za pomoci Vašich odpovědí získáme, budou souhrnně vyhodnoceny, publikovány v odborné literatuře a dále využity pro návrh strategií v oblasti integrace cizinců v České republice. Vaše odpovědi jsou tedy velmi důležité a mohou ovlivnit nastavování integračních strategií v České republice.

Chtěli bychom Vás proto poprosit o účast ve výzkumu a odpovědi na otázky v níže uvedeném dotazníku.

Účast na výzkumu je zcela anonymní a dobrovolná, nikde neuvádějte své jméno.

Veškeré osobní údaje budou zpracovávány v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady EU 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (dle pravidel GDPR – General Data Protection Regulation).

Vyplněním dotazníku potvrzujete svou účast na výzkumu.

Předem děkujeme za Vaši spolupráci.

doc. Mgr. et Mgr. Jitka Vacková, Ph.D.,
hlavní řešitel projektu za celý řešitelský tým,
Jihočeská univerzita v Českých
Budějovicích

Při vyplňování dotazníku si prosím přečtěte následující otázky, a jestliže není uvedeno jinak, zakroužkujte prosím číslo odpovědi

1 DEMOGRAFICKÉ ÚDAJE

1. **Uveďte prosím rok narození. Uveďte prosím číslem:**

.....

2. **Kolik je Vám let? Uveďte prosím číslem:**

.....

3. **Jaké je Vaše pohlaví:**

1. muž
2. žena
3. jiné

4. **Z jaké země původu pocházíte?**

1. Vietnamská socialistická republika
2. Ukrajina
3. Ruská federace
4. Slovenská republika
5. Polská republika
6. jiná

.....

...

5. **Jaká je Vaše národnost?**

1. vietnamská
2. ukrajinská
3. ruská
4. slovenská
5. polská
6. jiná

.....

...

6. **Jaká je Vaše státní příslušnost?**

1. Vietnamská socialistická republika
2. Ukrajina
3. Ruská federace
4. Slovenská republika
5. Polská republika
6. jiná

.....

...

7. **Jaký je Váš hlavní důvod pobytu v ČR?**

1. studium
2. válka (dočasná ochrana)
3. vědecký výzkum

4. zaměstnání
5. podnikání
6. za účelem zaměstnání na území ve zvláštních případech – zelená a modrá karta
7. strpění pobytu (žadatelé o mezinárodní ochranu)
8. sloučení rodiny
9. azyl

8. Jaké byly Vaše důvody pro migraci? Můžete uvést více možností.

1. rodinné důvody
2. vzdělání
3. práce (ekonomické důvody)
4. společensko-politická situace
5. environmentální faktory
6. válka
7. zdravotní stav
8. etnické, náboženské, národnostní, rasové faktory
9. jiné:

9. Jak dlouho žijete v ČR (délka pobytu)? Uveďte prosím číslem v letech:

.....
 .....

10. Kdy jste poprvé přišli do ČR?

Do ČR jsem poprvé přišel/přišla (uveďte měsíc a rok): .....

11. Jaký typ pobytu na území České republiky užíváte?

1. pobyt s vízem nad 90 dnů
2. povolení k dlouhodobému pobytu
3. přechodný pobyt (uzavření manželství s občanem ČR)
4. získal/a jsem azyl
5. trvalý pobyt
6. žadatel/ka o mezinárodní ochranu – vízum za účelem řízení o udělení mezinárodní ochrany
7. doplňková ochrana
8. jiné:

12. Uveďte, kolik máte dětí

.....

13. Kolik z těchto dětí plní povinnou školní docházku v ČR?

.....

14. Kolik z těchto dětí plní povinnou školní docházku v zemi původu?

.....

15. Navštěvuje Vaše dítě základní školu?

1. ne
2. ano

16. Pokud ano, zhodnoťte integraci Vašeho dítěte do školního vzdělávacího systému:

<i>Zcela neintegrováno</i>											<i>Plně integrováno</i>
<i>0</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8</i>	<i>9</i>	<i>10</i>	

17. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

1. základní vzdělání
2. středoškolské vzdělání
3. vysokoškolské vzdělání

18. Bylo Vám v ČR uznáno (nostrifikováno) původní vzdělání?

1. ano
2. ne
3. nostrifikace právě probíhá

19. Jaký je Váš rodinný status?

1. ženatý, vdaná
2. ženatý, vdaná (manžel/ka zůstal/a v zemi původu)
3. v nesezdaném soužití
4. rozvedený/á
5. svobodný/á
6. vdovec/vdova
7. registrované partnerství

2 JAZYKOVÉ ZNALOSTI

	<i>Velmi špatně</i>	<i>Spíše špatně</i>	<i>Ani špatně, ani dobře (průměrně)</i>	<i>Spíše dobře</i>	<i>Velmi dobře</i>
20. Zhodnoťte, jak mluvíte v českém jazyce?	1	2	3	4	5
21. Zhodnoťte, jak rozumíte psanému textu v českém jazyce?	1	2	3	4	5
22. Zhodnoťte, jak dokážete psát v českém jazyce?	1	2	3	4	5
23. Zhodnoťte, jak rozumíte mluvenému slovu v českém jazyce?	1	2	3	4	5
24. Jak jste spokojen/a s vlastní znalostí českého	1	2	3	4	5

jazyka?

3 PRÁCE

25. Využíváte v zaměstnání v ČR Vaši původní kvalifikaci (vzdělání – např. původní profesí lékař pracuje jako lékař)?

1. ano
2. ne

26. Pokud jste v předchozí otázce č. 25 odpověděl/a ne, uveďte prosím, v jakém oboru nyní pracujete:

1. zákonodárci, vedoucí a řídicí pracovníci
2. vědečtí a odborní duševní pracovníci
3. techničtí, zdravotničtí, pedagogičtí pracovníci a pracovníci v příbuzných oborech
4. nižší administrativní pracovníci (úředníci)
5. provozní pracovníci ve službách a obchodě
6. kvalifikovaní dělníci v zemědělství, lesnictví a v příbuzných oborech (kromě obsluhy strojů a zařízení)
7. řemeslníci a kvalifikovaní výrobci, zpracovatelé, opraváři (kromě obsluhy strojů a zařízení)
8. obsluha strojů a zařízení
9. pomocní a nekvalifikovaní pracovníci
10. příslušníci armády

27. Jaké je Vaše ekonomické postavení?

1. zaměstnaný/á na plný úvazek
2. zaměstnaný/á na částečný úvazek
3. OSVČ (osoba samostatně výdělečně činná, na živnostenský list)
4. zaměstnaný/á nepravidelně, převážně sezónně
5. nezaměstnaný/á
6. starobní důchodce/kyně
7. invalidní důchodce/kyně
8. žena/muž na mateřské/rodičovské dovolené
9. žena/muž v domácnosti
10. student/ka, učeň/ka
11. jiné:

.....
...

28. Kolik činí Váš čistý měsíční příjem?

1. 0 až 5 000 Kč
2. 5 001 až 10 000 Kč
3. 10 001 až 15 000 Kč
4. 15 001 až 20 000 Kč
5. 20 001 až 25 000 Kč
6. 25 001 až 30 000 Kč
7. 30 001 až 35 000 Kč
8. 35 001 až 40 000 Kč
9. 40 001 až 45 000 Kč

10. 45 001 až 50 000 Kč
11. 50 001 až 55 000 Kč
12. 55 001 až 60 000 Kč
13. 60 001 až 65 000 Kč
14. 65 001 až 70 000 Kč
15. 70 001 až 75 000 Kč
16. 75 001 až 80 000 Kč
17. 80 001 až 85 000 Kč
18. 85 001 až 90 000 Kč
19. 90 001 až 95 000 Kč
20. 95 001 až 100 000 Kč
21. více než 100 000 Kč

29. Jaký je čistý průměrný měsíční příjem Vaší rodiny?

1. 0 až 5 000 Kč
2. 5 001 až 10 000 Kč
3. 10 001 až 15 000 Kč
4. 15 001 až 20 000 Kč
5. 20 001 až 25 000 Kč
6. 25 001 až 30 000 Kč
7. 30 001 až 35 000 Kč
8. 35 001 až 40 000 Kč
9. 40 001 až 45 000 Kč
10. 45 001 až 50 000 Kč
11. 50 001 až 55 000 Kč
12. 55 001 až 60 000 Kč
13. 60 001 až 65 000 Kč
14. 65 001 až 70 000 Kč
15. 70 001 až 75 000 Kč
16. 75 001 až 80 000 Kč
17. 80 001 až 85 000 Kč
18. 85 001 až 90 000 Kč
19. 90 001 až 95 000 Kč
20. 95 001 až 100 000 Kč
21. více než 100 000 Kč

30. Uveďte počet osob, které živíte z Vašeho společného rodinného příjmu bez ohledu na to, zda žijí v ČR či mimo ČR? Uveďte osoby, které jsou s Vámi v ČR a také ty, které žijí ve Vaší zemi původu, tzn. dohromady v ČR i v zemi původu. Uveďte prosím číslem:

.....
.....

31. Uveďte počet osob, které živíte v České republice z Vašeho společného rodinného příjmu. Uveďte prosím číslem:

.....
.....

32. Zhodnoťte, zda je Váš rodinný příjem dostatečný:

1. ne
2. ano, ale nic neušetřím
3. ano, z příjmu ještě ušetřím

33. Z jakých finančních zdrojů se Váš rodinný příjem skládá? (Můžete zaškrtnout více variant.)

1. sociální dávky
2. příjem ze zaměstnání
3. příjem z podnikání
4. jiné (uveďte prosím jaké):

.....

34. Jakou práci vykonáváte?

1. intelektuální
2. kombinace intelektuální a manuální
3. manuální

35. Jak dlouho jste hledal/a zaměstnání v České republice?

1. méně než měsíc
2. 1 měsíc
3. 2–3 měsíce
4. 4–5 měsíců
5. 6 měsíců
6. Více než 6 měsíců

36. Vykonáváte řídicí (manažerskou) činnost?

1. ano
2. ne ► pokračujte otázkou č. 38

37. Pokud jste v předchozí otázce č. 36 odpověděl ano, jakou pracovní pozici zastáváte?

1. Vrcholový manažer (viceprezident, prezident, ředitel managementu, hlavní provozní ředitel nebo předseda představenstva, člen představenstva, výkonný ředitel)
2. Střední manažer (vedoucí pobočky, regionální manažer nebo manažer oddělení)
3. Manažer první linie (vedoucí, vedoucí směny, předák, vedoucí týmu)

38. Kolik dnů v týdnu pracujete?

1. 1 den
2. 2 dny
3. 3 dny
4. 4 dny
5. 5 dní
6. 6 dní
7. 7 dní
8. Jsem nezaměstnaný/á

39. Kolik hodin denně průměrně pracujete? Uveďte prosím číslem:

1. ....
2. jsem nezaměstnaný/á

40. Prošel/a jste před nástupem do práce vstupní zdravotní prohlídkou?

1. ne
2. potvrzení mám, ale nikdo mě neprohlížel
3. ano
4. jsem nezaměstnaný/á

41. Byl/a jste seznámen/a při nástupu do práce s obsahem pracovní smlouvy?

1. ne
2. ano
3. jsem nezaměstnaný/á

42. Byla pracovní smlouva přeložena do Vašeho mateřského jazyka?

1. ne
2. ne, ale potřeboval/a jsem to
4. ne, nepotřeboval/a jsem
5. ano
6. jsem nezaměstnaný/á

43. Uschováváte si pracovní smlouvu u sebe?

1. vzali mi ji
2. ne
3. ano
4. jsem nezaměstnaný/á

44. Byl/a jste při vstupu do zaměstnání poučen/a o bezpečnosti práce?

1. ne
2. potvrzení mám, ale nikdo mě neproškolil
3. ano
4. jsem nezaměstnaný/á

45. Dodržujete zásady bezpečnosti a ochrany při práci?

1. ano
2. ne
3. jsem nezaměstnaný/á

46. Jak hodnotíte celkovou náročnost Vaší práce?

1. zcela nenáročná
2. spíše nenáročná
3. průměrně náročná (ani náročná, ani nenáročná)
4. spíše náročná
5. velmi náročná
6. jsem nezaměstnaný/á

47. Zhodnoťte, zda je Vaše práce fyzicky náročná?

1. ne
2. spíše ne
3. ani ano, ani ne (středně náročná)
4. spíše ano
5. ano
6. jsem nezaměstnaný/á

48. Zhodnořte, zda je Vaše práce psychicky náročná?

1. ne
2. spíše ne
3. ani ano, ani ne (středně náročná)
4. spíše ano
5. ano
6. jsem nezaměstnaný/á

49. Jste při práci vystaven/a chemické zátěži, radiaci, jiné toxické zátěži?

1. ne
2. nevím
3. ano
4. jsem nezaměstnaný/á

50. Pracujete v prašném prostředí?

1. ne
2. spíše ne
3. někdy ano, někdy ne (je to tak půl na půl)
4. spíše ano
5. ano
6. jsem nezaměstnaný/á

51. Pracujete v hlučném prostředí?

1. ne
2. spíše ne
3. někdy ano, někdy ne (je to tak půl na půl)
4. spíše ano
5. ano
6. jsem nezaměstnaný/á

52. Jak jste spokojen/a se svou prací?

1. velmi nespokojen/a
2. spíše nespokojen/a
3. ani spokojen/a, ani nespokojen/a (průměrně)
4. spíše spokojen/a
5. velmi spokojen/a
6. jsem nezaměstnaný/á

53. Jak jste spokojen/a s finančním ohodnocením Vaší práce?

1. velmi nespokojen/a

2. spíše nespokojen/a
3. ani spokojen/a, ani nespokojen/a (průměrně)
4. spíše spokojen/a
5. velmi spokojen/a
6. jsem nezaměstnaný/á

54. Jak jste spokojen/a s pracovními podmínkami?

1. velmi nespokojen/a
2. spíše nespokojen/a
3. ani spokojen/a, ani nespokojen/a (průměrně)
4. spíše spokojen/a
5. velmi spokojen/a
6. jsem nezaměstnaný/á

55. Cítíte jistotu zaměstnání?

1. ne
2. spíše ne
3. někdy ano, někdy ne (je to tak půl na půl)
4. spíše ano
5. ano
6. jsem nezaměstnaný/á

56. Chtěl/a byste změnit zaměstnání?

1. ne
2. ano
3. pokud ano, na jaké?
.....
4. jsem nezaměstnaný/á

57. Kolik dní dovolené jste měl/a za poslední rok (nepracoval/a jste, odpočíval/a jste)?

Uveďte prosím číslem:

1. ....
2. jsem nezaměstnaný/á

58. Jak se k Vám chová zaměstnavatel?

1. velmi špatně
2. špatně
3. dobře
4. velmi dobře
5. výborně
6. jsem nezaměstnaný/á

59. V jak velké organizaci pracujete?

1. mikro (méně než 10 zaměstnanců)
2. malé (méně než 50 zaměstnanců)
3. střední (méně než 250 zaměstnanců)
4. velké (250 a více zaměstnanců)

5. jsem nezaměstnaný/nezaměstnaná

V případě že nejste nezaměstnaný/nezaměstnaná ohodnoťte (označte kroužkem uvedený kód), jak se k Vám chovají následující instituce či lidé?

	<i>Diskriminují mě</i>	<i>Velmi špatně</i>	<i>Spíše špatně</i>	<i>Průměrně (ani dobře, ani špatně)</i>	<i>Spíše dobře</i>	<i>Velmi dobře</i>
<i>60. Agentura práce</i>	1	2	3	4	5	6
<i>61. Zaměstnavatel</i>	1	2	3	4	5	6
<i>62. Zprostředkovatel práce</i>	1	2	3	4	5	6
<i>63. Čeští zaměstnanci</i>	1	2	3	4	5	6
<i>64. Čeští sousedé</i>	1	2	3	4	5	6
<i>65. Zaměstnanci – cizinci</i>	1	2	3	4	5	6
<i>66. Sousedé – cizinci</i>	1	2	3	4	5	6
<i>67. Úředníci</i>	1	2	3	4	5	6

4 NEZAMĚŠTNANOST

68. Na koho se obracíte, když ztratíte práci?

1. agentura
2. úřad práce
3. zprostředkovatel
4. přátelé
5. hledám si práci sám
6. jiné:

.....

7. zatím jsem práci neztratil/a

69. Jak dlouho trvala Vaše poslední nezaměstnanost?

1. moje poslední nezaměstnanost trvala – uveďte počet dnů:

.....

2. zatím jsem nebyl/a nezaměstnán/a

70. Jak je obtížné najít práci v ČR?

1. velmi obtížné
2. spíše obtížné
3. spíše snadné
4. velmi snadné
5. nevím, zatím jsem zaměstnání nehledal/a

5 BYDLENÍ

71. V jakém kraji ČR bydlíte?

1. Hlavní město Praha
2. Středočeský kraj
3. Jihočeský kraj
4. Plzeňský kraj
5. Karlovarský kraj
6. Ústecký kraj
7. Liberecký kraj
8. Královéhradecký kraj
9. Pardubický kraj
10. Kraj Vysočina
11. Jihomoravský kraj
12. Olomoucký kraj
13. Zlínský kraj
14. Moravskoslezský kraj

72. Kde bydlíte?

1. obec s počtem obyvatel do 2 000
2. obec s počtem obyvatel 2 000 – 9 999
3. obec s počtem obyvatel 10 000 – 49 999 obyvatel
4. obec s počtem obyvatel 50 000 – 99 999 obyvatel
5. obec s počtem obyvatel 100 000 a více obyvatel
6. pokud je pro Vás obtížné rozhodnout, uveďte, prosím, název obce

.....
.....

73. Kde bydlíte?

1. ubytovna
2. mobilní bydlení (obytný přívěs, obytný vůz)
3. chata/zahradní domek
4. byt v panelovém domě
5. byt ve zděném domě
6. rodinný dům
7. jinde – kde:

.....

74. O jaký typ bydlení se jedná?

1. vlastnické
2. nájemní
3. družstevní

75. Kolik místností obýváte? Uveďte prosím číslem:

.....

76. S kolika lidmi v těchto místnostech bydlíte? Uveďte prosím číslem:

.....

77. Jak jste spokojen/a s bydlením?

1. velmi nespokojen/a
2. spíše spokojen/a
3. ani spokojen/a, ani nespokojen/a (průměrně)
4. spíše spokojen/a
5. velmi spokojen/a

78. Uved'te, prosím důvody Vaší (ne)spokojenosti:

.....

79. Kolikrát jste změnil/a bydliště za dobu Vašeho pobytu v ČR (stěhoval/a jste se)?

Uved'te prosím číslem:

.....

6 SOCIOKULTURNÍ OBLAST

Kdybyste se měl/a umístit na pomyslném sociálním žebříčku (na stupnici od 1 do 10), přičemž nejvyšší sociální postavení (např. soudce, lékař = 10 a nejnižší sociální postavení (např. bezdomovci) = 1, kam byste se umístit/a při svém pobytu v ČR (otázka 80) a v zemi svého původu (otázka 81)? Prosím zakroužkujte číslo.

80. Škála pro sociální status v ČR (1= nejnižší, 10= nejvyšší):

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Např. bezdomovec									Např. soudce, lékař

81. Škála pro sociální status v zemi původu (1= nejnižší, 10= nejvyšší):

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Např. bezdomovec									Např. soudce, lékař

82. Jaké máte sociální postavení v porovnání s Čechy, kteří žijí ve Vašem okolí?

1. horší
2. stejné
3. lepší
4. nevím
5. v mém okolí nežijí Češi

83. Jaké máte sociální postavení ve srovnání s jinými cizinci, kteří žijí ve Vašem okolí?

1. horší
2. stejné
3. lepší
4. nevím
5. v mém okolí nežijí cizinci

84. Jak jste spokojen/a se svým sociálním postavením?

1. velmi nespokojen/a
2. spíše nespokojen/a
3. průměrně spokojen/a
4. spíše spokojen/a
5. velmi spokojen/a

85. Zhodnoťte, jak se Vám podařilo začlenit do české společnosti? (1= zcela nezačleněn/a, 5= zcela začleněn/a) Zde prosím zakroužkujte číslo

<i>Zcela nezačleněn/a</i>	<i>Spíše nezačleněn/a</i>	<i>Ani začleněn/a ani nezačleněn/a</i>	<i>Spíše začleněn/a</i>	<i>Zcela začleněn/a</i>
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>

86. Zhodnoťte, zda máte dostatek potravin.

1. ne
2. spíše ne
3. průměrně
4. spíše ano
5. ano

87. Zhodnoťte, zda máte dostatek oblečení.

1. ne
2. spíše ne
3. průměrně
4. spíše ano
5. ano

Prosím, odpovězte, na následující tvrzení (zaškrtněte kolonku křížkem):

88. Cítím, že ve většině

*situací mám kontrolu
nad tím, co se stane*

1. ne

2. ano

89. Využil/a jsem sociální

službu

1. ne

2. ano

90. Pokud jste na přechozí otázku č. 89 odpověděl/a kladně (odpověď „ano“), uveďte prosím, o jakou službu se jedná/jednalo? Můžete zaškrtnout více možností.

1. centrum denních služeb
2. denní stacionář
3. týdenní stacionář
4. domov pro osoby se zdravotním postižením
5. domov pro seniory
6. domov se zvláštním režimem

7. chráněné bydlení
8. azylový dům
9. dům na půl cesty
10. zařízení pro krizovou pomoc
11. nízkoprahové denní centrum
12. nízkoprahové zařízení pro děti a mládež
13. noclehárna
14. terapeutická komunita
15. sociální poradna
16. sociálně terapeutické dílny
17. centrum sociálně rehabilitačních služeb
18. pracoviště rané péče
19. intervenční centrum
20. zařízení následné péče
21. centrum duševního zdraví

91. Jaké formy pomoci v současné době využíváte? Můžete zaškrtnout více možností.

1. potravinová
2. poradenská
3. pomoc s bydlením
4. pomoc s hledáním práce
5. tlumočnické služby
6. krizovou a psychologickou pomoc
7. zdravotní pomoc
8. pomoc s úřední administrativou
9. pomoc s dopravou
10. doučování pro děti
11. výuka jazyka
12. advokátní/právnícká pomoc
13. sousedská výpomoc
14. sociální dávky
15. bezplatné volnočasové aktivity
16. nevyužívám žádnou pomoc, zvládám to sám/a
17. jiná:

.....

92. Jakým způsobem trávíte volný čas? Můžete zaškrtnout více možností.

1. aktivní provozování sportovních činností
2. provozování her – kulečnick, šipky ...
3. turistika, procházky, rekreace v přírodě
4. kutilství, hobby činnosti
5. výstavba a údržba domu, bytu, chaty
6. domácí práce charakterizující manuální orientaci (péče o domácnost)
7. ruční práce
8. práce na zahradě
9. návštěvy kulturních zařízení (divadla, kina, galerie, výstavy, koncerty vážné hudby)
10. sledování TV, DVD, videa
11. četba novin, časopisů, knih
12. poslouchání rozhlasu, CD a jiných médií

13. hry na počítači, internet
14. vlastní provozování uměleckých činností (hra na hudební nástroje, malování, fotografování)
15. studium odborné literatury
16. návštěvy odborných přednášek, kurzů
17. studium cizího jazyka
18. veřejná činnost (organizování společenských, kulturních a sportovních akcí; činnost v rámci zastupitelstev, dobrovolných hnutí a sdružení)
19. náboženské úkony
20. chvíle s přáteli (návštěvy, povídání si)
21. chvíle s rodinou a dětmi
22. návštěvy společenských akcí (divadla, koncerty, plesy, diskotéky, večírky)
23. návštěvy kaváren, vináren, hostinců
24. návštěvy sportovních utkání

93. Máte nějaké kontakty s lidmi z Vaší země?

1. ne
2. ano

94. Pokud jste na otázku č.93 odpověděl/a ano, uveďte, prosím, číslem o kolik lidí se jedná:

.....
 .....

95. Jsou pro Vás tyto kontakty důležité?

1. velmi nedůležité
2. spíše nedůležité
3. ani důležité, ani nedůležité (průměrně)
4. spíše důležité
5. velmi důležité

96. Jakým způsobem jste v kontaktu se svou rodinou, příbuznými a známými? Můžete zaškrtnout více možností.

1. telefonicky
2. online
3. osobně
4. jinak, napište prosím
 jak.....

97. Zhodnoťte, zda je pro Vás tento kontakt s rodinou, příbuznými a známými dostačující?

1. naprosto nedostačující
2. spíše nedostačující
3. ani nedostačující, ani dostačující
4. spíše dostačující
5. naprosto dostačující

98. Máte zájem žít v ČR?

1. ano, trvale
2. pouze dočasně a pak se vrátit do země původu
3. pouze dočasně a poté žít v jiné zemi

99. Kdo jsou Vaši sousedé?

1. jsou to převážně lidé ze země původu
2. jsou to lidé jak ze země původu, tak i čeští občané
3. jsou to převážně čeští občané
4. jsou to lidé různých národností
5. jiné:

.....

100. Máte ve svém okolí někoho, na koho se můžete obrátit s žádostí o pomoc?

1. ne   ▶   *pokračujte otázkou č. 103*
2. ano

101. Kdybyste tyto osoby měl/a spočítat – kolik bych jich bylo? Uveďte prosím číslem

.....
.....

102. Kolik z těchto osob tvoří lidé z České republiky?

.....
.....

103. Cítíte se příjemně (dobře) mezi Čechy?

1. ne
2. spíše ne
3. ani ano, ani ne (průměrně)
4. spíše ano
5. ano

104. Cítíte se v ČR jako doma?

1. ne
2. spíše ne
3. ani ano, ani ne (průměrně)
4. spíše ano
5. ano

105. Cítíte, že Vás Češi uznávají?

1. ne
2. spíše ne
3. ani ano, ani ne (průměrně)
4. spíše ano
5. ano

106. Jak byste hodnotil/a vztahy mezi Vaší národnostní skupinou a Čechy?

1. velmi špatné
2. špatné

3. ani špatné, ani dobré (průměrné)
4. dobré
5. velmi dobré

107. Zhodnot'te, zda máte dostatek přátel?

1. ne
2. spíše ne
3. ani ano, ani ne (průměrně)
4. spíše ano
5. ano

108. Zhodnot'te, zda máte dostatek informací o právech a povinnostech cizinců žijících na území ČR. (Zde prosím zakroužkujte číslo)

<i>Zcela nedostatek</i>	<i>Spíše nedostatek</i>	<i>Průměrně – ani nedostatek, ani dostatek</i>	<i>Spíše dostatek</i>	<i>Zcela dostatek</i>
1	2	3	4	5

109. V jakých oblastech byste uvítal/a více informací týkajících se práv a povinností cizinců žijících v České republice?

.....

.....

.....

.....

7 Zdraví

110. Jak se celkově zdravotně cítíte?

1. velmi špatně
2. spíše špatně
3. ani špatně, ani dobře (průměrně)
4. spíše dobře
5. velmi dobře

111. Jak vnímáte Vaše zdraví po fyzické stránce?

1. velmi špatně
2. spíše špatně
3. průměrně
4. spíše dobře
5. velmi dobře

112. Jak vnímáte Vaše zdraví po duševní stránce?

1. velmi špatně
2. spíše špatně
3. průměrně
4. spíše dobře
5. velmi dobře

113. Zhodnot'te vliv Vašeho zaměstnání na Vaše zdraví

1. má negativní vliv
2. nemá žádný vliv
3. má pozitivní vliv
4. nedokážu posoudit

114. Došlo u Vás ke zhoršení zdraví z důvodu nepříznivých pracovních podmínek v průběhu uplynulých 12 měsíců?

1. ne
2. nedokážu posoudit
3. ano

115. Máte uzavřené zdravotní pojištění?

1. ano, jsem zdravotně pojištěn/a v České republice
2. ano, jsem pojištěn/a v zahraničí
3. ano, jsem pojištěn/a v České republice i v zahraničí
4. nejsem zdravotně pojištěn/a
5. nevím, zdravotní pojištění vyřizuje zaměstnavatel

116. Máte v ČR svého praktického lékaře?

1. ne
2. ano ► pokračujte otázkou č. 118
3. jiné: ..... ► pokračujte otázkou č. 118

117. Pokud jste odpověděl/a na otázku č. 116 ne, proč praktického lékaře nemáte?

Můžete zaškrtnout více možností.

1. odmítl mě vyšetřit
2. nemohu si ho finančně dovolit
3. nemám zdravotní pojištění
4. nemám čas
5. nechci k němu chodit
6. nedomluví se s ním (jazyková bariéra)
7. jiné

.....
...

118. Kolikrát jste během posledního roku navštívil lékaře v ČR? (včetně praktického lékaře, lékaře specialisty – stomatolog, ortoped, gynekolog apod. a také lékaře v nemocnicích či na pohotovosti)

1. ani jednou
2. 1–2krát
3. 3–5krát
4. 6–10krát
5. více než 10krát

119. Byl/a jste hospitalizován/a v nemocnici v ČR?

1. ne ► pokračujte otázkou č. 122
2. ano
3. jiné ..... ► pokračujte otázkou č. 122

120. Pokud jste odpověděl/a na otázku č. 119 ano, napište, prosím, kolikrát:

.....
121. Pokud jste odpověděl/a na otázku č. 119 ano, zhodnot' te, jak probíhala komunikace během hospitalizace mezi Vámi a zdravotnickým personálem:

1. velmi špatně
2. spíše špatně
3. ani dobře, ani špatně (průměrně)
4. spíše dobře
5. velmi dobře

122. Jaká je Vaše momentální hmotnost? Uved'te prosím číslem v kg:

.....

123. Jaká je Vaše aktuální výška? Uved'te prosím číslem v cm:

.....

124. Stravujete se pravidelně? (snídaně, oběd, večeře)

1. ne
2. spíše ne
3. spíše ano
4. ano

125. Jak se změnila Vaše stravovací návyky během Vašeho pobytu v ČR?

1. jsou horší
2. jsou lepší
3. nezměnily se

126. Jak jste spokojen/a se svým stravováním?

1. zcela nespokojen/a
2. spíše nespokojen/a
3. ani spokojen/a, ani nespokojen/a (průměr)
4. spíše spokojen/a
5. zcela spokojen/a

127. Jakým způsobem si většinou zajišťujete obědy v zaměstnání?

1. nosím si vlastní obědy
2. obědvám v restauracích
3. obědvám ve firemní jídelně
4. obědvám v občerstvení typu fastfood (McDonald's atd.)

128. Kouříte?

1. ne (alespoň 3 měsíce)
2. příležitostně (méně než 1 cigaretu denně)
3. ano (pravidelně), prosím uveďte, kolik cigaret denně vykouříte
.....

129. Trpíte nějakým chronickým onemocněním?

1. ne **► ukončete rozhovor**
2. ano

130. Pokud jste odpověděl/a v otázce č. 129 ano, uveďte, jakým onemocněním trpíte.

Můžete zaškrtnout více možností

1. Infekční a parazitární nemoci.
2. Novotvary.
3. Nemoci krve a imunity.
4. Nemoci endokrinní a metabolické.
5. Nemoci duševní a poruchy chování.
6. Nemoci nervové soustavy.
7. Nemoci oka a očních adnex, nemoci ucha.
8. Nemoci oběhové soustavy.
9. Nemoci dýchací soustavy.
10. Nemoci trávicí soustavy.
11. Nemoci kůže a podkožního vaziva.
12. Nemoci svalové a kosterní soustavy.
13. Nemoci močové a pohlavní soustavy.
14. Těhotenství, porod, šestinedělí, perinatální stavy, vrozené vady, deformace.

Děkujeme Vám za Vaše odpovědi

14 Seznam zkratek

SPSS – Statistical Package for Social Sciences

SASD – Statistická Analýza Sociálních Dat

CPIC – Centrum na podporu integrace cizinců

EQF – European Qualifications Framework